

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถ่อน
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

วิทยานิพนธ์

ของ

จิรภาส หลอดเงิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

กุมภาพันธ์ 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถ่อน
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

วิทยานิพนธ์
ของ
จิรภาส หลอดเงิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

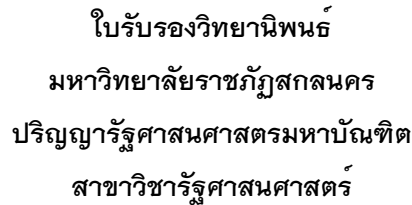
GUIDELINES ON DEVELOPING NA THON COMMUNITY-BASED
TOURISM, THAT PHANOM DISTRICT,
NAKHON PHANOM PROVINCE.

BY
JIRAPART LORDNGOEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Public Administration Degree in Public Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

February 2024

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

คณะกรรมาธิการสอ.บ.วิ.ท.ย.า.นิ.พ.น.ธ.

..... กรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น) แต่งตั้งเพิ่มเติม

..... กรรมการสอบและ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล) กรรมการที่

มหาวิทยาลัยพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณม์ สวัสดิ์ไธสง) กรรมการสอบ
แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

นางสาว อังศุ
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เมื่อวันที่ 6 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สามารถ อัยกร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชาดิชัย อุดมกิจมงคล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ เสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้ให้ความกรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ทุกท่าน

ขอขอบคุณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ท้องที่เยวและกีฬาจังหวัดนครพนม วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม อาจารย์ปิยพงษ์ นาไชย ผู้อำนวยการกลุ่มกิจการพิเศษ ตลอดจนผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการต่าง ๆ และที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการ ประเภทที่พัก ร้านอาหาร ผู้นำเที่ยว และประชาชนที่อยู่ในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และร่วมกันทำสนทนากลุ่มในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา น้องสาว คุณสุวัฒน์ชัย โพธิ์หล้า คุณศิวกร พิซไฟจิตร และ คุณรุ่งเกียรติ สุ่มมาตย์ ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์มาโดยตลอด

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยเฉพาะคุณจารุมน รติพรเลิศ และคุณณัฐดนัย เคียรทอง ที่คอยให้กำลังใจและคอยผลักดันในการทำวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดาของผู้วิจัย และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

จิรภาส หลอดเงิน

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ผู้วิจัย	จิรภาส หลอดเงิน
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชชาติชัย อุดมกิจมงคล
ปริญญา	รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถ่อนในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว 2) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม 3) เพื่อสร้างแนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถ่อน กลุ่มเป้าหมาย 10 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล ได้แก่ ข้าราชการส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นของจังหวัดนครพนม ผู้ประกอบการ ราษฎรชาวบ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม โดยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงทั้งหมด 12 คน เพื่อนำมาสร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถ่อน ตำบลธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ผลการวิจัยพบว่า

1. บริบทและศักยภาพของชุมชนนาถ่อน ในการฟื้นฟูและความร่วมมือ หน่วยงานภาครัฐยังขาดความเชื่อมโยงและร่วมมือกับชุมชนนาถ่อนในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวบางที่ และเส้นทางการเดินทางเข้าชุมชนไม่เอื้ออำนวยให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ด้านการบริการการท่องเที่ยว ชุมชนมีศักยภาพและมีความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว ทั้งที่พัก อาหาร การแสดงต้อนรับแหล่งท่องเที่ยว และด้านการตลาดการท่องเที่ยว ขาดการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมของจังหวัด เพื่อเพิ่มกลุ่มของนักท่องเที่ยวให้สูงขึ้น
2. จุดแข็ง (Strengths) ของชุมชนนาถ่อน คือ วัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไทกวน อาหารที่มีรสชาติอร่อย โดยใช้วัตถุดิบจากชุมชน ที่พักแบบโฮมสเตย์ แหล่งท่องเที่ยว

พร้อมให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชม จุดอ่อน (Weaknesses) ของชุมชนนาถอน คือ ผู้นำเที่ยวที่ขาดองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ และการเดินทางเข้ามายังชุมชน การประสานงานระหว่างภาครัฐ โอกาส (Opportunities) คือ การผลักดันนโยบาย Soft Power ของรัฐบาล รถไฟรางคู่ที่กำลังดำเนินการสร้างและจะตัดผ่านท้ายชุมชน และทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน และอุปสรรค (Threats) ของชุมชนนาถอนคือ งบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน โครงสร้างพื้นฐานบางประการยังไม่มีความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว และเครือข่ายภายนอกชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม

3. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มุ่งสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “ชุมชนเข้มแข็ง ผู้คนสามัคคี เที่ยวดีที่นาถอน เชิดชูอนุรักษ์วัฒนธรรม” ประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี ยุทธศาสตร์ที่ 3 เที่ยวดีที่นาถอน และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูอนุรักษ์วัฒนธรรม

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวโดยชุมชน, ชาวบ้านชุมชนนาถอน, การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนนาถอน, การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน, แนวทางและยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวชุมชน

TITLE	Guidelines on Developing Na Thon Community-based Tourism, That Phanom District, Nakhon Phanom Province.
AUTHOR	Jirapart Lordngoen
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Samart Aiyakorn Asst. Prof. Dr. Chardchai Udomkijmongkol
DEGREE	M.P.A. (Public Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2024

ABSTRACT

The purposes of this study were the following: 1) to examine Na Thon community's context and potential so that it could be developed into a tourism community, 2) to conduct the SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, and threats) analysis of the Na Thon community-based tourism, That Phanom District, Nakhon Phanom Province, and 3) to gain and create both the guidelines and the strategies for developing Na Thon community-based tourism. The target group of 10 persons which consisted of the central/local government officials, entrepreneurs, local/village philosophers, and the people who resided in Na Thon Sub-district, That Phanom District, Nakhon Phanom Province had been employed for the in-depth interviews. The data used for the analysis of community-based tourism strengths, weaknesses, opportunities, and threats was collected through group discussion. To gain and create guidelines on developing Na Thon community-based tourism, That Phanom District, Nakhon Phanom Province, 12 persons were purposively selected as the samples.

The findings were as follows:

1. Regarding Na Thon community's context, potential and participation, it was found that the government sector did not have either the connection or the collaboration needed for the development of community-based tourism with Na Thon community. In terms of tourist attractions and activities, Na Thon community still lacked the facilities necessary for tourism such as restrooms in some destinations, paved streets, and public transportation required by some tourists. As for tourism services, although the community seemed to possess certain tourism potential and readiness to receive the tourists with its accommodation, food, welcome performances, tourist

attractions and marketing, it did not sufficiently get the overall/complete public relations from the province to support and expand the tourist sizes.

2. Concerning the community strengths, Na Thon community owned distinctively unique cultures of Tai Guan tribe; tasty communal dishes cooked from indigenous raw materials, homestay lodgings, and travel destinations which were ready for the visits by tourists. About the community weaknesses, the tour leaders in Na Thon community lacked adequate knowledge body of tourism while coordination from government sectors and transportation into the community were also in deficits. However, with the soft power policies campaigned by the government and the double track railway line constructed near the end of the community and its tourist attractions, Na Thon community-based tourism' opportunities could be promoted. Apropos to the community threats, Na Thon community-based tourism could be impeded by the lack of the budget for developing community-based tourism, bad/unready infrastructure to facilitate and welcome the tourists, as well as the lack of internal and external socio-economic networks.

3. These guidelines were presented for developing Na Thon community-based tourism, That Phanom District, Nakhon Phanom Province: 3.1) The Vision aimed by the community was, "Strong Community, People in Harmony, Na Thon's Top Tourist Attractions Worth Your Visits, and Cultural Glorification and Preservation", 3.2) Similarly, the strategies planned to achieve the community-based tourism included the same items: 3.2.1) strong community, 3.2.2) people in harmony, 3.2.3) top tourist attractions worth your visits at Na Thon, and cultural glorification and preservation.

Keywords: Community-based tourism, Na Thon community villagers, SWOT Analysis of Na Thon community, development of community-based tourism, and guidelines and strategies for community-based tourism

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน	8
แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว	16
แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว	28
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การท่องเที่ยว.....	40
ประวัติชุมชนนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม.....	44
โครงการเที่ยวชุมชน ยลวิถี กระทรวงวัฒนธรรม.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
วิธีการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล.....	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
วิธีการตรวจสอบข้อมูล	77
สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บริบทและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน.....	81
การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนา	
การท่องเที่ยวชุมชนน่าถือน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม	118
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนน่าถือน.....	123
วิสัยทัศน์.....	126
ยุทธศาสตร์.....	126
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
สรุปผลการวิจัย	129
อภิปรายผลการวิจัย.....	135
ข้อเสนอแนะ.....	139
บรรณานุกรม.....	142
ภาคผนวก.....	149
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	150
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	175
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	179
ภาคผนวก ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ.....	184
ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรมในการวิจัย.....	189
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	195

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตาราง สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย.....	79
2 ตาราง การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน.....	122
3 ตาราง TOWS เมทริกซ์ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดย ชุมชนของชุมชนนาถอน	124
4 ตาราง ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง	127
5 ตาราง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี	127
6 ตาราง ยุทธศาสตร์ที่ 3 เทียวดีที่นาถอน.....	128
7 ตาราง ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูวิถีอนุรักษ์วัฒนธรรม.....	128

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 องค์ประกอบทั้ง 7 ของ 7S Model.....	40
3 ปฏิทินชุมชนทางด้านวัฒนธรรมประเพณี	53
4 จิตรกรรมวิถีชีวิตชาวนาถอนบนโอ่ง ภายในวัดศรีมงคล.....	56
5 พิธีรำบวงสรวงปู่ตาแสง.....	57
6 ศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าไทกวน	57
7 ชาวนาถอนจัดพิธีบวงสรวงบริเวณดอนขุมเงิน.....	58
8 ปลองพญานาคบริเวณภายในวัดโพธิ์ลานช้าง.....	58
9 ใบเสมาโบราณ ภายในวัดดงยอ ตำบลนาถอน.....	59
10 นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมตักเกลือแบบโบราณ.....	59
11 ห้วยบังฮวก พร้อมกิจกรรมล่องแพ.....	60
12 แผนภาพวิธีการตรวจสอบข้อมูล.....	78
13 แผนภาพแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
14 สัมภาษณ์ผู้ประกอบการกิจการในทดสอบเครื่องมือวิจัย ณ อิมหนองแค้มป์ บ้านปรางค์กู๋ ตำบลมะฮี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด.....	190
15 สัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะฮี และเจ้าหน้าที่ในทดสอบ เครื่องมือวิจัย ณ องค์การบริหารส่วนตำบลมะฮี อำเภอรวัชบุรี จังหวัด ร้อยเอ็ด.....	190
16 สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนปรางค์กู๋ในการทดสอบเครื่องมือวิจัย ณ ชุมชนปรางค์กู๋ บ้านปรางค์กู๋ ตำบลมะฮี อำเภอรวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด	191
17 จัดทำสนทนากลุ่มผู้นำชุมชนปรางค์กู๋ ในการทดสอบเครื่องมือวิจัย ณ ชุมชนปรางค์กู๋ บ้านปรางค์กู๋ ตำบลมะฮี อำเภอรวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด	191
18 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนายกาย เมาสี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นาถอน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอรวัชบุรี จังหวัด นครพนม.....	192

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
19 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนายกกริช พงษ์พันธ์ ทองเทียวและกีฬาจังหวัดนครพนม และเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานทองเทียวกีฬาจังหวัดนครพนม จังหวัดนครพนม.....	192
20 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนางยุวดี มีบุญ วัฒนธรรมจังหวัดนครพนมและนางเมตตา เมืองบาล ผู้อำนวยการกลุ่มกิจการพิเศษ.....	192
21 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ปิยะพงษ์ นาไชย อาจารย์วิทยาลัยการทองเทียวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม ผ่านระบบ Zoom.....	193
22 การสนทนากลุ่ม ณ ศาลาอเนกประสงค์ วัดศรีมงคล ตำบลนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม.....	193
23 การสนทนากลุ่ม ณ ศาลาอเนกประสงค์ วัดศรีมงคล ตำบลนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม.....	194

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การท่องเที่ยว เป็นหนึ่งในนโยบายและเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารของรัฐบาลหลายประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้อย่างมากให้กับประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยวจึงมีส่วนสำคัญในการผลักดันประเทศให้เดินหน้าได้ไม่เฉพาะด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นทุนในการขับเคลื่อนประเทศในด้านอื่น ๆ ด้วย โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้สรุปรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในปี พ.ศ. 2558 ถึงปี พ.ศ. 2563 ไว้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมดมีมูลค่า 9,041,704.71 ล้านบาท จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดประมาณ 179 ล้านคน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). จำนวนและรายได้นักท่องเที่ยวต่างชาติ รายเดือนปี 2558-2563P (ปรับปรุงจำนวนและรายได้ 2562). เข้าถึงได้จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=625. 2 มกราคม 2565)

ในช่วงปี พ.ศ. 2561-2564 เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาด โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้นักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยลดลงเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงต้องเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงมีมาตรการผลักดันและฟื้นฟูการท่องเที่ยวอย่างเร่งด่วนและปรับเปลี่ยนดำเนินนโยบายด้านการท่องเที่ยวในเชิงรุกมากขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรมจัดทำโครงการ “เที่ยวชุมชนยลวิถี” โดยการคัดเลือกชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร (บวร ย่อมาจาก บ้าน วัด โรงเรียน หรือ หน่วยงานราชการ) จำนวน 77 จังหวัด และทำการคัดเลือกให้เหลือ 10 สุดยอดชุมชนคุณธรรมต้นแบบเที่ยวชุมชนวิถีโดยนำพลังบวรมาขับเคลื่อนการท่องเที่ยว และนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชน เพื่อเร่งการท่องเที่ยวชุมชน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ให้มีความยั่งยืนและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยนายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวถึงชุมชนต้นแบบทั้ง 10 ชุมชนว่าต้องมีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติ นอกจากการ

ประกาศยกย่อง เชิดชูเกียรติ จะมีการเผยแพร่ข้อมูลจุดเด่นเอกลักษณ์ของแต่ละชุมชน เพื่อให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาต่อยอดและขยายผล ความสำเร็จไปยังชุมชนอื่น ๆ และช่วยปลูกกระแสการท่องเที่ยววิถีชุมชน สร้างโอกาส สร้างรายได้เสริม สร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความแข็งแกร่งเข้มแข็งอย่างยั่งยืนหลัง covid-19 (กระทรวงวัฒนธรรม. (2564). วร.ประกาศผล 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ได้รับโลรางวัลของนายกรัฐมนตรีเพื่อเชิดชูเกียรติ พร้อมจัดทำ Mobile Application “เที่ยวเท่ ๆ เสน่ห์เมืองไทย”.เข้าถึงได้จาก https://www.mculture.go.th/th/article_viewphp?nid=147085. 2 มกราคม 2565)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน เป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม รวมทั้งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม มีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยหนึ่งในจุดหมายหลักของนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะดังกล่าวคือ จังหวัดนครพนม โดยในปี พ.ศ. 2561 จังหวัดนครพนม มีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวน 2,106.51 ล้านบาท มีนักท่องเที่ยวมาเยือน จำนวน 1.131 ล้านคน โดยแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม จะส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมของแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยว 3 ธรรม ซึ่งประกอบด้วย ธรรมะ ธรรมชาติ และวัฒนธรรม โดยเป็นหลักการอยู่ 5 ข้อดังนี้ 1. ยกย่องส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 2. ยกย่องและพัฒนากิจกรรมการเดินทางเข้ามาในจังหวัดตามเส้นทางพญานาค 3. การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ไว้ในวิถีความเป็นอยู่ของความหลากหลายของชาติพันธุ์ 4. การส่งเสริมแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ (เพื่อเป็นสินค้าใหม่) 5. การส่งเสริมให้มีแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มมากขึ้น (เพื่อเป็นสินค้าใหม่) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครพนม.(2559).สุขที่สุด@นครพนม มานครพนม ชม3ที่สุด. เข้าถึงได้จาก <http://tatsanuk.blogspot.com/2016/02/1-1.html>, 18 พฤศจิกายน 2559) โดยหนึ่งในชุมชนที่น่าสนใจ และกำลังทำการเร่งพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดนครพนม คือ ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม หรือชุมชนชาวชนเผ่าไทกวน เป็นชุมชนโบราณ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง มีการตั้งถิ่นฐานบริเวณนี้เป็นเวลาหลายชั่วอายุคน โดยมีการสืบทอดภูมิปัญญาการตีเหล็กแบบโบราณของชนเผ่าไทกวน นอกจากชาวชุมชน

นาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม จะมีการสืบทอดภูมิปัญญาดีเลิศแบบโบราณ และ ยังมีการแสดงทางวัฒนธรรม คือ ฟ้อนดีเหล็ก ซึ่งเป็นการแสดงที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทกวน ซึ่งชุมชนนาถอนเป็นชุมชนที่มีประวัติ ยาวนาน และมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจควรที่จะทำการศึกษาวิจัยอย่างยิ่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนมถือเป็น ชุมชนที่มีความพร้อม ในการยกระดับเป็นชุมชนท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจาก มีความพร้อมทั้งทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางธรรมชาติ และทรัพยากรทางวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาสามประเด็นใหญ่ คือ ประการแรก บริบทและศักยภาพในการ พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร ประการที่สอง ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนนาถอน (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ว่าเป็นอย่างไร เหมาะแก่การเป็นชุมชนท่องเที่ยวหรือไม่ และ ประการสุดท้าย แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ควรไปในทิศทางใด

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. บริบทและศักยภาพในการพัฒนนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร
2. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม เป็นอย่างไร
3. แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ควรไปในทิศทางใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
3. เพื่อสร้างแนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ได้ทราบถึงบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว
2. ได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
3. ได้แนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยโดยเลือกศึกษาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอนอำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม โดยได้ทำการศึกษาที่ตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบมีส่วนร่วมโดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 ศึกษาบริบทและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
 - 1.2 ศึกษาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

1.3 ศึกษาแนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ของชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญอยู่ 2 ส่วนคือ

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในแง่มุมต่าง ๆ ให้มีความหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือก
เก็บข้อมูล ดังนี้

2.1.1 บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่
ในหน่วยงานราชการของเทศบาลตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม และ
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม

2.1.2 กลุ่มผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและเอกชน
ได้แก่ ผู้ประกอบการประเภท ที่พัก การบริการด้านการท่องเที่ยว ที่อยู่ในเขตเทศบาล
ตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

2.1.3 ผู้นำชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ได้แก่
ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน

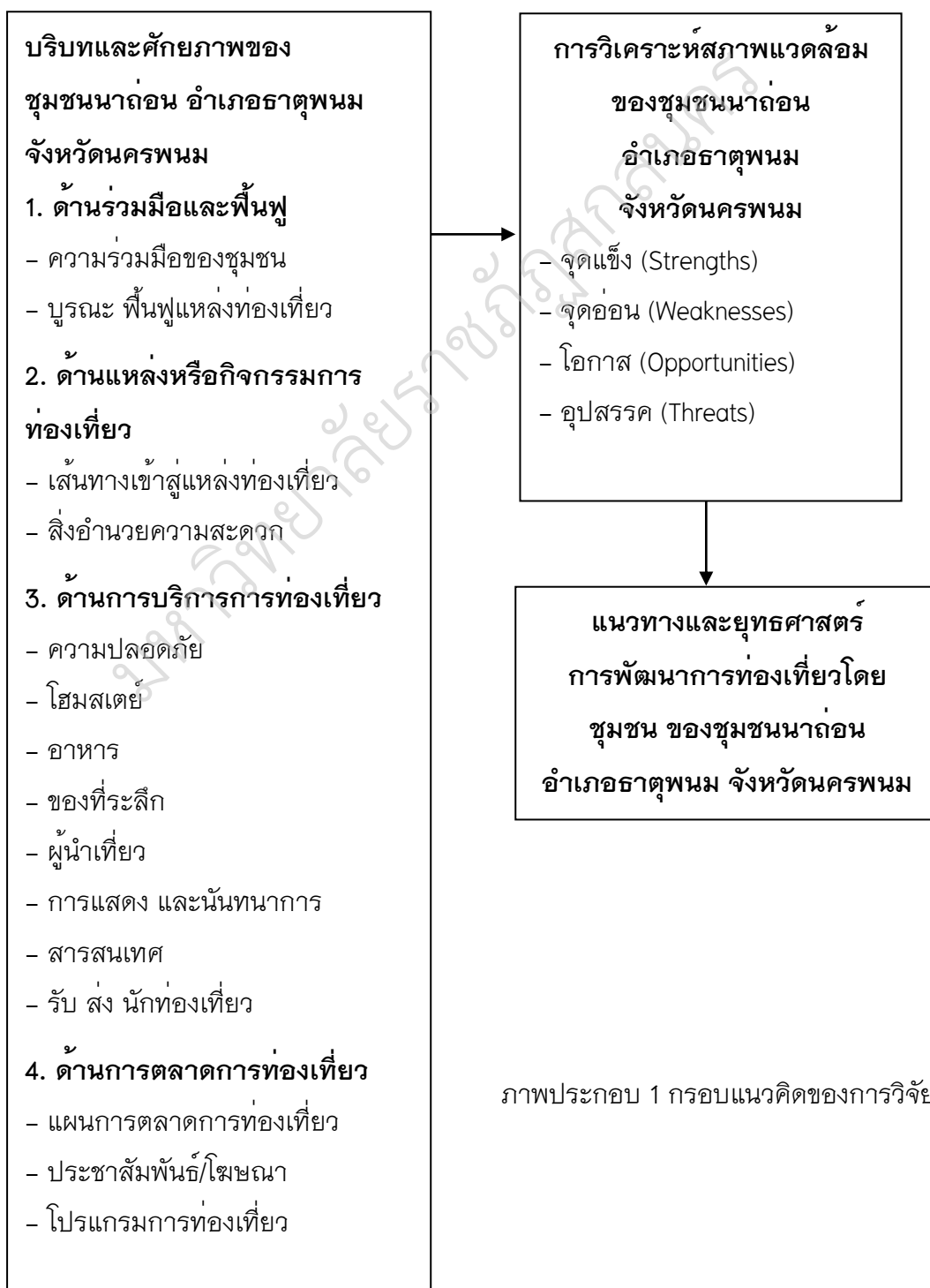
2.1.4 ประชาชนชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
ได้แก่ ผู้ที่อาศัยในชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

2.1.5 นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ อาจารย์วิทยาลัยการ
ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม

2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 12 ท่าน ได้แก่
ผู้นำในชุมชน ผู้ประกอบการในเขตเทศบาลตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
ปราชญ์ชาวบ้าน หัวหน้ากลุ่มอาสาสมัครในหมู่บ้าน และชาวบ้านนาถอน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจากการทบทวนวรรณกรรม จากเอกสารทางราชการ หนังสือ วิทยานิพนธ์ และวารสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวทางเลือกที่บริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อให้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวตกอยู่กับคนในชุมชน โดยมีการให้ความสำคัญในเรื่องของ ที่ตั้ง สังคมวัฒนธรรม ผู้คนในชุมชน การอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว วัฒนธรรมประเพณี เศรษฐกิจในชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว และการบริการทางด้านการท่องเที่ยว

2. ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม หมายถึง ชาวบ้านที่อาศัยในตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยอพยพมาจากเมืองปุง ซึ่งอยู่ทางตอนบนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน เมื่อประมาณ 250 ปีมาแล้วได้อพยพมาตามลำน้ำเซบั้งไฟ ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้และมาตั้งถิ่นฐานบริเวณปากน้ำลำห้วยบังฮวก เนื่องจากมีทำเลที่เหมาะสม มีความอุดมสมบูรณ์เป็นที่ราบลุ่มมีไม้ถ่อนปกคลุม รมเย็น และมีทุ่งกว้างใหญ่จึงได้ตั้งถิ่นฐานสร้างหมู่บ้านเพื่อเป็นมงคลนามตามสัญลักษณ์ต้นไม้ถ่อนจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านนาถอน" จนถึงปัจจุบัน

3. การวิเคราะห์บริบทของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม หมายถึง การใคร่ครวญพิจารณาถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน โดยจุดแข็ง คือ สิ่งที่ชุมชนนาถอนได้เปรียบชุมชนอื่น ๆ จุดอ่อน คือ สิ่งที่ชุมชนนาถอนขาดเมื่อเทียบกับชุมชนอื่น ๆ โอกาส คือ ปัจจัยภายนอกของชุมชนนาถอนที่ส่งเสริมและเอื้ออำนวยให้ชุมชนนาถอนมีความพร้อมในการเป็นชุมชนท่องเที่ยว อุปสรรค คือ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลให้ชุมชนนาถอนไม่สามารถดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

4. การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงศักยภาพของชุมชน อันได้แก่ ด้านสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ที่มีคนในชุมชนร่วมกันในการจัดการการท่องเที่ยว โดยมีชุมชนเป็นผู้จัดการการท่องเที่ยว และมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยว

5. แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน คือ แผนงานการดำเนินงานที่เป็นสิ่งชี้แนะให้ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้เลือกดำเนินการตาม เพื่อเป็นชุมชนท่องเที่ยวที่สมบูรณ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
2. แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว
3. แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว
4. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การท่องเที่ยว
5. ประวัติชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
6. โครงการเที่ยวชุมชนยลวิถี
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism :CBT)

พจนานุกรม (2546: 178-179) ได้ระบุว่า แนวคิดและต้นกำเนิดของคำว่า อีโคทัวร์ริซึม (ecotourism) มาจากประเทศตะวันตก โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาที่คู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในบริบทสังคมไทย ที่คนกับธรรมชาติมีความผูกพันใกล้ชิดกัน แนวคิดนี้จึงเน้นบทบาทของคนและชุมชนมากขึ้น

การให้บทบาทและความสำคัญของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นเจ้าของ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืน หากจะให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยั่งยืน ต้องมองที่ชุมชนเป็นศูนย์กลาง จึงเกิดแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนขึ้น

“การท่องเที่ยวโดยชุมชน (community base sustainable tourism) คือการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน”

ในช่วง 2 - 3 ปี ที่ผ่านมาคำว่า "Community-based Tourism : CBT" การท่องเที่ยวที่ให้ชุมชนเป็นฐานการบริหารจัดการ "การท่องเที่ยวโดยชุมชน" เป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายๆความหมาย ความเข้าใจและประสบการณ์ ซึ่งการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ เป็นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดการด้านโฮมสเตย์ ที่ต้องมี "ชุมชน" เป็นส่วนประกอบสำคัญ เมื่อ "ชุมชน" กลายเป็น "สินค้า" หรือ "เครื่องมือ" ที่เป็นทั้งผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำ ในขณะเดียวกันเป็นสิ่งที่ทำลายและละเลยค่านิยมอย่างยิ่ง เหมือนกับการที่ต้องคำนึงถึงความรู้สึก ความยินดีของผู้เกี่ยวข้อง ทั้งยังเป็นผู้ที่ถูกกล่าวอ้างถึงอยู่ตลอด ในการที่รัฐบาลจะดำเนินการพัฒนาใด ๆ จึงต้องให้ความสำคัญต่อชุมชนในระดับต้น ๆ และชุมชนต้องได้รับประโยชน์" อยู่เสมอ

เมื่อชุมชนมีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวก็จะมีคำใหม่ ๆ เกิดขึ้น อาทิ การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวผ่านชุมชน ทั้งหมดล้วนคือการท่องเที่ยวโดยชุมชน "Community Based Tourism : CBT" ที่เหมาะสมอันจะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและเห็นผล

การท่องเที่ยวโดยชุมชน : "Community-based Tourism : CBT" เป็นเรื่องของการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนท้องถิ่นและผู้มาเยือน ในการที่จะดูแลรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชนที่มีอยู่แล้ว ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืน อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน เพื่อประโยชน์แก่ชุมชน

กระบวนการเรียนรู้ของ CBT : มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

ศักยภาพของคน คนในชุมชนต้องมีความคิดริเริ่มที่อยากพัฒนาชุมชนของตนเอง และขยายผลไปถึงคนอื่น ๆ ในชุมชน และเกิดความต้องการกลุ่ม และมีความสามัคคีกันในชุมชน

ศักยภาพของพื้นที่ หมายรวมถึง ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาที่คนในชุมชนสืบสานต่อกันมา ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกหวงแหนและอยากที่จะสืบต่อและถ่ายทอด ทั้งนี้ยังรวมไปถึงความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการชุมชนอีกด้วย

การจัดการ ชุมชนที่จะสามารถบริหารจัดการ การท่องเที่ยวโดยชุมชน : "Community-based Tourism : CBT" ได้ต้องเป็นชุมชนที่มีผู้นำที่เป็นที่ยอมรับ มีความคิด มีวิสัยทัศน์ ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งยังต้องได้รับความร่วมมือจาก

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สิ่งสำคัญที่สุดของชุมชนก็คือการมีส่วนร่วม อันหมายรวมถึง
รวมในทุกๆสิ่ง ทุกอย่างเพื่อส่วนรวม

มีส่วนร่วม มีได้อย่างไร การสื่อสารพูดคุย เป็นการสื่อความคิดเห็น
การแก้ปัญหา รวมถึงการหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จากการระดมความคิด

ผลกระทบจากการทำการท่องเที่ยวโดยชุมชน : "Community-based
Tourism : CBT" ทุกอย่างที่ดำเนินการย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งที่ตั้งอยู่ สิ่งแวดล้อมโดยรอบ
ทั้งสิ้น ซึ่งมีผลกระทบด้านบวกและด้านลบ (วีระพล ทองมา, 2547, หน้า 17-22)ได้แก่

1. ผลกระทบด้านบวก คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกในการรักการพัฒนาตนเอง
พึ่งพาตนเอง สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้พัฒนา เกิดการรวมกลุ่ม
ในการทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
2. ผลกระทบด้านลบ เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การรับวัฒนธรรมที่เข้ามา
อย่างรวดเร็ว เกิดกระแสการเลียนแบบ มีความขัดแย้งทางความคิด เสียความเป็นส่วนตัว
ในการที่จะต้องรองรับนักท่องเที่ยว และที่สำคัญคืออาจถึงกับสูญเสียเอกลักษณ์ของ
ท้องถิ่น

หลักการทำการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ต้องมีหลักการร่วมกัน ดังนี้

1. การท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องมาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
2. สมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วม ทั้งการคิดร่วม วางแผนร่วม
ทำกิจกรรมร่วม ติดตามประเมินผลร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันและรับประโยชน์ร่วมกัน
3. ชุมชนต้องรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นชมรม เป็นองค์กร หรือจะเป็นองค์กร
ชุมชนเดิมที่มีอยู่แล้ว
4. รูปแบบ เนื้อหา กิจกรรม ของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ต้องคำนึงการอยู่
ร่วมกันอย่างมีศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียมกัน มีความเป็นธรรม และให้ส่งผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในเชิงสร้างสรรค์และลดผลกระทบ
ในเชิงลบ
5. มีกฎ กติกาที่เห็นร่วมจากชุมชน สำหรับการจัดการท่องเที่ยวที่ชัดเจน
และสามารถกำกับดูแลให้เป็นไปตามกติกาที่วางไว้
6. ชุมชนที่จัดการท่องเที่ยว สมาชิกในชุมชน ชาวบ้านทั่วไปและนักท่องเที่ยว
ควรมีกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกันและกัน

7. การท่องเที่ยวโดยชุมชน จะต้องมีความมาตรฐานที่มาจากข้อตกลงร่วมภายในชุมชนด้วย

8. รายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว มีส่วนไปสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและรักษาสิ่งแวดล้อม

9. การท่องเที่ยวจะไม่ใช่อำชีพหลักของชุมชน และชุมชนต้องดำรงอาชีพหลักของตนเองไว้ได้

10. องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ และพร้อมจะหยุดกระทำการเมื่อเกินความสามารถในการจัดการ และจัดหาผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงมาจัดการต่อ

กระบวนการทำงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว

พจนานุกรม (2546, หน้า 185-188) ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนหลายแห่งตัดสินใจเปิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนและเป็นฝ่ายจัดการเองนั้น มีรูปแบบการคิดตัดสินใจด้วยการมองวิสัยทัศน์ 3 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. มองกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารกับคนภายนอก

2. การท่องเที่ยวทำให้เกิดผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม จำเป็นที่ชุมชนต้องรวมตัวกันเข้ามามีการจัดการให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามกฎ กติกาของชุมชน

3. การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการเรียนรู้ระหว่างคนกับธรรมชาติ เป็นการสร้างโอกาสในการฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งแวดล้อม

ซึ่งทั้ง 3 รูปแบบนี้มีพื้นฐานการคิดจากชุมชนเอง ที่มีความภูมิใจในวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของตนเองที่พร้อมจะสื่อต่อคนภายนอก โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดคนจากนั้นแล้ว ชุมชนเองยังต้องการความเข้าใจความร่วมมือของนักท่องเที่ยวในเคารพในกฎ กติกา ที่ชุมชนร่วมกันสร้างไว้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมาจากการกำหนดจากวิสัยทัศน์ที่จัดทำร่วมกันในชุมชน และนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ที่เป็นรูปธรรม ให้มีความชัดเจนขึ้นโดยชุมชนจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์หลักอยู่ 4 ประการด้วยกัน คือ

1. เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ ที่ต้องเอื้ออำนวยการเรียนรู้ต่อกันและกัน

2. เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นตัวกระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนโดยเฉพาะคนรุ่นหลังได้เข้าใจ ให้คุณค่า ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนให้กลับฟื้นคืนสภาพได้ในระยะต่อไป

3. เพื่อก่อให้เกิดการรวมตัวกันของคนในชุมชน ที่เผชิญต่อผลกระทบทางการท่องเที่ยวแบบเดิม ให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการลดผลกระทบดังกล่าว และจัดระเบียบชุมชนให้เป็นระบบที่ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

4. เพื่อเป็นเครื่องมือการเผยแพร่ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องของวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตกับสาธารณชนภายนอก

การประเมินความเป็นไปได้ของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

เนื่องจากการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นสิ่งที่ต้องเกี่ยวข้องกับคนภายนอก ดังนั้น ทักษะ ความชัดเจน การจัดการให้เหมาะสม ซึ่งมีองค์ประกอบการประเมินอยู่ 7 ประการด้วยกัน คือ

1. ผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชน สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก และสภาพปัญหาชุมชนตลอดจนมองแนวทางแก้ไขปัญหามาได้ชัดเจน และมองกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่ง หรือกิจกรรมร่วมเชื่อมต่อทิศทางการแก้ไขปัญหาโดยภาพรวมของชุมชนได้ แล้วจึงได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์เป้าหมายการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งหมด เนื่องจากเป็นเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องกับสิทธิของชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมชุมชนที่ชุมชนต้องมีการคิดไตร่ตรองวินิจฉัย และร่วมตัดสินใจจะเปิดชุมชนรองรับอย่างไร ควรเป็นรูปแบบใด ใครบ้างที่เกี่ยวข้อง ใครมีบทบาทจัดการอย่างไร และภายหลังนักท่องเที่ยวกลับแล้วมีการลดผลกระทบอย่างไร ด้วยวิธีการใด ตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์ภายในชุมชน

3. ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดตั้งองค์กรภายในชุมชน เพื่อรับผิดชอบกิจกรรมนี้ หรือผลักดันให้องค์กรชุมชนอื่นที่พิจารณาแล้วว่า มีความพร้อมทำหน้าที่รับผิดชอบเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์กรนั้นๆ แต่ทั้งนี้การดำเนินการขององค์กรต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เนื่องด้วยมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

4. การพิจารณาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น หรือของดีในชุมชนเพื่อจัดปรับเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องต่อชุมชน ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้น้อยที่สุดเท่าที่สามารถทำได้

5. ความพร้อมของผู้ที่สนใจจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมท่องเที่ยว จะมีบทบาทหลากหลายมากขึ้น คือจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับที่พัก อาหาร การดูแลความปลอดภัย การนำพานักท่องเที่ยว การสื่อความหมาย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต้องไม่ใช่กระจุกตัวอยู่เฉพาะกลุ่มแกนนำภายในชุมชนเท่านั้น ควรมีระบบกระจายที่ทั่วถึงและเป็นธรรม

6. การเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ที่จะรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อสามารถจัดปรับกระบวนการให้เหมาะสม สอดคล้องยิ่งขึ้น และร่วมแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้อง ตลอดจนการลดผลกระทบของการท่องเที่ยวในครั้งต่อไป

7. ประสบการณ์ทักษะในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ต้องบูรณาการความต้องการความเพลิดเพลิน ความตื่นตัวและการเรียนรู้ ให้เป็นโปรแกรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่

การเตรียมความพร้อมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว

ก่อนที่จะเปิดหมู่บ้านต้อนรับนักท่องเที่ยว ชุมชนควรจะต้อง “รู้ตัว” เข้าใจและตระหนักต่อการท่องเที่ยวนี้ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการเตรียมความพร้อมชุมชน ซึ่งผู้ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนควรมีกระบวนการทำงาน ตามที่พจนา สวนศรี (2546, หน้า 189-190) ได้กล่าวไว้ว่าดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวให้ชุมชนในการพิจารณาทั้งด้านบวกและลบของการท่องเที่ยว ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจจะมีเฉพาะผู้นำหรือกลุ่มสนใจ

ขั้นที่ 2 สร้างการมีส่วนร่วม เป็นการดึงเอากลุ่มที่สนใจการท่องเที่ยวโดยชุมชน และกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มออมทรัพย์ และผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำทางธรรมชาติมาพูดคุยเรื่องผลดี-ผลเสีย อีกครั้ง เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้ร่วมกันตัดสินใจเรื่องนี้อย่างร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ศึกษาชุมชนร่วมกับชาวบ้าน โดยการทำงานร่วมกับชาวบ้าน เพื่อศึกษาในหัวข้อดังนี้

- การสำรวจทางกายภาพ
- ทำแผนที่รอบนอก (แสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและที่ดินทำกิน)
- แผนที่รอบในหมู่บ้าน (แสดงที่ตั้งของบ้านเรือน ทรัพยากรคนสร้าง และทรัพยากรธรรมชาติ)

- ศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชน ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี ของชุมชน

- ศึกษาความสัมพันธ์ของชุมชนกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว

- ศึกษากลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

ซึ่งผลการศึกษานี้จะทำให้เห็นศักยภาพ-ข้อจำกัดของชุมชน และปัญหาของชุมชนร่วมกัน

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน ทั้งในด้านศักยภาพ-ข้อจำกัด โอกาสและความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้จะทำให้ชุมชนได้มองเห็นได้ด้วยตนเอง และสามารถเชื่อมโยงเรื่องท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนได้ การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้จะทำให้เกิดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และอาจพบว่า เพื่อแก้ปัญหาให้ตรงจุด อาจจะไม่จำเป็นต้องใช้เรื่องการท่องเที่ยวเลยก็ได้

ขั้นที่ 5 ร่วมกันพัฒนาศักยภาพและแก้ไขจุดอ่อน อาทิ

- รวบรวมองค์ความรู้ ซึ่งแต่ละชุมชนจะแตกต่างกันออกไป เอกลักษณ์เฉพาะชุมชน เช่น บางชุมชนเด่นด้านการพัฒนาชุมชน บางชุมชนเด่นระบบการจัดการนิเวศที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เหมาะสม เป็นต้น ซึ่งชุมชนต้องร่วมกันตั้งเอกลักษณ์ให้เห็นร่วมกันก่อนนำสู่การเผยแพร่ออกไป

- ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสม สอดคล้อง ปลอดภัย ไม่ทำลายระบบนิเวศเดิมมากนัก เช่น การปรับทางเดินในป่าเขา เป็นต้น

- ปรับปรุงบ้านพักและความสะอาดภายในชุมชนให้เป็นมาตรฐานของชุมชนแต่ละแห่งที่ตกลงร่วมกัน โดยมีคณะกรรมการของชุมชน ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

- ฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น นักสื่อความหมาย การสร้างเวทีเรียนรู้กับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเห็น

ความสามารถของชุมชน ในการรองรับการท่องเที่ยวทั้งความพร้อมจำนวนบุคลากร และขีดความสามารถในการรองรับทั้งพื้นที่ทางธรรมชาติ และรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

ขั้นที่ 6 วางรูปแบบการบริหารจัดการ ในขั้นตอนนี้จะเป็นการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาทำงาน หรืออาจใช้องค์การที่ชุมชนมีอยู่เดิมแต่เพิ่มเติมบทบาทหน้าที่ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน กำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยว โปรแกรมและราคา การจัดสรรผลประโยชน์ สู่ชาวบ้านและชุมชน และมาตรการในการป้องกันผลกระทบ โดยอาจจะเป็นการสร้างกฎ-กติกา เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติทั้งชาวบ้านและนักท่องเที่ยว

ขั้นที่ 7 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รับรู้และช่วยให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจ

ขั้นที่ 8 ทดลองดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว ในขั้นตอนนี้อาจมีการจัดท่องเที่ยวนำร่อง เพื่อทดสอบความพร้อมของชุมชน โดยการเชิญบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่มีประสบการณ์หรือเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นทิศทางต่อไปในอนาคต

ขั้นที่ 9 ประเมินผล ในขั้นตอนประเมินผล อาจแยกออกมาเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินผลและสรุปบทเรียนหลังเสร็จกิจกรรมทุกครั้ง และการประเมินผลเป็นช่วงๆ ทุกๆ 3-6 เดือน เป็นต้น ซึ่งการประเมินผลจะช่วยให้เกิดการทบทวนตนเอง และแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 10 พัฒนาองค์กร ดังนี้

- การฝึกอบรม เช่น การบริหารจัดการ การสร้างการมีส่วนร่วม การสื่อความหมาย เป็นต้น
- การศึกษาดูงาน สำหรับแกนนำองค์กรชุมชนเพื่อจัดการท่องเที่ยว เพื่อเสริมโลกทัศน์ พัฒนาทักษะการบริหาร การจัดการในชุมชนอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน เพื่อเป็นตัวอย่งนำไปประยุกต์ หรือเป็นบทเรียนที่ชุมชนต้องพึงระวังผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ และวางมาตรการป้องกันไว้แต่เริ่มแรก

กระบวนการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้คล้ายกับกระบวนการทำงานพัฒนาตามปกติ แต่สิ่งที่ยากคือเรื่องท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่คนในชุมชนไม่คุ้นเคยมาก่อน และไม่มั่นใจว่าตนเองจะทำได้ แต่ละคำถามในแต่ละขั้นตอนในกระบวนการเตรียมชุมชน จะต้องเป็นการปลูกกระตือรือร้นของท้องถิ่น ให้คนท้องถิ่นอยากรู้จักตนเอง และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

การท่องเที่ยวก็จะเกิดความชัดเจนมากขึ้นว่า เป็นการเข้ามาเพื่อให้ชุมชนได้นำเสนอตัวอย่างต่อสาธารณะ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยว นอกจากปลูกสำนึกของชุมชนแล้วยังเป็นการสร้างจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนที่ได้เข้ามาเยี่ยมชม

แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

ชาตรี แก้วมา (2549, หน้า 11) กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งทั้งระยะใกล้และไกล โดยไม่มีรายได้เกิดขึ้นจากการเดินทางในครั้งนั้น และไม่ใช้เพื่อการประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ แต่เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่าง เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อหาความสนุกสนาน เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการศาสนา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยือนญาติมิตร

ศุภลักษณ์ พลอดโปร่ง, & ไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์. (2550) กล่าวว่า ในพจนานุกรม Webster's Third New International Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า Tourism หรือ การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อสราญใจ การบริหารงานธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ส่วน Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยว ผู้ที่เดินทางจากอีกจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเพื่อเฝ้าหาสรารมณ์หรือเพื่อความรู้ทางวัฒนธรรม แล้วกลับมา ณ จุดเริ่มต้น คำว่า "การท่องเที่ยว" จึงเป็นคำที่มีความหมายกว้างมิได้มีความหมายเพียงการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเคลื่อนย้ายประชากรจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งการเดินทางภายใน ประเทศและเดินทางระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวจึงเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน มีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวจึงเป็นธุรกิจที่กว้างขวาง ความหมายของการท่องเที่ยวอันอาจสรุปได้ในเงื่อนไข 3 ประการ คือ ประการแรก ต้องเดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยไปยังที่อื่นชั่วคราว ประการที่สอง ต้องเดินทางไปด้วยความสมัครใจ และประการสุดท้ายเดินทางด้วยจุดมุ่งหมายใดก็ได้ ที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ (วรรณ วลัยวานิช, 2539, หน้า 9)

ศรัญญา เลิศมนไพโรจน์ (2550, หน้า 20) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวของการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เดินทาง (นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน) ธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวภาคีรัฐบาลที่ดูแลการท่องเที่ยวและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว

นิศา ชัชกุล (2550, หน้า 22) กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทางจะต้องประกอบด้วยปัจจัยสามประการ คือ การเดินทาง การค้างแรม และการกินอาหารนอกบ้าน

กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว (2549, หน้า 12-13) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการที่สัมพันธ์กันระหว่างผู้เดินทาง การบริการในการเดินทาง และจุดหมายปลายทาง กล่าวคือ เป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยจุดประสงค์ต่าง ๆ โดยมีการพักผ่อนชื่นชมธรรมชาติหรือศึกษา สภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม รวมไปถึงการเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษา หาความรู้เพื่อการกีฬา เพื่อติดต่อธุรกิจ การเยี่ยมญาติพี่น้อง และเนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นด้วยการเดินทางที่ต้องมีสิ่งต่าง ๆ บริการเพื่อให้การเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางได้

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization หรือ WTO) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางใด ๆ ก็ตามที่เป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังนี้ (Goeldner & Ritchie, 2006, P. 15)

ประการที่ 1 การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร

ประการที่ 2 การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ ไม่ใช่เพื่อทำสงคราม

ประการที่ 3 เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพ หรือหารายได้ แต่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อความเบิกบาน บันเทิงเร้าอารมณ์ เพื่อเล่นกีฬาต่าง ๆ เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ และเพื่อติดต่อธุรกิจ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว คือ การออกเดินทางจากสถานที่แห่งหนึ่ง ไปยังสถานที่แห่งหนึ่ง เป็นการชั่วคราวทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ศึกษา ประชุมสัมมนา ธุรกิจ ซึ่งเป็นไปด้วยความสมัครใจ

ประเภทของการท่องเที่ยว

สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท (วิมล จิโรจน์พันธุ์, 2548, หน้า 48-49) ได้แก่

1. การท่องเที่ยวเพื่อสันทนาการ (Recreational Tourism) เป็นการเข้าร่วมในการแข่งขันกีฬา เล่นกีฬา แชน้ำแร่รักษาโรค การอาบแดดและการสมาคมในสิ่งแวดล้อมที่ผ่อนคลายจิตใจ
2. การท่องเที่ยวเพื่อชมประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพิพิธภัณฑสถานโบราณสถานที่เน้นความรุ่งเรืองในอดีต อาจเป็นการเยือนอนุสาวรีย์โบสถ์ วิหาร ศาสนสถาน และวังต่าง ๆ ชมการแสดงแสงเสียงเหตุการณ์เด่น ๆ ในอดีตกาล
3. การท่องเที่ยวเพื่อชมวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสและอาจเข้าร่วมวิถีชีวิตเก่า ๆ ที่หาได้จากท้องถิ่นที่มีความน่าสนใจ เช่น การแต่งกายตามประเพณี การเจรจาทำพื้นบ้านการแสดงศิลปะและหัตถกรรม
4. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Tourism) เน้นสิ่งดึงดูดใจที่เป็นสิ่งธรรมชาติ

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวจัดเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีผู้ให้ความหมายดังนี้

มนัส สุวรรณ และคณะ (2538, หน้า 11) ได้ให้ความหมายว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึงพื้นที่ สิ่งของ กิจกรรม และหรือมิติอื่นใดที่สามารถให้คุณค่าเชิงการท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามตามธรรมชาติ คุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ เป็นต้นแก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถปรากฏได้ทั้งในลักษณะของรูปธรรมที่สามารถสัมผัสได้ด้วยการจับต้องเช่น สิ่งก่อสร้างของที่ระลึก ถ้ำ และน้ำตก เป็นต้น และในลักษณะของนามธรรมที่ไม่สามารถสัมผัสได้ด้วย

การจับต้องแต่สามารถ สัมผัสได้ด้วยทางอื่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษา ความเป็นชนเผ่า และการเล่นการแสดงพื้นบ้าน เป็นต้น

อิสริยา เลหาดีรานนท์ (2552) ได้ให้ความหมายว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น จนถึงระดับภูมิภาคและระดับโลก อาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ได้โดยสิ่งเหล่านั้นจะต้องมีความงดงามแปลกตา มีความสำคัญหรือมีคุณค่า รวมทั้งวิธีการดำเนินชีวิตอันดีงามที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมอันทรงคุณค่า และมีลักษณะเด่นเป็นเอกลักษณ์ ก็ถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยวจึงสามารถสรุปความหมายได้ว่า จัดเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง พื้นที่ สิ่งของ กิจกรรม และ/หรือมิติอื่นใดที่สามารถให้คุณค่าเชิงการท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามตามธรรมชาติ คุณค่าเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่แก่นักท่องเที่ยว

รูปแบบของการท่องเที่ยว

สุวัฒน์ จุฑากรณ์และคณะ (2550, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวมีมากมายหลายรูปแบบด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างในการจัดแบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยว และวัตถุประสงค์ของการจัดแบ่ง ในที่นี้สามารถรวบรวมรูปแบบของการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ คือ

1. รูปแบบของการท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทาง และการท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทาง และถิ่นพำนักของนักท่องเที่ยว การจัดแบ่งรูปแบบการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ จะเป็นการจัดแบ่งเพื่อเก็บข้อมูลของการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ตลอดจนการนำมาใช้ในการวางแผนและเพื่อศึกษาผลที่ได้จากทางเศรษฐกิจที่เกิดจากนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักต่างกัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) คือ การเดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ โดยมีให้วัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ในประเทศนั้น ๆ ทั้งนี้จะต้องผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมือง พิธีการศุลกากร รูปแบบของการท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

- การท่องเที่ยวขาออก (Outbound Tourism) คือ การเดินทางออก

จากประเทศที่เราพำนักรออยู่ถาวรออกไปยังประเทศอื่น

– การท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound Tourism) คือ การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของบุคคลที่มีถิ่นพำนักถาวรอยู่ในประเทศนั้น ๆ

จากความหมายรูปแบบการท่องเที่ยว ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศ 3 ประเภท คือ

– นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (Foreigner) หมายถึง ชาวต่างชาติที่ไม่ได้มีถิ่นพำนักถาวรในประเทศที่ตนเดินทางไปท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวชาวอเมริกันที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทย หรือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

– นักท่องเที่ยวโพ้นทะเล (Overseas Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เคยมีถิ่นพำนักอยู่ในอีกประเทศหนึ่ง แล้วย้ายถิ่นพำนัก หรือไปศึกษาต่อ หรือไปทำงานยังอีกประเทศหนึ่ง เดินทางกลับมาเที่ยวยังประเทศถิ่นพำนักเดิม เช่น คนไทยที่ไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เดินทางกลับมาเที่ยวประเทศไทย เราเรียกนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ว่า "คนไทยโพ้นทะเล" (Overseas Thai) หรือคนอเมริกันที่มาทำงานในประเทศไทยแล้วเดินทางกลับไปเที่ยวประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

– นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักชั่วคราวในต่างประเทศที่ไม่ใช่ถิ่นฐานเดิมของตน (Expatriate) แล้วเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น เช่น ชาวอเมริกันที่ไปทำงานในสิงคโปร์แล้วเดินทางมาเที่ยวประเทศไทย หรือคนไทยที่ไปทำงานสิงคโปร์แล้วเดินทางไปเที่ยวประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

1.2 การท่องเที่ยวภายในประเทศ (Internal Tourism) คือ การท่องเที่ยวที่มีภูมิศาสตร์เฉพาะภายในอาณาเขตของแต่ละประเทศนั้น ๆ โดยหมายรวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวของบุคคลทั้งที่มีถิ่นพำนักถาวรและไม่ถาวรภายในประเทศนั้น จากนิยามดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการเดินทางของบุคคล 2 กลุ่ม คือ

– นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) คือ บุคคลที่เดินทางอยู่ภายในประเทศที่เป็นถิ่นพำนักถาวรของตน เช่น คนไทยที่มีถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทย และเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทย นักท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound Tourist) คือ บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรของตนไปอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งครอบคลุม

นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 3 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวโพ้นทะเลและ นักท่องเที่ยวที่มีที่พักชั่วคราวในต่างประเทศที่มีใช้ถิ่นฐานเดิมของตนเองแล้วเดินทางไปเที่ยวยังประเทศอื่นตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. รูปแบบของการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของคนเดินทาง

รูปแบบของการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง สามารถจัดแบ่งออกเป็น

3 รูปแบบ คือ

2.1 การท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลินและการพักผ่อน

การท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อนเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความจำเจของการใช้ชีวิตประจำวัน และต้องการหาประสบการณ์ใหม่ เดินทางไปยังสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ หรือเดินทางเพื่อต้องการหลีกเลี่ยงสภาพอากาศภายในประเทศของตน การท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (Mass Tourism)

2.2 การท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ คือ การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การทำงาน และมีวัตถุประสงค์รอง คือ 2 ประเภท คือการได้ท่องเที่ยวในสถานที่ที่ทำงานด้วย การท่องเที่ยวลักษณะนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น

- การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจโดยทั่วไป (Regular Business Travel) หมายถึง การเดินทางไปติดต่อประสานงาน การเซ็นสัญญา โดยอาจมีระยะเวลาพักผ่อน 2-3 วัน เช่น นักธุรกิจชาวออสเตรเลียเดินทางมาเซ็นสัญญาเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์หรือตัวแทนขายประกันเดินทางไปเยี่ยมลูกค้า เป็นต้น

- การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมนานาชาติ (Meeting Incentive Convention and Exhibition) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และการท่องเที่ยวเพื่อการจูงใจหรือจูงใจ คือ การท่องเที่ยวทั้ง 4 รูปแบบที่กล่าวมานี้จะมีความสัมพันธ์กัน เช่น การเดินทางไปประชุมสัมมนา ก็อาจจะมีการจูงใจหรือจูงใจร่วมด้วย หรือผู้ที่เดินทางแบบการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล ก็อาจจะเข้าร่วมประชุมด้วยก็ได้ เพราะฉะนั้นกิจกรรมทั้ง 4 ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ในปัจจุบันได้มีการสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าวอย่างกว้างขวาง ทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากได้เล็งเห็นความสำคัญถึงรายได้และภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวทั้งในระยะสั้นและในระยะยาวเนื่องจากกลุ่มผู้เดินทางเหล่านี้จะมีการศึกษาสูง ถ้าเดินทางไปติดต่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนาที่ประเทศใดแล้ว

เกิดความประทับใจก็อาจจะกลับมาท่องเที่ยวอีก

2.3 การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism)

เกิดขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่คิดว่า การเดินทางท่องเที่ยว เพื่อชมบรรยากาศ บ้านเมือง หรือชมธรรมชาติไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวได้ ดังนั้นจึงมีการคิดรูปแบบการท่องเที่ยวขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวหลายรูปแบบ เช่น

- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังจะยกตัวอย่างของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การเดินป่าชมธรรมชาติ การศึกษาพันธุ์พืชในอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่มุ่งความสนใจกิจกรรมการเกษตรหรือสภาพแวดล้อมทางการเกษตรเป็นหลัก เช่น การเที่ยวชมสวนผลไม้ตามฤดูกาล การเที่ยวไร่ชา เป็นต้น
- การท่องเที่ยวชุมชน (Community Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปสัมผัสวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อศึกษาถึงการดำรงชีวิตความเชื่อ หรือความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น ๆ
- การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบพิเศษที่มีกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถของนักท่องเที่ยว เช่น ไต่หน้าผาล่องไฟ ล่องแก่งตามแม่น้ำที่มีความลึกและไหลเชี่ยว เป็นต้น
- การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปรักษาอาการเจ็บป่วย หรือฟื้นฟูสุขภาพ เช่น สถานที่อาบน้ำแร่ สถานที่ออกกำลังกาย การนวดแผนโบราณ การทำสปา เป็นต้น
- การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม (Cultural and Historical Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อไปศึกษาหาความรู้และชมความงดงามของโบราณสถานและโบราณวัตถุ แหล่งโบราณคดี หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมที่สามารถสะท้อนถึงวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

- การท่องเที่ยวชมงานประเพณี (Traditional Tourism) หมายถึง เดินทางท่องเที่ยวเพื่อร่วมงานประเพณีในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งชาวบ้านที่อยู่ในท้องถิ่นเป็นผู้จัดขึ้น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีบุญบั้งไฟ เป็นต้น

3. รูปแบบการท่องเที่ยวตามลักษณะการจัดการเดินทาง การท่องเที่ยวลักษณะนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

3.1 การท่องเที่ยวแบบหมู่คณะ จะเป็นการท่องเที่ยวแบบซื้อรายการนำเที่ยวสำเร็จรูปหรือที่เรียกว่า Package Tour จากบริษัทนำเที่ยวและจะต้องมีจำนวนนักท่องเที่ยว 11 คน ขึ้นไป ที่จะมีการรวมราคาค่าใช้จ่ายทั้งหมดของการเดินทางไว้แล้ว การเดินทางรูปแบบนี้จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้มาก ทั้งยังมีเพื่อนร่วมทางมีการวางแผนในการเดินทางอย่างสะดวกและรวดเร็ว มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสารเนื่องจากมีมัคคุเทศก์ที่คอยดูแลในหมู่คณะ หรืออาจจะได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ในสถานที่ที่จะเปิดให้เข้าชมเป็นหมู่คณะเท่านั้น โดยเราจะได้รับการอำนวยความสะดวกจากบริษัทนำเที่ยวทั้งหมด

3.2 การท่องเที่ยวแบบอิสระ (FIT-Foreign Individual Tourism) จะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะต้องวางแผนจัดการการเดินทางด้วยตนเอง ทุกอย่างการท่องเที่ยวรูปแบบนี้จะมีความเป็นส่วนตัวสูง และสามารถเข้าไปศึกษาแหล่งท่องเที่ยวได้ลึกซึ้งมากกว่าการที่ไปเป็นหมู่คณะ

สรุปได้ว่า รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย มีหลากหลายประเภท เนื่องด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีจำนวนมาก เช่น 1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศธรณีวิทยา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและ ประเพณี การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท 3) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และฟาร์มสเตย์ การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล การท่องเที่ยวแบบประชุม การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

วนิดา อ่อนละมัย (2563, หน้า 77) กล่าวว่า ในการท่องเที่ยวโดยชุมชน องค์ประกอบหลักที่จะทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนสมบูรณ์และดำเนินการไปได้ด้วยความสำเร็จ มีอยู่ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีวิถีการผลิตที่พึ่งพาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
- 2) ด้านองค์กรชุมชน ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน มีปราชญ์หรือผู้มีความรู้ และมีทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลาย ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา
- 3) ด้านการจัดการ มีกฎ-กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเมืองคกรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยว และสามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้ มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม มีกองทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนด้านการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมในส่วน of ชาวบ้านและผู้มาเยือน
- 4) ด้านการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน สร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งในส่วน of ชาวบ้านและผู้มาเยือน

การจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

อังคิศา แสงจำนงค์ (2018 , หน้า 87) กล่าวว่า แนวคิดเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้เข้ามามีบทบาทของประชาคมโลกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 และได้ให้ความเห็นในการประชุมสุดยอดผู้นำว่าด้วยมนุษย์และสิ่งแวดล้อมขององค์กรสหประชาชาติ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ซึ่งสาระสำคัญในการประชุมได้เล็งเห็นถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นผลจากการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างสิ้นเปลือง และต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการประชุมสุดยอดของโลกว่า

ด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ณ กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล ซึ่งมีการลงนามรับรองปฏิญญาสากล ที่เรียกว่า “ปฏิญญาริโอ” ซึ่งว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และได้ร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการ 21 ซึ่งเป็นแผนแม่บทที่ครอบคลุมการพัฒนาที่สมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยเองในฐานะสมาชิกต้องเร่งจัดทำแผนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้สอดคล้องกับปฏิญญาดังกล่าวด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ได้ทำให้เกิดแนวคิดเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หรือ Sustainable Tourism Development จึงเป็นแนวคิดที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจที่ได้กำหนดไว้ องค์การการค้าโลกเองก็ได้กำหนดให้เป็นวาระระดับโลก และได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า “เป็นการท่องเที่ยวที่นำเอากระบวนการบริหารจัดการมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้โดยต้องคงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สมบูรณ์ความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคม เป็นสำคัญ” ซึ่งใจความสำคัญของการให้ความหมายนี้ จะยึดถือและมุ่งเน้นให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและในขณะเดียวกันก็ต้องตอบสนองคนในชุมชนท้องถิ่นได้อีกด้วย รวมไปถึงต้องอนุรักษ์และเติมเต็มความต้องการของบุคคลในอนาคตได้อีกด้วย ซึ่งแนวคิดข้างต้น ก็นำไปสู่กุญแจสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และได้ให้ความสำคัญกับมิติ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

มนตรี คำวัน (2560, หน้า 15) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญ 5 ประการ ในการนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้วสืบทอดต่อกันมา เช่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์

2. นักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในฐานะผู้บริโภคทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความต้องการ (Demand) ที่ทำให้คนในแหล่งท่องเที่ยวและกลุ่มนักท่องเที่ยวต้องตอบสนอง ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยว และก่อผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยเหตุนี้ นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3. กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว กลุ่มธุรกิจให้ความสำคัญกับธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว จนอาจจะเลยผลกระทบด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าจะให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กลุ่มธุรกิจนี้จะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและเป็นตัวกลางที่จะช่วยกลั่นกรองคุณภาพของนักท่องเที่ยว

4. ชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว มีบทบาทเป็นทั้งผู้ผลิตทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น วิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีของคนในชุมชน ขณะเดียวกันในชุมชนเองก็มีบทบาทเป็นผู้ดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ที่ผ่านมามีคนในแหล่งท่องเที่ยวมักเป็นฝ่ายตั้งรับการท่องเที่ยวที่เข้ามา โดยคนในแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมองเห็นผลประโยชน์ในเชิงรายได้ แต่อาจไม่ตระหนักและคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมา นอกจากการตั้งรับกับทรัพยากรที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว คนในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวกลับไม่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยุติธรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าคนในชุมชนได้ประโยชน์เพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงให้ความสำคัญกับเรื่องการกระจายผลประโยชน์ให้กับคนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน ความรักท้องถิ่นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งอยู่ในหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเน้นการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีส่วนช่วยอนุรักษ์วิถีชีวิตและทรัพยากรของชุมชน สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ทำให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับทรัพยากรของตนเอง ซึ่งเป็นความสำคัญอย่างยิ่งที่คนในชุมชนจะต้องมีสิทธิเลือกได้ว่าต้องการให้ทรัพยากรของตนเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือไม่และควรมีรูปแบบเช่นใด

5. นักวิชาการและสถาบันการศึกษา ได้เข้ามามีบทบาทในการเป็นหน่วยงานสนับสนุน (Facilitator) ที่ช่วยนำความรู้ในทางวิชาการหรือภูมิปัญญาสากลมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อยกระดับและคำอธิบายองค์ความรู้ท้องถิ่น ที่เรียกว่า ภูมิปัญญาให้เป็นองค์ความรู้ที่เป็นสากลได้ และยิ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวได้รับการศึกษาค้นคว้ามากเท่าใด คนในชุมชน นักท่องเที่ยว และกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวก็จะเห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากบทบาทการเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าแล้ว นักวิชาการอาจเข้าไปมีบทบาทในการเป็นวิทยากรช่วยประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้องกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ธวัชชัย คำป่อง (2560, หน้า 38-40) ได้รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไว้ และได้กล่าวว่า นับว่ามีความสำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเริ่มที่การเป็นผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ หรือการเป็นมัคคุเทศก์ทั้งประเภททั่วไปและประเภทเฉพาะทาง ผู้ประกอบการต้องขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบการตามกฎหมายทั้งสิ้น จึงจะสามารถประกอบกิจการได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการในธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจโรงแรม สถานบริการ ธุรกิจด้านโบราณวัตถุ ล้วนแต่ต้องมีใบอนุญาตประกอบการตามกฎหมายทั้งสิ้นนอกจากต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการก่อนการดำเนินการ แล้วการจะเข้าไปดำเนินการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งในเขตอุทยานแห่งชาติหรือเขตโบราณสถานต่าง ๆ ผู้ประกอบการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ ต้องทราบกฎและระเบียบของสถานที่แต่ละแห่งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ สำหรับการจำหน่ายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว ในปัจจุบันมักพบการหลอกลวงหรือเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ของประเทศจนเป็นที่กล่าวกันในหมู่นักท่องเที่ยวว่าประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตสินค้าปลอมและหลอกลวงนักท่องเที่ยว นับเป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากนำกฎหมายข้อใดที่กำหนดความผิดมาอธิบายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวได้เข้าใจและตระหนักถึงผลเสียที่จะตามมา อาจจะช่วยลดปัญหาลงได้ในระดับหนึ่ง จะเห็นได้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนั้นมีความสำคัญมากซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรจะต้องรู้และศึกษาเพื่อที่จะได้เข้าใจกฎเกณฑ์ สิทธิ และหน้าที่ของตนอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ไม่เกิดความเสียหายแก่สังคม โดยส่วนรวมซึ่งมีระเบียบและกฎหมาย พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนี้

- พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551
- พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547
- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545
- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2541
- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2535

- พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528
- พระราชกำหนดภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2526
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2525
- พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511
- พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509
- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และ

พิพิธภัณฑสถาน

- พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
- พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469
- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- กฎหมายภาษีอากร (การคืนภาษีให้นักท่องเที่ยว)
- กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น
 - 1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 - 2) กฎหมายปราบปรามการค้าประเวณี
 - 3) กฎหมายเกี่ยวกับการรื้อถอนนักท่องเที่ยว

โดยเฉพาะพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551

เป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

การจะกระทำการใดใดเพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องอาศัยหลายองค์ประกอบในการดำเนินงาน สิ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานในชุมชน คือการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพราะ การมีส่วนร่วมเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในการระดมความเห็น ระดมความรู้ ความสามารถ รวมถึงองค์ความรู้ของชุมชน เพื่อกำหนดงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ได้คาดหวังไว้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วมนั้นเป็นนิยามทั้งชาวต่างประเทศ และชาวไทย ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Amstien (1969) กล่าวว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่บีบบังคับอะไรเลย ย่อมไม่ได้ผล การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรมนั้นได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

William Erwin (1976) การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

Cohen & Uphoff (1981) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชน ต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981) อธิบายว่าการมีส่วนร่วมคือการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

Putti (1987) การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการมีลักษณะกว้าง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์กร

อุทัย บุญประเสริฐ (2542) การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน

พีระ พรนวม (2544) การมีส่วนร่วมเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกัน วางแผนดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนรับรู้ผลดี เสีย จนเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน

สมยศ นาวิการ (2545) การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการของการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ (Participative Management)

เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล PM ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหาร

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น

จิราภรณ์ ศรีคำ (2547) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลที่มีความสนใจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกันเข้ามาร่วมกัน เพื่อปฏิบัติการกิจ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินงานการรับทราบผลการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล หรือร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตกลงกันไว้

จินตนา สุขจำบ้นท์ (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้สมาชิกเข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติและประเมินงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่จะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

สัญญา เคนาภูมิ (2551) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนร่วมร่วมกัน

เมตต์ การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่จะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผลดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงหมายถึง การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาไม่จะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม

และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้น จะพิจารณาได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าจะสนใจศึกษาในประเด็นบางประเด็นที่น่าสนใจในงานวิจัยครั้งนี้ คือ การเน้นลักษณะการมีส่วนร่วมในประเด็นที่เกิดจากกิจกรรม เช่น การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในประโยชน์สาธารณะ การเข้าร่วมในการตัดสินใจการวางแผน และร่วมตรวจสอบในลักษณะองค์กรชุมชน ฯลฯ และการเน้นการศึกษาในลักษณะของการบริหารที่เกิดจากการดำเนินงานในทางนโยบายและในทางปฏิบัติการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกับ

Huntington & Nelson (1975) เห็นว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะพิจารณาจาก กิจกรรม และการบริหาร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาควบคู่กันไป ในระดับกิจกรรมนั้น จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารนั้น จะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกถึงเข้าร่วมในกิจกรรม โดย Huntington & Nelson ได้มีหลักในการพิจารณาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมดังมีรายละเอียดดังนี้

1) กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง การลงประชามติ การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้นว่าสามารถกระทำได้เพียงใด

2) ระดับการบริหาร โครงสร้างขององค์กรหนึ่งจะต้องมีสายการบังคับบัญชา ดังนั้นการมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จาก

- ในแนวราบ ทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง ดังนั้นการมีส่วนร่วมในแนวราบจึงเป็นไปอย่างหลวม ๆ ไม่จริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีสถานะหรือตำแหน่งเท่ากัน

- ในแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา เช่น มีหัวหน้าลูกน้อง มีฝ่าย แผนกต่าง ๆ ลดหลั่นกันไป เป็นต้น การทำงานจึงมีการตรวจสอบตามลำดับชั้น การแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นจะได้รับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

- การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวดิ่งนั้น ในบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกันผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตามสภาพของแนวราบและดิ่ง

โพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไว้ใน เอกสารประกอบการสอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองและชนบท โดยได้ข้อสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ 1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) 2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) 3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) 4. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) 5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 6. การใช้กลไกทางกฎหมาย

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมดังนี้

Fornaroff (1980) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

2. การดำเนินงาน

3. การใช้บริการจากโครงการ

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

Cohen, J.M, & Uphoff, N.T. (1981) ได้อธิบายขั้นตอนของการมีส่วนร่วมดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้อง ดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่

โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร

การบริหารการทำงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมิน ผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

อภิญญา กังสนารักษ์ (2544) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ
3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้

อดิน รพีพัฒน์ (2547) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา

3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

โกวิท พวงงาม (2545) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนาควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่นกล่าวคือ ถ้าหากชาวชนบทยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้วการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวชนบทจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จยากลำบาก

ประเภทของการมีส่วนร่วม

เนลลิว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2545) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนแบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่เท่าเทียมกันกล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยอำนาจกว่า มีทรัพยากรหรือความรู้ด้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน (Partial Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากการกำหนดนโยบายของรัฐ โดยไม่รู้ความต้องการของประชาชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นเพียงประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรม บางส่วนบางเรื่องเท่านั้น

3. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Full Participation) เป็นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาด้วยความเท่าเทียมกันทุกฝ่าย จัดเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริงของประชาชนตามแนวความคิดและหลักการพัฒนชุมชน เมื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้จะสนับสนุนและส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (2547) ศึกษาเรื่องชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์การต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน ให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้ง ค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม เกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

จินตนา สุขจรรย์ (2549) ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมที่แท้จริง (Genuine Participation) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบโครงการ เริ่มตั้งแต่ร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการ ร่วมหาวิธีแก้ปัญหา ร่วมวางนโยบายและแผนงาน

ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และร่วมปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ และร่วมประเมินผลโครงการ

2. การมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริง (No Genuine Participation) เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนโดยเฉพาะเข้าร่วมในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว เช่น การเข้าเป็นสมาชิก หรือการร่วมเสียสละแรงงาน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมมีดังต่อไปนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรที่จัดตั้งโดยประชาชน (Inclusive Organization) การรวมกลุ่มเยาวชนต่าง ๆ
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect Participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Representative Organization) กรรมการของกลุ่มหรือชุมชน
3. การมีประชาชนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (Non-Representative Organization) เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ตลอดเวลา

เมตต์ การ์ธจิต (2553) ได้กล่าวถึงประเภทของการมีส่วนร่วมโดยสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษาที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ เพราะกิจกรรมบางอย่างอาจมีอุปสรรค ไม่สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงจำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไปหรือเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมโดยตรงจึงมีสาระสำคัญอยู่ที่ว่า เป็นการรวมอย่างเป็นทางการและมักทำเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยอ้อม การมีส่วนร่วมโดยอ้อมเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้รับการ

ตัดสินใจในกระบวนการบริหาร แต่เป็นเรื่องของการให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้าช่วยสมทบ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ยินดีร่วมมือ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

แนวคิด “การมีส่วนร่วม” เป็นความต้องการให้ประชาชนในระดับรากแก้ว ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการวางแผนเป้าหมาย การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การรับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันและการประเมินผล โดยประชาชนจะต้องมีอิสระและเต็มใจในการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเป็นผู้พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงแทนการถูกเปลี่ยนแปลง โดยรับรู้ทุกขั้นตอนในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา อีกทั้งเป็นการฝึกฝนและพัฒนาคน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของสังคมให้สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเองในที่สุด รัฐบาลให้ความสำคัญต่อแนวคิดการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน (ธวัชชัย คำป้อง, 2561, หน้า 64-65) หลักของการมีส่วนร่วมความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” นั่นคือการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีคุณค่า ขอบธรรม และต้องการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Meaningful Participations) (คิลปวิชญ์ น้อยสมมิตร, 2019, หน้า 109) ไม่วางระบบไว้ให้ดูเหมือนว่าได้จัดกระบวนการให้มีส่วนร่วมแล้วเท่านั้น หากการตัดสินใจที่เกิดจากการมีส่วนร่วมมีความสมเหตุสมผลและขอบธรรมควรต้องนำไปปฏิบัติ แต่หากผู้มีอำนาจเห็นว่าการตัดสินใจนั้นไม่เหมาะสมขัดกับการตัดสินใจของส่วนรวมจะต้องอธิบายได้โดยมีมาตรฐานแห่งความชอบธรรมที่จะเลือกตัดสินใจเช่นนั้น โดยที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับได้ กระบวนการ การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่จะกระจายอำนาจจากผู้มีอำนาจที่แต่เดิมมักจะใช้อำนาจเหนือ (Power Over หรือ Power Against) ตามทฤษฎีผู้มีอำนาจจะชอบที่จะใช้อำนาจเหนือ หากผู้มีอำนาจยังใช้อิทธิพลเหนือไปเรื่อย ๆ อำนาจนั้น ๆ ก็จะใช้ไม่ได้จึงหันมาใช้อำนาจร่วม (Power With) หาทางออกที่ดีกว่าแทนการสั่งอย่างเดียว

การทำงานแบบมีส่วนร่วมทั้งในระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กรหรือระดับประเทศนั้นมีความสำคัญยิ่งในปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้

ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ

การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้ทุกภาคีต้องร่วมมือ โดยจุดประกายให้ท้องถิ่นเป็นผู้เริ่มต้น ส่วนภาคีอื่น ๆ ให้การสนับสนุนทั้งด้านองค์ความรู้ งบประมาณ และความช่วยเหลืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ

องค์ประกอบความร่วมมือของประชาชนในด้านการท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาได้ จะต้องครบองค์ประกอบ 5 ประการ คือ (เทิดชาย ชวยบำรุง, 2552, หน้า 95)

1. ร่วมกันวางแผน

1.1 ร่วมคิดรวบวางแผนจัดการเตรียมความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน

1.2 ร่วมประชุม เสนอแนะและให้ความเห็นต่อแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

1.3 หากท้องถิ่นใดยังไม่มีแหล่งท่องเที่ยวแต่ต้องการให้เกิดขึ้นต้องร่วมกันคิดว่าชุมชนของตนมีจุดเด่นอะไรที่แตกต่างจากชุมชนอื่น มีทรัพยากรอะไรที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้บ้าง

1.4 ร่วมบริหารจัดการและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

1.5 ร่วมกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ของราคาของสินค้าและบริการอย่างได้มาตรฐาน

1.6 ร่วมจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

2. ร่วมกันปฏิบัติตามแผนประชาชนในท้องถิ่นต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ที่วางไว้ตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้

3. ร่วมกันใช้ประโยชน์

ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่นด้วยความตระหนักและหวงแหน จึงต้องแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและ

ทั่วถึง เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ อันจะกระตุ้นให้กิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน

4. ร่วมติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลเป็นการตรวจสอบและควบคุมให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้หากพบปัญหาหรืออุปสรรคก็สามารถแก้ไขได้ทันที ซึ่งขั้นตอนนี้อาจพบบทเรียนหรือวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไปได้

5. ร่วมบำรุงรักษา

เมื่อมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวแล้ว จะต้องร่วมกันบำรุงรักษา เพื่อให้คงอยู่ในสภาพสมบูรณ์ สามารถรองรับนักท่องเที่ยว และเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ต่อไป การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเทคนิคสำคัญในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยสร้างการยอมรับและยึดมั่นในหลักการมีส่วนร่วมซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด ต้องร่วมกันสร้างกลไกในการดำเนินการดังกล่าว โดยยึดมั่นในหลักการมีส่วนร่วมที่สร้างความเชื่อมั่นต่อกระบวนการเรียนรู้ มีการทำงานร่วมกันโดยใช้สติปัญญา ความอดทน เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ตามวิถีทางประชาธิปไตย แม้บางครั้งต้องใช้เวลาทำความเข้าใจร่วมกันโดยอาศัยขั้นตอนในการดำเนินงานที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง ทั้งการศึกษา วิเคราะห์ การประมวลความต้องการปัญหาร่วมกัน การตรวจสอบข้อมูล การร่วมตัดสินใจ การร่วมวางแผนและปฏิบัติงาน และการร่วมกันตรวจสอบการทำงานโดยชุมชน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้พึ่งตนเองได้ในระยะยาว ทั้งต้องปรับบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ปรับระบบบริหารงานที่เอื้ออำนวยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยเฉพาะการวางแผนการทำงาน การติดตามงานและการประเมินผลกิจกรรม และผลการปฏิบัติงาน นอกจากนั้นยังต้องปรับเปลี่ยนระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการทำงานอีกด้วยและต้องให้ความสำคัญในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในลักษณะของการเป็นพันธมิตรภาคีให้มากขึ้น

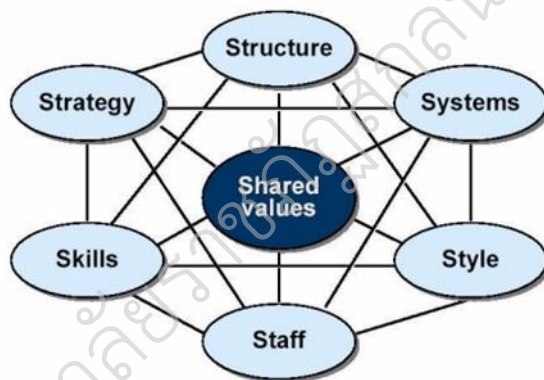
เทคนิคการมีส่วนร่วมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนแนวทางการท่องเที่ยวตามโครงการท่องเที่ยวชุมชน ยลวิถี ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นต้องอาศัยเทคนิคต่าง ๆ เพื่อสร้างกระบวนการดังกล่าวให้เกิดขึ้น และเป็นฐานในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนต่อไป

แนวคิดการสร้างยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

แนวคิด 7s McKinsey

แนวคิดนี้ได้รับการเผยแพร่เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1980 Robert Waterman, Tom Peter and Julien Phillips แนวคิดนี้ต้องการนำเสนอว่าประสิทธิภาพขององค์กรธุรกิจเกิดจากความสัมพันธ์ ของปัจจัยต่าง ๆ 7 ประการ ของธุรกิจว่ามีลักษณะและมีสภาพอย่างไร

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบทั้ง 7 ของ 7S Model

1. กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)

ประชา ตันเสณีย์ (2550) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารตอบคำถามที่สำคัญ อาทิ องค์กรอยู่ที่ไหนในขณะนี้ องค์กรมีเป้าหมายอยู่ที่ไหน พันธกิจของเราคืออะไร พันธกิจของเราควรจะเป็นอะไร และใครเป็นผู้รับบริการของเราการบริหารเชิงกลยุทธ์จะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้องค์กรกำหนดและพัฒนาข้อได้เปรียบทางการแข่งขันขึ้นมาได้เป็นแนวทางที่บุคคลภายในองค์กรรู้ว่าจะใช้ความพยายามไปในทิศทางใดจึงจะประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ยังรวมไปถึงแผนที่กำหนดขึ้นมาเพื่อสร้างหรือคงไว้ซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันการวางแผนเชิงกลยุทธ์ช่วยให้องค์กรทราบสถานะปัจจุบัน

ของธุรกิจ เพื่อช่วยกำหนดแผนที่จะช่วยให้บรรลุถึงพันธกิจและเป้าหมายขององค์กรโดยไม่เดินหลงทาง

2. โครงสร้างองค์กร (Structure)

อำนาจ วัดจินดา (2553) ให้ความหมาย โครงสร้าง (Structure)

เป็น โครงสร้างขององค์กรที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมถึงขนาดการควบคุม การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจของผู้บริหารการแบ่ง โครงสร้างงานตามหน้าที่ ตามผลิตภัณฑ์ตามลูกค้า ตามภูมิภาคได้อย่างเหมาะสม โครงสร้างขององค์กร คือ รูปแบบหรือแนวทางที่องค์กรจัดสร้างขึ้น เพื่อบอกหน้าที่และ ลำดับชั้นของแต่ละส่วน โครงสร้างขององค์กรที่ดีจะต้องมีความคล่องตัวในการบริหารงาน และไม่ทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน และมีสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน อีกทั้งยังต้องส่งเสริม ให้มีการทำงานประสานงานระหว่างหน่วยงานได้อย่างราบรื่น

3. ระบบการปฏิบัติงาน (System)

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ (2551) กล่าวว่า ระบบ หมายถึง องค์ประกอบ ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและขึ้นต่อกัน โดยส่วนประกอบต่าง ๆ ร่วมกันทำงานอย่าง ผสมผสานกัน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายทั้งนี้รวมไปถึงกิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน ประจำวันที่บุคลากรจะต้องทำให้ลุล่วงในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุ เป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้นอกจากการจัดโครงสร้างที่เหมาะสมและมีกลยุทธ์ที่ดีแล้ว การจัดระบบการทำงาน ก็มีความสำคัญ องค์กรจะต้องมีการแบ่งหน้าที่ของระบบงาน ที่ชัดเจน อาทิ ระบบบัญชี/การเงิน (Accounting/Financial System) ระบบการผลิต ระบบการขาย ระบบการกระจายสินค้า เป็นต้น

4. บุคลากร (Staff)

ประชา ตันเสนีย์ (2550) กล่าวว่า บุคลากร (Staff) ทรัพยากรมนุษย์ นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญองค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การวางแผนทรัพยากร มนุษย์เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต โดยการตัดสินใจ เกี่ยวกับบุคลากรนั้นควรมีการวิเคราะห์ที่อยู่บนพื้นฐานของกลยุทธ์องค์กร ที่เป็นสิ่งกำหนด ทิศทางที่องค์กรจะดำเนินไปให้ถึง ซึ่งจะเป็นผลให้กระบวนการกำหนดคุณลักษณะการ คัดเลือกและจัดวางบุคลากรได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)

อำนาจ วัดจินดา (2558) กล่าวว่า หมายถึง ความโดดเด่น ความเชี่ยวชาญในการผลิตการขายการให้บริการเป็นการพิจารณาถึงทักษะหรือความเชี่ยวชาญขององค์กร โดยรวมว่ามีความเชี่ยวชาญหรือมีความชำนาญในด้านใด เช่น บริษัทปูนซีเมนต์ไทยเป็นบริษัทที่มีความเชี่ยวชาญในการด้านอุตสาหกรรมกรรมการก่อสร้าง ดังนั้นแผนกลยุทธ์ของบริษัทปูนซีเมนต์ก็จะมุ่งไปสู่กลุ่มงานอุตสาหกรรมก่อสร้าง ซึ่งจะทำให้บริษัท ประสบผลสำเร็จได้มากกว่า การขยายธุรกิจไปสู่กลุ่มงานที่ปูนซีเมนต์ไม่มีความชำนาญ ทักษะความรู้ความสามารถของบุคลากรในองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญมาก องค์กรที่ดีจะต้องมีการมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้และความสามารถ อีกทั้งองค์กรจะต้องเป็นตัวเร่งผลักดันและคอยสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาความรู้ความสามารถให้ดียิ่งขึ้นไป

6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)

เป็นแบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร พบว่า ความเป็นผู้นำขององค์กรจะมีบทบาทที่สำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องวางโครงสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการเชื่อมโยงระหว่างความเป็นเลิศและพฤติกรรมทางจรรยาบรรณให้เกิดขึ้นแบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร พบว่า ความเป็นผู้นำขององค์กรจะมีบทบาทที่สำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องวางโครงสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการเชื่อมโยงระหว่างความเป็นเลิศและพฤติกรรมทางจรรยาบรรณให้เกิดขึ้น

7. ค่านิยมร่วม (Shared values)

ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ (2550) กล่าวว่า ค่านิยมร่วม หมายถึง การมีค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบที่เกิดขึ้นในองค์กรและใช้เป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมของคนในองค์กรนั้นๆ โดยเน้นให้บุคลากรรู้จักศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียดของงานที่ทำมุ่งที่ผลงานมากกว่าวิธีปฏิบัติที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากรในการตัดสินใจต่าง ๆ มุ่งให้ความสำคัญกับการทำ งานเป็นทีม เน้นให้บุคลากรคิดและทำงานในเชิงรุกและส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกันโดยสมาชิกขององค์กรที่ได้กลายเป็นรากฐานของระบบการ

บริหาร และวิธีการปฏิบัติของบุคลากรและผู้บริหาร ภายในองค์กร หรืออาจเรียกว่า วัฒนธรรมองค์กร

รากฐานของวัฒนธรรมองค์กรก็คือ ความเชื่อ ค่านิยมที่สร้างรากฐานทางปรัชญาเพื่อทิศทางขององค์กรโดยทั่วไปแล้วความเชื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพและเป้าหมายของผู้ก่อตั้งหรือผู้บริหารระดับสูง

ต่อมาความเชื่อเหล่านั้นจะกำหนดบรรทัดฐาน เป็นพฤติกรรมประจำวันขึ้นมาจากภายในองค์กร เมื่อค่านิยมและความเชื่อได้ถูกยอมรับทั่วทั้งองค์กรและบุคลากรกระทำตามค่านิยมเหล่านั้นแล้วองค์กรก็จะมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

ในการประเมินสมรรถนะขององค์กรถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา เนื่องจากจะทำให้เราได้รับรู้สภาพความเป็นจริงว่าองค์กรของเรามีสมรรถนะอย่างไร อาจเปรียบได้กับการตรวจร่างกายของคนเพื่อที่จะทราบถึงความแข็งแรงและสมบูรณ์ และค้นหาโรคภัยต่าง ๆ ในกรณีขององค์กรก็เช่นเดียวกัน การค้นพบจุดอ่อนก็เปรียบการค้นพบโรคที่จำเป็นต้องได้รับการเยียวยารักษาให้หายหรือทุเลาลงไป เพื่อพร้อมที่จะดำรงอยู่อย่างมั่นคงและสามารถไปสู่เป้าหมายที่ฝันไว้ให้ได้นั่นเอง

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT analysis)

1. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT analysis) (Kotler, 1999; Kotler & Scheff Bernstien, 1997) ได้แก่

1.1 S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านส่วนประสมทางการตลาด จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล บริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด

1.2 W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ ของบริษัท ซึ่งบริษัทจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

1.3 O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจาก

สภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน นักการตลาดที่ดีจะต้องแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้น

1.4 T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้จริง

2. การวิเคราะห์ TOWS Matrix หรือการสร้างกลยุทธ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 กลยุทธ์ SO หรือกลยุทธ์จุดแข็งกับโอกาส ได้แก่ กลยุทธ์ที่องค์กรจะใช้ความเข้มแข็งภายในขององค์กรหาประโยชน์จากโอกาสที่เกิดจากสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์จากภายนอก ซึ่งทุกองค์กรต่างก็อยากได้ความเข้มแข็งภายในเพื่อให้สามารถหาประโยชน์จากสถานการณ์หรือเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อม ณ ภายนอกได้ด้วยกันทั้งสิ้น

2.2 กลยุทธ์ WO หรือกลยุทธ์จุดอ่อนกับโอกาส ได้แก่ กลยุทธ์ที่องค์กรจะปรับปรุง แก้ไขความอ่อนแอภายในโดยอาศัย หรือฉวยประโยชน์จากโอกาสที่เกิดจากสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ภายนอกเพราะบางครั้งสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ภายนอกดีมากแต่ถ้าองค์กรมีปัญหาภายในเองก็เป็นที่น่าเสียดายที่ไม่อาจรับประโยชน์จากโอกาส ณ ภายนอกที่เปิดกว้างให้ในขณะนั้น

2.3 กลยุทธ์ ST หรือกลยุทธ์จุดแข็งกับอุปสรรค ได้แก่ กลยุทธ์ที่ใช้ความเข้มแข็งภายในขององค์กรหลีกเลี่ยงหรือลดทอนอิทธิพลของสิ่งกีดขวางที่เกิดจากภายนอก การนำข้อมูลที่เป็นอุปสรรคที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกมาประเมินร่วมกับจุดแข็งขององค์กรธุรกิจ จะทำให้องค์กรมีโอกาสที่จะหาแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ มาแก้ไขจุดอ่อนที่องค์กรมีอยู่

2.4 กลยุทธ์ WT หรือกลยุทธ์จุดอ่อนกับอุปสรรค ได้แก่ กลยุทธ์ที่ปกป้องตัวเองอย่างที่สุด คือพยายามลดความอ่อนแอภายในให้ได้ และพยายามหลีกเลี่ยงสภาวะแวดล้อมภายนอกที่กีดขวางคุกคามให้ได้มากที่สุด

ประวัติชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

บ้านนาถอนนั้น นับว่าเป็นชุมชนโบราณ ซึ่งมีหลักฐานการโยกย้ายถิ่นฐานวัฒนธรรม ประเพณี รวมไปถึงอาชีพที่มีมาตั้งแต่โบราณของชุมชน ซึ่งส่งผลให้บ้านนาถอนมีความโดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมไปถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของจังหวัดนครพนมอีกแห่งที่นักท่องเที่ยวต้องไปเยี่ยมชม

ข้อมูลทั่วไป ที่ตั้ง

บ้านนาถ่อนตั้งอยู่ ตำบลนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอลำดวน 25 กิโลเมตรและห่างจากจังหวัดนครพนม เป็นระยะทาง 35 กิโลเมตรตามเส้นทางถนนชยางกูร สายนครพนม-อุบลราชธานี เลี้ยวซ้ายจากอำเภอลำดวน เลี้ยวขวาจากจังหวัดนครพนม ตามถนน รพช. สายนาถ่อนท่า-นาถ่อน ระยะทาง 2.5 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับบ้านดงด้ว ตำบลบ้านกลาง อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ทิศใต้ ติดกับบ้านนาถ่อน หมู่ที่ 1 อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
ทิศตะวันออก ติดกับบ้านนาถ่อน หมู่ที่ 12 อำเภอลำดวน

จังหวัดนครพนม

ทิศตะวันตก ติดกับบ้านดงยอ หมู่ที่ 6 อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ลักษณะภูมิศาสตร์

เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมไม่ถึง ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีลำห้วย บึงสวก สระน้ำใหญ่คำปอลอ ไหลผ่านเพื่อใช้ในการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูร้อน อากาศจะร้อนจัด ส่วนใหญ่มีฝนตกชุก ฤดูหนาวอากาศหนาวปานกลาง ซึ่งแต่ละฤดูแบ่งได้ดังนี้ ฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน ฤดูหนาว ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม และฤดูร้อน ระหว่างเดือนมกราคม-เมษายน

การคมนาคม

มีถนนลาดยางติดต่อระหว่างอำเภอ ถนนในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีต ประชาชนส่วนใหญ่ใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะ และมีบ้านเรือนตั้งอยู่บริเวณสองข้างทาง ท้ายหมู่บ้านจะติดกับทุ่งนา

ประวัติศาสตร์สังคมวัฒนธรรม

ณัฐนันท์ ปลายเนตร (2561, หน้า 51-60) ได้กล่าวว่า ชาวนาถ่อน เป็นคนเชื้อสายกวนอู/พวน มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองผาวัง เมืองวังคำมีเมืองหลวงชื่อเมืองป่ง

สิงห์หรือ เมืองมหาชัยปัจจุบัน อยู่บริเวณภูเขาเมืองท่าแขกทางตอนเหนือของประเทศไทย ต่อมาถูกรุกรานจากจีนฮ่อและพวกญวน จึงอพยพย้ายถิ่นฐานลงมาทางใต้จนถึงแม่น้ำโขงฝั่งซ้ายแล้วข้ามมาอยู่บริเวณฝั่งขวา ปากน้ำห้วยบังฮวกนี้มีสองยุค

ยุคแรก อพยพมาอยู่ในช่วงต้นรัชกาลที่ 3 รว พ.ศ. 2370-2380

ยุคสอง อพยพมาอยู่ในช่วงต้นรัชกาลที่ 3 รว พ.ศ. 2380-2418 และยุคหลังต่อมาในช่วงรัชกาลที่ 4-5 ตามลำดับ

หากเป็นสมัยฮ่อ ประมาณได้เป็นช่วงต้นรัชกาลที่ 5 เนื่องจากเริ่มมีโจรผู้ร้ายมารบกวนเมืองลาวครั้งแรกในต้นรัชกาลที่ 5 ถึง พ.ศ. 2418 เข้ามายึดเวียงจันทน์ไทยตั้งทัพอยู่ที่หนองคายตีพ่ายไปหลายคราว คราวที่สองฮ่อเข้ามาตีเมืองพนมท่งไห่หนีเข้ามาเขตหลวงพระบางเวียงจันทน์ราว พ.ศ. 2425 เจ้าพระสุรศักดิ์มนตรีเป็นแม่ทัพไปตั้งอยู่หลวงพระบางปราบปรามศึกในลาวราว 3 ปีจึงสงบ (เรียกว่าปราบศึกฮ่อ)

ต้นตระกูลชาวนาถอน

อพยพมาก่อนในยุคที่ 1 รว พ.ศ. 2370-2380 ในช่วงต้นรัชกาลที่ 3 อาศัยจากหลักฐานการตั้งผู้นำปกครองครั้งแรกหลังจากการตั้งถิ่นฐานมั่นคงจึงย้ายไปตั้งที่บ้านนาถอนทุ่ง

กลุ่มแรกมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ปากห้วยบังฮวกทางเหนือ หัวหน้าชื่อ พระยาพำมุงเมือง (ท้าวพำมุงเมือง) ก่อนจะมาตั้งอยู่เป็นหลักฐานประจำบ้านนาถอนทุ่งปัจจุบัน ครั้งแรกมีการย้ายกลับไปกลับมากระจัดกระจายกันไปอยู่ตามทุ่งต่าง ๆ เนื่องจากเกิดภัยธรรมชาติรบกวน มีการย้ายไปตั้งเมืองใหม่ที่เมืองทุ่งมณ ภายหลังก็กลับมารวมกันอีกจนปัจจุบันมีหลักฐานศาลพระภูมิเจ้าพำมุงเมือง ที่ยังปรากฏในเมืองนาถอนเคารพสักการะมาตลอดจนถึงปัจจุบัน ตอนศาลเจ้ามุงเมืองตั้งอยู่บริเวณใต้สะพานห้วยบังฮวกชาวนาถอนรู้จักกันดี

ยุคที่ 2 อพยพมาราว พ.ศ. 2383-2418 โดยลำดับเข้ามาสมทบกันอีกตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ที่ห้วยบังฮวกทางใต้ เรียกว่า บ้านดอนอีหงส์ มีหัวหน้าชื่อ ท้าวไชทรงยศ มีหลักฐานศาลพระภูมิของชาวบ้านดอนนางหงส์สืบทอดมาจนปัจจุบันที่ดอนศาลเจ้าไชทรงยศ ทางด้านทิศตะวันตกของริมห้วยบังฮวกห่างจากศาลเจ้าพำมุงเมืองประมาณ 100 เมตร

ในช่วงรัชกาลที่ 4-5 อาศัยหลักฐานจากผู้นำปกครองครั้งแรกจากการย้ายกระจัดกระจายกันไม่มั่นคงตอนแรกเพราะถูกภัยธรรมชาติรบกวน ย้ายจากที่บ้านเมือง

ที่ทุ่งมณกลับมาตั้งถิ่นฐานที่ดอนนางหงส์ปัจจุบัน ชนชาติทั้งสองหมู่บ้านนี้ (นาถอน ดอนนางหงส์) มีสำเนียงภาษาพูดลาวเหนือ พูดจาอ่อนหวานนุ่มนวลคล้ายกัน รักสงบ ชยัน ในการประกอบอาชีพ จิตใจโอบอ้อมอารี มีหลักฐานมั่นคง เจริญรุ่งเรืองมาโดยตลอด ทั้งชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม รักกันฉันท์พี่น้อง ไม่ค่อยมีปัญหาสังคมประเทศชาติทั้งในอดีตและปัจจุบัน สืบมรดกบรรพบุรุษเชื้อสายนักปราชญ์บัณฑิตมาโดยไม่ขาดสาย

จากหลักฐานการย้ายถิ่นฐานของชาวบ้านกวนหรือชาวนาถอน ได้มีการ ขยับขยาย การทำมาหากินไปเป็นกลุ่ม ๆ

กลุ่มที่ 1 ไปทางทิศใต้และทิศตะวันตก คือ บ้านดงหวายสายบ่อแก (เมืองเว หรือ เรณูปัจจุบันและอำเภอนาแกบางส่วน) เมืองเว คือ อำเภอเรณูนคร ดงหวายสายบ่อแก คือ อำเภอนาแก

กลุ่มที่ 2 ขึ้นทางทิศเหนือ คือ บ้านทุ่งมน (บ้านโคกสว่างปัจจุบัน) บ้านนาทม บ้านดงขวาง โดยมี ท้าวอินทร์ เป็นควานบ้านทั้ง 3 (ผู้ใหญ่บ้าน) สายบ้านทุ่งมน (โคกสว่าง) สายโคกสว่าง ดงขวาง นาทม

กลุ่มที่ 3 ขึ้นทางทิศเหนือตามลำห้วยบังฮวกโดยมีลูกแม่เฒ่าศรีเมือง เป็นหัวหน้า แรกๆตั้งบ้านเรือนอยู่ทุ่งนาใน (บ้านฮ้างขั๊กกตาล) แต่ในฤดูแล้งจะขาดน้ำ ประสบความแห้งแล้งมาก จึงได้ย้ายมาอยู่หัวดงนานอก (บ้านฮ้างผามเพียง) ทางไปบ้านดงยอในปัจจุบัน ต่อมาได้เกิดโรคระบาดหนัก (ฝีดาษ) จึงได้ย้ายบ้านเรือนมาดงไม้ถ่อนซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่างทุ่งนาในและหัวดงนานอก ซึ่งบริเวณนี้เป็นที่ราบสูงน้ำไม่ท่วม อุดมสมบูรณ์ไปด้วยไม้ถ่อน หน่อไม้ และใบย่านาง มีบ่อนาเกลือ มีทุ่งนาใหญ่อุดมสมบูรณ์ ไม่ขาดน้ำในการประกอบอาชีพ มีแหล่งทำมาหากินมากมายจึงตั้งบ้านเรือนเป็นปึกแผ่น มีการสร้างวัดวาอารามขึ้น ชื่อ วัดศรีมงคล โดยมีพ่อเฒ่าตาแสงเป็นหัวหน้าปกครอง ได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามภูมิประเทศ คือ บ้านผืนนาต้นถ่อน ต่อมาจึงได้ตั้งชื่อให้สั้นลงเพื่อง่ายต่อการเรียกเป็นบ้านนาถอนจนถึงปัจจุบัน

เมื่อปี พ.ศ. 2482 ได้เกิดกรณีพิพาท อินโดจีนขึ้น ชาวกวนจึงอพยพเข้าพึ่ง พระบรมโพธิสมภารของไทยตามเขตชายแดนเป็นจำนวนมาก บางส่วนเข้ามาอาศัยอยู่บ้านนาถอน แต่ชาวกวนไม่เคยสร้างความเดือดร้อนแก่ชุมชน ฉะนั้นชาวนาถอนหรือชาวไทยกวน จึงอยู่ร่วมกับชาวกวนอย่างพ้องอัน้อง พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ไม่แบ่งชั้นวรรณะ จึงไม่มีความขัดแย้งกันในชุมชนระหว่างเชื้อชาติและศาสนา ซึ่งปัจจุบันชาวกวนในตำบลนาถอน อำเภอ

ธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้เปลี่ยนสัญชาติเป็นคนไทยและนับถือศาสนาพุทธ คงไว้แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่าง เช่น พิธีประดับดาวไว้ที่หน้าบ้าน เท่านั้น

คำว่านาถ่อนใช้เป็นนามบ้านตามภูมิประเทศ เป็นหลักฐานทางสัญลักษณ์ตามตำนานเล่า และผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฟังว่าบางตำราเล่าว่า บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านเดิมมีต้นถ่อนมากมาย จึงตั้งชื่อว่า บ้านผืนนาต้นถ่อน ต่อมาจึงได้เปลี่ยนเป็นนาถ่อนจนถึงปัจจุบัน บางตำรา เล่าว่าเจ้าเมืองมรุกขนครได้ทราบว่ามีแห่งเหล็กยาวใหญ่ กว้าง 6 ศอก ยาว 6 ศอกฝังอยู่บริเวณปากห้วยบังฮวก และเชื่อกันว่าถ้านำมาเป็นแกนกลางสร้างพระธาตุก็จะทำให้มั่นคงแข็งแรง (พระธาตุเมืองเก่าที่บ้านหนองจันทร์) จึงได้ให้มอบหมายกรมการเมืองมาช่วยกันขุดแห่งเหล็กนั้น การขุดเป็นไปด้วยความยากลำบากจนในที่สุดกลายเป็นบึง เรียกว่า บึงเหล็ก(อยู่หน้าสถานีเียวาสุดตอนนางหงส์) เมื่อขุดได้แล้วก็ช่วยกันลากมา เหล็กหนักมากจึงเรียกที่ตั้งบ้านที่แก่เหล็กมาว่า บ้านนาแก (ปัจจุบัน คือบ้านนาแก) ขณะที่ลากเหล็กมาตรงบริเวณบ่อนาเกลือ (บ้านนาถ่อนปัจจุบัน) ได้มีคนดีคนหนึ่งสามารถตัดท่อนเหล็กเป็นท่อนๆได้และได้ตัดเอาไม้ที่ดงตีวมาหามเหล็ก (บ้านดงตีวปัจจุบัน) ที่ตัดแล้วนั้นไปถึงเมืองมรุกขนคร (บ้านหนองจันทร์ปัจจุบัน) ไม้ที่หามเหล็กนั้นได้นำไปสร้างพระพุทธรูป เรียกว่า พระองค์ตีว อยู่ที่วัดโอกาส จังหวัดนครพนม มีอายุสืบต่อกันมาประมาณ 200 ปี ได้มีการพัฒนาทุกด้านมาทุกยุคทุกสมัย มีผลงานการพัฒนามากมาย และตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 จัดว่าเป็นที่น่าพึงพอใจ มีความสงบร่มเย็นจนตราบเท่าทุกวันนี้

สำหรับหมู่ที่ 12 นั้น แยกออกมาจากหมู่ที่ 1 เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2519 มีนายจันดี สิงห์เงา เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกต่อมาปี พ.ศ.2527 มีนายเรื่อน นันชนะ เข้ามาเป็นผู้บริหารในตำแหน่งกำนันตำบลนาถ่อน ลาออก เมื่อปีพ.ศ.2534 นายไพบูลย์ โจมแพง เข้ามาเป็นผู้ใหญ่บ้านจนเกษียณอายุ

เมื่อพ.ศ.2528 หมู่ที่ 14 นั้น แยกออกมาจากหมู่ที่ 12 ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมโดยมี นายเรื่อน นันชนะ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 – 2546 นายละอ่อน คำเป้า เป็นผู้ใหญ่บ้าน ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 – 2551 และ นายสมพาน นวลศรี เป็นผู้ใหญ่บ้าน ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 – พ.ศ. 2554

คำขวัญตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

“ ถิ่นเหล็กกล้ามีดีพราดดี มากมีภูมิปัญญา การพัฒนาเด่นเลิศล้ำ
วัฒนธรรมไทกวน หลากล้นบุญประเพณี ถิ่นนี้คือนาถ่อน ”

คติประจำเฒ่า

พอเสร็จหนานา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก

สัญลักษณ์

เหลือง + ดำ

สีเหลือง หมายถึง ความสงบ ความรักความสามัคคี

สีดำ หมายถึง ความทรหดอดทน ขยันหมั่นเพียร

ลักษณะนิสัย

รักสงบ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนทั่วไป เสียสละ สามัคคี มีเหตุผล

พื้นที่ตั้ง

บ้านนาถ่อนทุ่ง

ความเชื่อต่าง ๆ ของท้องถิ่น

วิถีชีวิตทางวัฒนธรรมเฒ่าไทกวนมีความเชื่อด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับเฒ่าอื่น ๆ เช่น ความเชื่อด้านสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางบรรพบุรุษ วิญญาณ ไสยศาสตร์ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. การแต่งงาน ถ้าล่วงเกินก่อนแต่งงานต้องมีการปรับไหมและให้แต่งงานกันตามประเพณี หรือหากเขยหรือสะใภ้คือร้อนไม่มีสัมมาคารวะต่อญาติผู้ใหญ่ต้องขอขมาลาโทษ
2. ขึ้นบ้านใหม่ ต้องมีพิธี เรียกว่า พิธีแห่แห่นาบคอนเงินทองข้าวของตามหลังผู้เฒ่า คือ ไทยเมืองม่นคำทอง พาพิธีเลี้ยงผี มีการนอนดินผืนแล้วทำนายผืน มีการอันเชิญของรักษา และศาลพระภูมิเจ้าที่
3. การบวช ก็มีพิธีขอลาบวชกับคุณพ่อ -แม่ มีพิธีคารวะพ่อแม่ พิธีบายศรีสู่ขวัญนาคเหล่านี้เป็นต้น
4. การตาย ก็ต้องมีพิธีตามประเพณีงานศพซึ่งมีหลายขั้นตอน เช่น การทำบุญ สวดมาติกา บังสุกุล กรวดน้ำ รับพร คารวะศพ ขอขมาศพ ขออภัยในความผิดพลาดต่อกันและกัน

5. ความเชื่อด้านศาลเจ้าพ่อหลักเมือง เช่น พ่อพระยาเจ้าฟ้าเมืองก็มี การเซ่นไหว้เลี้ยงแสง (ปู้ตา) ในการก่อนลงดำเนิน เลี้ยงหนึ่งครั้งหลังจากนั้นเลี้ยงก่อนเก็บ เกี่ยว หนึ่งครั้ง นอกจากนั้นในกรณีโชคดีก็เลี้ยง โชคร้ายก็เลี้ยง ก่อนปักดำเนิน ต้องมีพิธี คำข้าวตากแฮกก่อน เชื่อว่า ขวัญข้าว เจ้าที่นา

6. ความเชื่อด้านโหราศาสตร์ หมอดู ทางดวงชะตาราศี โชคเคราะห์ต่าง ๆ ลางต่าง ๆ วาสนา บารมี ราศี อำนาจหน้าที่ ความเชื่อทางผีฟ้า (หมอเยา) การรักษาของพยาบาลแบบโบราณ การใช้ยาสมุนไพร กิน ทา อบ การเสกคาถา เป่า และ การนวดแผนไทย

การขล่ำ

การขล่ำ คือ ขอร้องไม่ให้ประพาศิติดประเพณี เช่น ประกอบ การมงคลต้องไม่ตรงกับวันแข็ง เช่น วันอุบาทว์วันโลกาวินาศ

- การปลงศพวันวันอังคาร กับวันขึ้นหรือแรม 5 ค่ำ ซึ่งเป็นวันแรง
- การอยู่ไฟต้องระวังเรื่องอาหารการกิน ต้องไม่แสลงและผิ

สุขภาพ

- การพูดในระหว่างอยู่ไฟ ห้ามพูดสิ่งที่หวาดเสียว ดุเดือดเลือด

พละการ

- เมื่อก่อนผีตายโหงห้ามนำเข้าบ้าน และก่อนปลงศพต้องนำศพ มาถวายให้พระสงฆ์ก่อนเมื่อพระสงฆ์อนุญาตแล้วจึงนำไปประกอบพิธีฌาปนกิจได้

- วันพระห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
- ใส่บาตรควรถอดรองเท้า
- ยอย่างสูงกว่าพระ
- ยอย่างทับสมุดหนังสือเรียน
- ยอย่างถูก หมิ่นประมาทบิดา-มารดา-ครูอาจารย์
- เป็นนักกีฬาอย่าประมาทต่อกติกา
- อย่าเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สูงลงมาไว้ที่ต่ำ เช่น ธงชาติ พระพุทธรูป พระ

บรมฉายาลักษณ์

ลักษณะทั่วไปของประชากรและความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

เป็นชนเผ่าไทกวนมีลักษณะผิวขาวเหลืองรูปร่างสันทนต์ ประชากร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรทำนาทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ การตีเหล็ก ช่างก่อสร้างต่าง ๆ

ลักษณะนิสัยเป็นคนรักความสงบ ซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี มีเหตุผลเพื่อเพื่อแผ่แก่คนทั่วไปรักความเป็นประชาธิปไตยทั้งสถาบันครอบครัวชุมชน และระดับชาติมีการไปมาหาสู่กันเสมอ ช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกันและกัน รักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฐานะทางเศรษฐกิจ ปานกลาง ร่ำรวย การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ระดับ ป.ว.ส. อนุปริญญาตรีมีส่วนน้อย

กลุ่มบุคคลในชุมชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกันทั้งหมู่บ้านและไม่มีความขัดแย้งในชุมชน เพราะกระบวนการในการดำเนินงานต่าง ๆ จะมีการประชาคม และยึดถือมติเสียงส่วนใหญ่เป็นสำคัญ ประชาชนในหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญในกระบวนการประชาคมในการบริหารงานต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

การติดต่อสื่อสารของชุมชน

การติดต่อสื่อสารของชุมชนนี้กับชุมชนอื่น มีการติดต่อสื่อสารได้สะดวก เนื่องจากชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนขนาดใหญ่ ห่างจากจังหวัดนครพนม ประมาณ 35 กิโลเมตรและห่างจากถนนทางหลวงแผ่นดิน สายนครพนม-อุบลราชธานี ประมาณ 3 กิโลเมตร และมีถนนตัดผ่านไปยังตำบลอื่น ๆ

สำหรับการติดต่อสื่อสารภายในชุมชนนั้น มีถนนภายในชุมชน เชื่อมโยงติดต่อกัน ทำให้สะดวกในการติดต่อในการพัฒนา หรือกระทำกิจกรรมใดๆจะสื่อสารผ่านทางหอกระจายข่าว ซึ่งตั้งอยู่บริเวณที่ทำการ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 12 ถ้าเป็นข้อมูลข่าวสารหรือกิจกรรมพัฒนาทางสาธารณสุข จะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นผู้เดินบอกกล่าวแก่กลุ่มเป้าหมายในเขตรับผิดชอบของตน

ระบบสาธารณูปโภค

ไฟฟ้า มีบริการไฟฟ้าชุมชนจากการสำรวจพบว่า ทุกครอบครัวได้รับบริการไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง และครอบครัวส่วนใหญ่จะมีวิทยุและโทรทัศน์รับฟังข่าวสารต่าง ๆ

น้ำดื่ม น้ำใช้ น้ำดื่ม ประชาชนทั้งหมู่บ้านดื่มน้ำจากตู้บริการน้ำดื่ม ตั้งอยู่บริเวณกลางหมู่บ้าน บางหลังคาเรือนดื่มน้ำบรรจุขวดน้ำใช้ ส่วนใหญ่น้ำใช้ ใช้ น้ำประปาผิวดินของกรมอนามัย ซึ่งถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนมรับผิดชอบดำเนินการ

โทรศัพท์ มีบริการโทรศัพท์ในชุมชน มีการติดตั้งโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยภายในบ้านและที่สาธารณะ รวมทั้งระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่

การกำจัดขยะมูลฝอย องค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้มีการจัดซื้อถังขยะ มีการกำจัดขยะมูลฝอยมีเอกชนรับจ้างกำจัดขยะโดยเสียค่าบริการนำไปทิ้ง 20 บาทต่อเดือน

วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

การนับถือศาสนา

ส่วนใหญ่่นับถือศาสนาพุทธ

ภาษา

ประชาชนส่วนใหญ่ในบ้านนาถอนจะเป็นคนในท้องถิ่น ดังนั้นภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารของกลุ่มคนในชุมชนนี้จึงเป็นภาษาท้องถิ่น

ชาวตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเป็นเผ่าไทกวน จาก 7 เผ่า ของนครพนมศรีโคตรบูรณ มีประเพณี ความเชื่อที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณ ดังนี้ ประเพณีฮีต 12 คอง 14

ฮีตสิบ	สองของไทย	ยิ่งใหญ่หนัก
เราต้อง	รักษาไว้	มิให้สูญ
วัฒนธรรม	ล้ำค่า	พาค้าคุณ
จะสมบูรณ์	พลสุข	ทั่วทุกคน
วัฒนธรรม	ของไทย	ใครก็รัก
ได้ประจักษ์	หลักศีลธรรม	นำส่งผล
บรรพบุรุษ	สร้างมาได้	หลายชั่วคน
จึงเกิดผล	ทางประเพณี	มีมานาน

ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ

1. อาชีพของชุมชนในอดีต

อาชีพของชุมชนในอดีตชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก การตีเหล็กเป็นอาชีพรองและปลูกผักสวนครัวสำหรับขายบ้าง ส่วนมากจะปลูกไว้สำหรับบริโภคเอง การผลิตเครื่องจักรสาน และการทอผ้าพื้นบ้านเป็นอีกอาชีพที่ได้รับความนิยมในสมัยนั้น

2. ปัจจัยในการดำรงชีพ

ปัจจัยในการดำรงชีวิตส่วนใหญ่ได้มาจากการตีเหล็ก (การผลิต มีด พร้า) สมัยก่อนมีดโต้เล่มละ 8 บาท ปัจจุบันเล่มละ 70-80 บาท รูปแบบการผลิตเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ในการรวมกลุ่มกัน การตีเหล็กครั้งแรกใช้คอนปอนหนัก 8 กิโลกรัม ใช้คนตี สามคน คนหนึ่งจับเหล็กไว้ อีกสองคนเป็นคนตีซึ่งจะตีสลับกัน ขั้นตอนการผลิตค่อนข้างยุ่งยากและต้องใช้คนจำนวนมาก

เมื่อ พ.ศ. 2462 พ่อขุนพินิจอักษรแสนเสร็จ อดีตกำนันตำบลนาถ่อน อำเภอดุสิต จังหวัดนครพนมคนแรก นับถือศาสนาคริสต์นำปัญหาบ้านเมืองไปปรึกษา บาทหลวง บาทหลวงจึงได้นำช่างตีเหล็กซึ่งเป็นคนญวน มาเป็นครูฝึกสอนตีเหล็ก แต่ไม่มีใครฝึกเรียนตีเหล็ก พ่อขุนพินิจอักษรแสนเสร็จ จึงบังคับให้ลูก คือ นายลุนและนายตอย มาเรียน จากนั้นจึงมีการพัฒนาฝีมือมาเรื่อย ๆ เกิดเป็นเครื่องใช้ไม้สอยหลายชนิดขึ้น

ต่อมาเมื่อเกิดกรณีพิพาทอินโดจีน เครื่องใช้ของนายตอยและนายลุนขายดี มีคนสั่งจำนวนมากทำให้นายตอยและนายลุนร่ำรวย คนในหมู่บ้านเห็นความสำคัญจึงทำเป็นอาชีพอีกอาชีพหนึ่ง

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2472-2515 นายกอ ไชยคราม เป็นกำนันตำบลนาถ่อน อำเภอดุสิต จังหวัดนครพนมได้นำอุตสาหกรรมการตีเหล็กส่งเข้าประกวด ได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมายมีการศึกษาดูงานการทำมีด พร้า ที่อำเภออรัญญิก จังหวัดอยุธยา ทางราชการส่งเสริมการจัดตั้งเป็นกลุ่มมีการเผยแพร่ทางโทรทัศน์ ทำให้อาชีพการตีเหล็กบ้านนาถ่อนมีชื่อเสียง มีการขยายกิจการไปสู่ครัวเรือนมากขึ้น จนเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มากขึ้น

ปฏิทินชุมชนทางด้านวัฒนธรรมประเพณี

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. บุญพระสงฆ์เข้ากรรม	←→											
2. บุญอุณลาน		←→										
3. บุญข้าวจี่			←→									
4. บุญพระเวส				←→								
5. บุญสงน้ำ					←→							
6. บุญบังไฟ						←→						
7. บุญชำระ							←→					
8. บุญเข้าพรรษา								←→				
9. บุญทอดข้าวประดับดิน									←→			
10. บุญทอดข้าวสากกัณฑ์										←→		
11. บุญออกพรรษา											←→	
12. บุญกฐิน												←→
13. บุญเลี้ยงศาลปู่ตาแสง												←→

ภาพประกอบ 3 ปฏิทินชุมชนทางด้านวัฒนธรรมประเพณี

ด้านวัฒนธรรม

1. บุญพระสงฆ์เข้ากรรม (เดือนอ้าย)

เป็นการทำบุญกับพระภิกษุที่ต้องอาบัติและเข้าปริวาสกรรม ตามประเพณีนั้นมีการทำบุญทางศาสนา เพื่ออุทิศส่วนกุศลแทนบุญคุณต่อบรรพบุรุษ ชาวบ้านเลี้ยงผีแถน ผีบรรพบุรุษ มีการเตรียมน้ำส้มชั้วปลาอาหารไว้กินใน ยามแล้ง

2. บุญคุณลาน (เดือนยี่)

เป็นการทำบุญขวัญข้าวที่ลานนวดข้าว นับเป็นความเชื่อในการ บำรุงขวัญและสิริมงคลทางเกษตรกรรม ซึ่งคำว่าลาน หมายถึง สถานที่นวดข้าว การนำ ข้าวที่นวดแล้วมากองให้สูงขึ้นเรียกว่า “คุณลาน” คนอีสานสมัยก่อนมีอาชีพทำนาเป็นหลัก และต้องการจะทำบุญด้วยการบำเพ็ญทาน ก็ได้จัดให้ลานข้าวเป็นสถานที่ทำบุญ การ ทำบุญในสถานที่ดังกล่าวเรียกว่า “บุญคุณลาน” โดยกำหนดเอาเดือนยี่หรือเดือนสองเป็น เวลาทำเพราะมีกำหนดทำเอาในเดือนยี่นี้เอาจึงได้ชื่ออีกอย่างว่า “บุญเดือนยี่”

3. บุญข้าวจี่ (เดือนสาม)

บุญข้าวจี่ มีพิธีเลี้ยงลาตาแฮก (พระภูมิเจ้าที่) เพราะชนชาวชั้นสูง แล้ว งานเอ็นขวัญข้าวหรือขวัญข้าว เพื่อบูชาเดือนสามทำบุญข้าวจี่ตอนเย็นทำมาฆบูชา ลงขันฝ่ายหาหัวฟืน (ไม้เชื้อเพลิงลำไม้ไผ่ตายแล้ว กิ่งไม้แห้ง-ฟืน) ตามประเพณีหลังจาก เก็บเกี่ยวข้าวใส่ยุ้งแล้ว มีการทำบุญเช่นสรวงบูชาเจ้าที่นา ซึ่งชาวอีสานเรียกว่าตาแฮก และทำบุญแผ่ส่วนกุศลให้ผีปู่ย่าตายาย อันเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ โดยการทำข้าวจี่(ข้าวเหนียวปั้นเป็นก้อนสอดไส้น้ำตาลหรือน้ำอ้อยชุบไข่ปิ้งจนเหลือง) นำไปถวายพระพร้อมอาหารคาวหวานอื่น ๆ

4. บุญพระเวส (เดือนสี่)

บุญพระเวส (อ่านออกเสียงพระ-เวส) มีงานบุญพระเวส (ฟังเทศน์มหาชาติ) แห่งพระอุปัฏฐากตั้งศาลเพียงตา ทำบุญแจกข้าวอุทิศให้ผู้ตาย (บุญเปตพลี) ประเพณีเทศน์มหาชาติเหมือนกับประเพณีภาคอื่น ๆ ด้วย เป็นงานบุญทาง พุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติทำบุญถวายภัตตาหารแล้วตอนบ่ายฟังเทศน์ เรื่องเวสสันดรชาดก ตามประเพณีวัดติดต่อกัน 2-3 วันแล้วแต่กำหนดในช่วงที่จัดงานมีการแห่พระอุปัฏฐากเพื่อ ขอให้บันดาลให้ฝนตกด้วย

5.บุญสงน้ำ (เดือนห้า)

เทศกาลสงกรานต์ ชาวอีสานเรียกกันว่า สังขานต์ ตามประเพณีจัดงานสงกรานต์นั้น บางแห่งจัดกัน 3 วัน บางแห่ง 7 วัน แล้วแต่กำหนดมีการทำบุญถวายภัตตาหารคาวหวาน หรือถวายจังหันเช้า-เพลตลอดเทศกาล ตอนบ่ายมีสงน้ำพระ รดน้ำผู้ใหญ่ผู้เฒ่าก่อนเจดีย์ทราย ซึ่งเป็นการสักการะบูชาและเป็นการรดน้ำคำหัวขอพรจากผู้ใหญ่

6.บุญบั้งไฟ (เดือนหก)

บุญบั้งไฟ บางแห่งเรียก บุญวิสาขบูชา มิ่งงานบุญบั้งไฟ (บุญขอฝน) บุญวิสาขบูชา วันเพ็ญเดือนหกเกือบตลอดเดือนหกนี้ ชาวอีสานจัดงานบุญบั้งไฟจัดวันใดแล้วแต่คณะกรรมการหมู่บ้านกำหนดถือเป็นการทำบุญบูชาแถน (เทวดา) เพื่อขอให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลและความอุดมสมบูรณ์ของข้าวปลาอาหารในปีต่อไป

7.บุญซำฮะ (เดือนเจ็ด)

เป็นการล้างสิ่งที่เป็นเสนียดจัญไรต่าง ๆ ชาวบ้านนิยมทำบุญขึ้นบ้านใหม่และแต่งงาน เนื่องจากช่วงนี้ว่างเว้นจากการทำนา

8.บุญเข้าพรรษา (เดือนแปด)

งานบุญเข้าพรรษา มีพิธีหล่อเทียนพรรษา ประดับให้สวยงาม จัดขบวนแห่เพื่อนำไปถวายเป็นพุทธบูชา แล้วชาวบ้านร่วมปฏิบัติธรรม ฟังเทศในวันพระ มีการทำบุญถวายภัตตาหาร เครื่องไทยทานและผ้าอาบน้ำฝน เพื่อพระสงฆ์จะได้นำไปใช้ตลอดเทศกาลเข้าพรรษา

9.บุญข้าวประดับดิน (เดือนเก้า)

บุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะร่วมกันจัดอาหารคาวหวาน หมากพลูบุหรี่ใส่กระตุงเล็ก ๆ นำมารวมกันที่วัด จากนั้นนำไปวางไว้ตามลานบ้าน ใต้ต้นไม้ข้างพระอุโบสถ ตามทุ่งนา ป่าช้า เพื่อเป็นการให้ทานแก่ญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว เปรตหรือวิญญาณที่ตกทุกข์ได้ยาก ตอนสายมีการทำบุญที่วัด ฟังเทศน์เป็นอันสิ้นสุด

10.บุญข้าวสาก (เดือนสิบ)

เป็นประเพณีห่อข้าวสาก โดยห่ออาหารคาวหวานไปให้พระสวดที่วัดแล้วนำอาหารไปวางไว้ที่ของตน เพื่อจะได้ผลผลิตจำนวนมาก

11.บุญออกพรรษา (เดือนสิบเอ็ด)

เป็นประเพณีออกพรรษา โดยชาวบ้านจะทำอาหารคาวหวานไปทำบุญที่วัด มีการตักบาตร ในตอนเย็นมีการเวียนเทียน

12.บุญกฐิน (เดือนสิบสอง)

เป็นการถวายผ้ากฐินแด่พระสงฆ์ที่มาจำพรรษาครบ 3 เดือน งานบุญนี้จะมีตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ก่อนทำกฐินเจ้าภาพกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้ากฐินพร้อมทั้งอัฐบริวารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร

13.บุญเลี้ยงศาลปู่ตาแสง

เป็นงานประเพณีในการเลี้ยงปู่ตาแสง ผู้เป็นบรรพบุรุษของชาวนาถ่อน มีการรำบวงสรวง และมีการแสดง ณ บริเวณหน้าศาลปู่ตาแสง

สถานที่ท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

1. วัดศรีมงคล

ภายในวัดมีความร่มรื่น และมีจิตรกรรมภาพเขียนโอ่งร่วมสมัยที่เป็นฝีมือช่างจิตรกรรมของชาวบ้าน และกราบนมัสการพระพุทธรูปประจำหมู่บ้านภายในวัดก่อนเดินทางท่องเที่ยว

ภาพประกอบ 4 จิตรกรรมวิถีชีวิตชาวนาถ่อนบนโอ่ง ภายในวัดศรีมงคล

2. ศาลปู่ตาแสง

ปู่ตาแสงเป็นผีบรรพบุรุษที่ชาวชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมให้ความเคารพนับถือ

ภาพประกอบ 5 พิธีรำบวงสรวงปู่ตาแสง

3. ศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าไทกวน

ภายในศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าไทกวนนั้น เป็นแหล่งที่รวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ของชนเผ่าไทกวน รวมถึงประวัติความเป็นมาของชนเผ่าไว้ในศูนย์แห่งนี้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา

ภาพประกอบ 6 ศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าไทกวน

4. ดอนขุมเงิน

ในบริเวณนี้ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นวังของพญานาค และเป็นสถานที่สะสมทรัพย์สมบัติของพญานาค ชาวบ้านจะมีการจัดพิธีบวงสรวงเป็นประจำทุกปี เพื่อมาขอพรด้านโชคลาภและทรัพย์สมบัติ

ภาพประกอบ 7 ชาวนาถ่อนจัดพิธีบวงสรวงบริเวณดอนขุมเงิน

5. ปล่องพญานาค

ปล่องพญานาคนี้ อยู่ภายในบริเวณวัดโพธิ์ลานช้าง เป็นวัดที่เชื่อมต่อระหว่างสองตำบล คือตำบลนาถ่อน อำเภอรัตนพนม จังหวัดนครพนม และตำบลดอนนางหงส์ ซึ่งภายในวัด พบบ่อลึก มีน้ำผุดตลอดทั้งปี ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นบ่อที่เชื่อมต่อกับดอนขุมเงิน และเป็นทางขึ้นที่พญานาคจะมาทำการสักการะพระในวัด

ภาพประกอบ 8 ปล่องพญานาคบริเวณภายในวัดโพธิ์ลานช้าง

6. ใบเสมาพันปี

ใบเสมาโบราณ ที่คาดว่าจะเป็ใบเสมาที่สร้างขึ้นพร้อมๆกับ การสร้างพระธาตุนมม ยังคงลักษณะที่สมบูรณ์ และปรากฏอักขระโบราณให้ศึกษาอีกด้วย

ภาพประกอบ 9 ใบเสมาโบราณ ภายในวัดดงยอ ตำบลนาถ่อน อำเภอนาตาล จังหวัดนครพนม

7. บ่อเกลือสินเธาว์

บ่อเกลือสินเธาว์ที่เหลือเพียงบ่อเดียวในบริเวณรอบๆอำเภอนาตาล ยังคง ทำการตักเกลือแบบดั้งเดิมอยู่ เกลือที่ได้จึงมีลักษณะขาวละเอียด รสชาติไม่เค็มจัด เหมาะ แก่การนำมาประกอบอาหาร พร้อมทั้งให้นักท่องเที่ยวสามารถทดลองตักเกลือจากบ่อได้อีก ด้วย

ภาพประกอบ 10 นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมตักเกลือแบบโบราณ

8. ห้วยบงฮวก

ห้วยบงฮวก เป็นชื่อเรียกบริเวณแอ่งน้ำที่มีแม่น้ำบงฮวกไหลผ่าน มีทัศนียภาพที่สวยงาม พร้อมด้วยมีแพบริการนวดสปาบริเวณริมแม่น้ำ มีหมอนวดฝีมือดี บริการนวดท่อนท่ายืดและยังใช้เกลือสินเธาว์ที่อุดมด้วยแร่ธาตุมาใช้ในการทำสปาเกลืออีกด้วย

ภาพประกอบ 11 ห้วยบงฮวก พร้อมกิจกรรมล่องแพ

โครงการเที่ยวชุมชน ยลวิถี

“บวร” ตามความหมายจากพจนานุกรม แปลว่า ประเสริฐ ลำเลิศ แต่ “บวร” ในความหมายที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงในวันนี้ คือการรวมสิ่งทีหล่อหลอมอบรมคนในสังคมไทย มาช้านาน ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน ซึ่ง 3 สิ่งนี้ สร้างพลังให้สังคมและผู้คนในชุมชนได้อยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่นสงบสุข พึ่งพาช่วยเหลือแบ่งปัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย เด็ก เยาวชน เคารพผู้อาวุโส กล่อมเกล่าให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ถูกต้องดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม โดยมีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

ด้วยพระอัจฉริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้ทรงเห็นความสำคัญของ “บวร” อย่างละเอียดลึกซึ้ง และทรงมีพระราชดำริในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของปวงชนชาวไทยด้วย “พลังบวร” จึงทรงสนับสนุนให้ บ้าน วัด โรงเรียน ประสานการพัฒนาร่วมกัน เพื่อก่อประโยชน์สูงสุดในลักษณะที่มีการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดทั้งได้พระราชทานหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้กับประชาชนทุกระดับ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยการดำเนินชีวิตในทางสายกลาง มีความพอเพียงอย่างสมดุลและยั่งยืน

กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินงานชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำพลังบรรษัทเคลื่อนสังคมไทย ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เกิดเป็นชุมชนระดับต่าง ๆ รวมกว่า 25,000 ชุมชนทั่วประเทศ และในจำนวนนี้มีชุมชนคุณธรรมที่ได้รับการพัฒนาต่อยอด จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำนวน 1,000 ชุมชนหรือที่เรียกว่า “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ซึ่งเป็นชุมชนที่ใช้ “พลังบรรษัท” เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยนำเสนอแหล่งวิถีชีวิต ความงามทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ทางวัฒนธรรม อาหารพื้นบ้าน ของฝากของที่ระลึกผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ตลอดจนความงามทางธรรมชาติ ความเป็นเจ้าบ้านที่ดี ความอบอุ่นด้วยไมตรีแบบคนไทย มาส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ส่งผลให้ชุมชนคุณธรรม เป็นชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนจากทั่วประเทศ

และเมื่อเร็ว ๆ นี้ กระทรวงวัฒนธรรม ได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ เอกชน เครือข่ายด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งภาคประชาชนในการนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างสรรค์สินค้าและบริการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยจะขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภายใต้โครงการ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” นำอัตลักษณ์วิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนมาให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติได้ชมและศึกษาเรียนรู้ ซึ่งจะนำร่องโครงการดังกล่าวโดยคัดเลือกชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบรรษัท ที่มีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติของจังหวัด เพื่อรับรางวัล 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี”

สำหรับการคัดเลือก 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” จะคัดเลือกจากชุมชนคุณธรรมที่มีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติของจังหวัด 76 จังหวัด รวม 228 ชุมชน ให้เหลือ 10 ชุมชนเพื่อรับรางวัล 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาคัดเลือก เช่น อัตลักษณ์ความโดดเด่นของชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว อาหาร ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) เมื่อคัดเลือกชุมชนได้แล้ว กระทรวงวัฒนธรรมจะขับเคลื่อนโครงการ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) คลี่คลายและเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติและเป็นขวัญกำลังใจแก่ชุมชนคุณธรรม ที่ดำเนินการ

พัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมและพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนในทุกมิติอย่างเข้มแข็ง โดยการนำทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นภูมิทางสังคม ภูมิปัญญา และภูมิทางวัฒนธรรมของชุมชน มาพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดคุณค่าและมูลค่า นำเสนอแหล่งวิถีชีวิตของชุมชน มาเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สร้างโอกาสสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชากร ช่วยฟื้นฟูชุมชนและสังคมจากวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และเกิดการอนุรักษ์ สืบสานรักษา ต่อยอด มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน กระทรวงวัฒนธรรม จึงเห็นควรให้ทั้ง 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” รับมอบโล่รางวัลจากนายกรัฐมนตรี

แน่นอนว่าคนไทยในยามนี้ต่างเฝ้ารอให้วิกฤติโรคระบาดจบลง เพื่อกลับไปใช้ชีวิตอย่างปกติเหมือนเดิม เมื่อถึงเวลานั้น การท่องเที่ยวจะเป็นเป้าหมายกิจกรรมอันดับต้น ๆ เมื่อผู้คนเริ่มกลับมาท่องเที่ยวมากขึ้น รายได้หมุนเวียนจะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย นั่นย่อมหมายถึงความสุข ความหวัง และรอยยิ้มของคนไทยในชุมชนจะกลับมาอีกครั้ง โครงการ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ภายใต้รากแห่ง “พลังบวร” นี้ จึงถือเป็นโครงการสำคัญอีกโครงการหนึ่งของชาติในอันที่จะสร้างความพร้อมรองรับผู้คนทันทีที่ภัยแพร่ระบาดแห่งการท่องเที่ยวโลกกว้างถูกปลดออก ซึ่งขณะนี้หลายจังหวัดได้รายงานข้อมูลด้านต่าง ๆ นำเสนอแล้ว แต่ละพื้นที่ต่างชูสถานที่ท่องเที่ยว อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และอื่น ๆ ที่โดดเด่นไม่แพ้กัน

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เปิดเผยว่า ปี 2564 กระทรวงวัฒนธรรม ดำเนินโครงการ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติที่ต่อยอดมาจากชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวรที่กระทรวงวัฒนธรรมดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบันมีชุมชนคุณธรรมฯ ทั่วประเทศกว่า 25,000 ชุมชน และได้คัดเลือกประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ได้รับโล่เชิดชูเกียรติจาก พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และมีชุมชนในโครงการฯ 228 ชุมชน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชุมชนให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงกว้าง ทำให้เกิดการพัฒนาต่อยอดสร้างแรงบันดาลใจ และขยายผลความสำเร็จเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนอื่น ๆ นั้น

รัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวต่อไปว่า สำหรับปี 2566 กระทรวงวัฒนธรรม จะดำเนินโครงการ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” อย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงวัฒนธรรม ได้มอบหมายให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ทั้ง 76 จังหวัด บูรณาการความร่วมมือกับ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด ชุมชน และเครือข่ายทาง วัฒนธรรมดำเนินการพัฒนาชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ประจำปี 2566 ทั้ง 10 แห่ง เพื่อจัดทำป้ายบอกทางและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ชุมชนให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย อีกทั้งกระทรวงวัฒนธรรม จะดำเนินการ คัดเลือก 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ประจำปี 2566 และชุมชนเข้าร่วม โครงการฯ 228 ชุมชน โดยได้มอบหมายให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด ร่วมกับเครือข่ายทางวัฒนธรรมเสนอชื่อชุมชนคุณธรรมฯ เพื่อคัดเลือกเป็นชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” จังหวัดละ 3 ชุมชน เข้ามายัง กระทรวงวัฒนธรรมภายในเดือน ก.ค.นี้ ขณะเดียวกัน กระทรวงวัฒนธรรมจะพัฒนาแอปพลิเคชัน “เที่ยวเท่ๆ เส้นทางเมืองไทย” ที่ให้บริการสืบค้นข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยวและชุมชนยลวิถี 76 จังหวัด จะเพิ่มเติมข้อมูล แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น ตลาดบก ตลาดน้ำ เส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เป็นต้น อีกทั้งมอบหมาย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศร่วมมือ กับชุมชนคุณธรรมฯ และเครือข่ายทางวัฒนธรรมค้นหาและคัดเลือกผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มี ความโดดเด่นสะท้อนอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมและ ประเพณี เพื่อคัดเลือกเหลือ 10 ผลิตภัณฑ์ชุมชน นำมาพัฒนาต่อยอดยกระดับเป็น 10 ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) ประจำปี 2566 ของกระทรวงวัฒนธรรม และส่งเสริม ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างทั้งในไทยและต่างประเทศ (รัฐบาลไทย. 2561, เข้าถึงได้จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/50585>. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2565.)

สำหรับการคัดเลือก 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” นั้น ขณะนี้ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ตั้งคณะกรรมการคัดเลือก 2 ชุดประกอบด้วยคณะกรรมการ คัดเลือกระดับจังหวัดและคณะกรรมการอำนวยการเพื่อคัดเลือกจากชุมชนคุณธรรมฯที่มี ศักยภาพและความพร้อมด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติของจังหวัด 76 จังหวัด รวม 228 ชุมชน ให้เหลือ 10 ชุมชนเพื่อรับรางวัล 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาคัดเลือก เช่น อัตลักษณ์ความโดดเด่นของชุมชน สถานที่ ท่องเที่ยว อาหาร ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) เมื่อคัดเลือกชุมชนได้แล้ว กระทรวง

วัฒนธรรม จะขับเคลื่อนโครงการ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” โดยการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่ได้รับรางวัลต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

อังค์ริศา แสงจำนงค์ (2018, หน้า 90-91) ได้ศึกษาความท้าทายของชุมชนเชิงมรดกทางวัฒนธรรมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงมรดกทางวัฒนธรรม ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อความเสื่อมโทรมมากเป็นลำดับต้น ๆ เนื่องจากมีความเปราะบางสูงต่อการเปลี่ยนแปลงหรือถูกทำลาย ซึ่งหากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและเกินขีดความสามารถที่แหล่งท่องเที่ยวจะรองรับได้ ก็จะมีส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว ความท้าทายในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการวางแผนและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องมีความรอบคอบและรัดกุม คำนึงถึงเป้าหมายหลักได้แก่ การรักษาคุณค่าและคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวไปพร้อมกับการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในมิติทางเศรษฐกิจมิติทางสังคม และมิติทางสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวได้ในระยะยาว

กนกวลี จุ้ยพิทักษ์ (2560, หน้า 120-125) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านโป่งไคร้ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่างานวิจัยนี้พบข้อมูลที่สำคัญว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี การศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงาน/นักศึกษา ลักษณะการท่องเที่ยวแบบครอบครัว เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งแรก ใช้ระยะเวลาในการมาเยือน 1-2 วัน ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องสภาพแวดล้อมค่าเฉลี่ย 4.86 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องความหลากหลายของยานพาหนะที่มีให้เลือกใช้ค่าเฉลี่ย 1.57 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องระบบรักษาความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.91 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องสถานที่ทำกิจกรรมนันทนาการ ค่าเฉลี่ย 4.94 ด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ความพร้อม

ของระบบคมนาคม ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการนักท่องเที่ยวค่าเฉลี่ย 2.89 การศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมชุมชนปงไคร้ อยู่ในเกณฑ์ที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอย่างมากโดยเฉพาะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณีของคนในชุมชน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเรื่องความหลากหลายของยานพาหนะที่มีให้เลือกใช้นั้นควรปรับปรุงและเพิ่มการบริการให้มีความสะดวกและเพียงพอแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เช่น การมีบริการรถเช่า ทางด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเรื่องระบบรักษาความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่นั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเนื่องจากมีระบบความปลอดภัยที่ได้มาตรฐานและมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาในการทำกิจกรรม ความมีน้ำใจและความเป็นมิตรของคนท้องถิ่นในชุมชนระบบรักษาความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น การมีศูนย์รักษาความปลอดภัยทั้งทางบกและทางน้ำ การมีสายตรวจ ฯลฯ ระบบการรักษาความปลอดภัยระหว่างทำกิจกรรมนั้นหนทางการต่าง ๆ มีสิ่งอำนวยความสะดวกหลายด้านให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาโดยเฉพาะสถานที่ทำกิจกรรมนั้นหนทางการ ด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่พร้อมในเกือบทุกด้าน มีความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวความพร้อมของระบบคมนาคมระบบสิ่งอำนวยความสะดวกและเจ้าหน้าที่ในการให้บริการนักท่องเที่ยว

โกมล จันทวงศ์ (2565, หน้า 395-406) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดย ชุมชนบ้านหนองผูกเต่า ตำบลศาลาลำดวน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านหนองผูกเต่า มี 6 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านประวัติและบริบทพื้นที่ ซึ่งควรมีการชำระประวัติของชุมชนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น 2. ด้านสถานที่แหล่งท่องเที่ยว ควรมีการพัฒนาต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวทั้งเชิงอนุรักษ์ และเชิงสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น 3. ด้านความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ควรนำวิถีชีวิตชุมชนมาสร้างอัตลักษณ์สื่อความหมายเชิงคุณค่า และความเป็นชุมชนท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ 4. ด้านบริหารจัดการ ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว และบูรณาการกับหลายภาคส่วน 5. ด้านการกระจายรายได้ ในเชิงของวัฒนธรรมประเพณี ควรมีกิจกรรมให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อขยายและกระจายรายได้ให้ทั่วถึง รวมทั้งจะได้มีกิจกรรมประเพณีตลอดทั้งปี 6. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่เข้มข้น มีการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ ช่องทางต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ และมีการทำแผนการท่องเที่ยวชุมชนทั้งในและนอกชุมชน รวมถึงการพัฒนาการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

ขนิษฐา ชัยปิล (2563, หน้า 169) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม พบว่า แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ควรจะส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนในระดับชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ซึ่งให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ สร้างความตระหนัก ให้ประชาชน มีจิตสาธารณะเห็นประโยชน์ในการสนับสนุนปัจจัย เช่น เงิน สิ่งของ แรงงาน ฯลฯ เพื่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจะนำมาซึ่งรายได้ของประชาชนในอนาคต ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นตั้งเอาวัฒนธรรมในท้องถิ่นกิจกรรมในท้องถิ่น การจัดแสดงสินค้าโดยชุมชน ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐควรที่จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้กับประชาชน รวมทั้งควรที่จะมอบเกียรติบัตรชมเชย ผู้ที่มีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

จารุณี คงกุล และคณะ (2565, หน้า 64-82) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชุมชน กรณีศึกษา บ้านน้ำเค็ม หมู่ 2 ตำบลบางม่วง อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาแนะนำ และให้ช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจและด้านการท่องเที่ยว เช่น การค้า การจัดการท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับประชากรในชุมชนบ้านน้ำเค็ม โดยประชากรในชุมชนบ้านน้ำเค็มจะยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมตามสภาพแวดล้อมในชุมชน

เฉลิมพล ศรีทอง และผณนทร เสือแพ (2565, หน้า 44-56) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ จังหวัดกาญจนบุรี หลังสถานการณ์โควิด 19 พบว่า หน่วยงานภาครัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการเป็นเจ้าบ้านที่ดี และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาท่องเที่ยว ซึ่งต้องมุ่งเน้นอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นของชุมชน เพื่อส่งมอบประสบการณ์ที่ดีแก่นักท่องเที่ยว และที่สำคัญคือทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีความพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ดวงดาว โยชิตะ (2565, หน้า 109–122) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านปะอาว อ.เมือง จ.อุบลราชธานี บนฐานแนวคิด “ค้นโคมะจิซึที่คุริ” พบว่า ชุมชนควรมีการนำเสนอการท่องเที่ยวชุมชนที่เน้นรูปแบบของกิจกรรมที่เชื่อมชมผลงานของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน เช่น เช่าชุดถ่ายรูปเพื่อเป็นที่ระลึก มีการจำหน่ายและฝึกทำของที่ระลึก มีห้องสำหรับการฟังบรรยายเกี่ยวกับความรู้ รวมไปถึงภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ทวิสินธุ์ ตั้งแข็ง (2564, หน้า 183–193) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้ เชื่อมโยงมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนประเทศไทย การท่องเที่ยวโดยชุมชนสามารถนำมาสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และควรมีการยกระดับการให้บริการด้านการ จัดเส้นทางเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งชุมชนต้องมีการพึ่งพาตนเอง ภายใต้ความสามารถของชุมชน รวมไปถึงต้องไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ไปพร้อมกัน

ทิวาวรรณ ศิริเจริญ กันหา (Kanha, T.) (2563, หน้า 100–111) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านห้วยหญ้าศรี อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ในการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ชุมชนจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้กับคนในชุมชนในการร่วมการจัดการการท่องเที่ยว รวมถึงภาครัฐต้องเป็นตัวกลางในการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนดำเนินไปด้วยความราบรื่น ทั้งนี้ต้องพัฒนา ด้านกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งในส่วนนี้จะเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

ธง คำเกิด และ วัชรพันธ์ แสนสิทธิ (2562, หน้า 221–232) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่หม้าย ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านบางแม่หม้าย มี 7 ข้อ ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้มีการเข้ามาบริหารจัดการการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวชุมชน และมีหน่วยงานภาครัฐช่วยในการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ 2. การพัฒนาการตลาดการ

ท่องเที่ยว ต้องเป็นในเชิงรุกในช่องทางที่หลากหลาย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของชุมชน มีการกำหนดแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชัดเจน 3. การพัฒนาด้านการบริการ นักท่องเที่ยว ต้องมีการวางระบบการบริการที่ชัดเจน เริ่มตั้งแต่การติดต่อประสานงาน การให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของการบริการ และมอบประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีเยี่ยมให้กับผู้มารับการบริการ 4. ด้านการสื่อสารความหมายทางการท่องเที่ยว เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ภูมิปัญญา รวมไปถึงสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ ในชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ 5. หน่วยงานภาครัฐต้องมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน โดยเน้นวิถีชีวิต และจัดทำแผนการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาของจังหวัด ทั้งในระยะสั้นและยาว 6. การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในชุมชน ต้องจัดให้มีการเพิ่มพูนทักษะในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี และการบริการแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหัวใจหลักสำคัญที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ 7. การจัดการความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ต้องมีการซักซ้อมแผนฉุกเฉิน การประเมินความพร้อม รวมถึงการดูแลทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีสถานะที่พร้อมให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเสมอ

ประภาส อินทนู (2565, หน้า 21-36) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนวัดเกาะ ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่าการสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนที่โดดเด่นของชุมชนวัดเกาะ ต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงานประเพณี กิจกรรมชุมชนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งแสดงถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน สถาปัตยกรรมต่าง ๆ และจัดให้มีถนนคนเดิน การจำหน่ายของที่ระลึก อาหารคาวหวาน ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องมีการประชาสัมพันธ์ถึงช่องทางออนไลน์ และผ่านอาสาสมัครทางด้านการท่องเที่ยว นอกจากนี้ต้องมีกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

สาวิตรี ชัยณรงค์ (2554, หน้า 367) ได้ศึกษา การพัฒนาการท่องเที่ยวเขตเมืองเก่าลพบุรี พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น ต้องสร้างจิตสำนึกของคนในพื้นที่ให้รักและหวงแหนถึงคุณค่าของโบราณสถานที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควบคู่ไปกับการวางกรอบการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมอย่างมีศักยภาพและเคร่งครัด มีการสนับสนุนจากสื่อ หน่วยงานการท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวรู้จักและเกิดการท่องเที่ยวในสถานที่เชิงวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เช่น นำประเพณีเก่า ๆ ของคนในพื้นที่ที่หายไป กลับขึ้นมาเป็นประเพณีของพื้นที่ เป็นต้น พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกและสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวให้เพียงพอและตอบสนองกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่นเด็กและผู้ปกครอง หรือกลุ่มนักวิชาการเป็นต้นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่ไปสู่พื้นที่เชิงวัฒนธรรมในพื้นที่อื่นทั้งในจังหวัดและพื้นที่อนุภาคอื่นเป็นการเพิ่มความเชื่อมโยงทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นการท่องเที่ยวอีกทางเลือกหนึ่งให้แก่นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นการเพิ่มรายได้ทางเศรษฐกิจทางการท่องเที่ยวได้ รวมทั้งการดูแลองค์ประกอบ ปัจจัยเสี่ยงที่สามารถก่อให้เกิดการบุกรุกหรือทำลายโบราณสถาน โบราณวัตถุในพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ยังไม่เป็นที่นิยม

สุษานาถ สิงหาปัด (2560, หน้า 64) ได้ศึกษา ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม: กิจกรรมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนผู้ไทบ้านโนนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าปัจจัยบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการให้บริการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและโฮมสเตย์ของชุมชนผู้ไทบ้านโนน คือ การเปิดโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ชุมชนโดยการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและโฮมสเตย์ร่วมกับชุมชน (public relation) อย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ได้เน้นที่การแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียว แต่เน้นที่วัตถุประสงค์ของการให้บริการแก่สังคมอย่างเป็นธรรมไปพร้อมกัน เช่นพิธีผูกข้อมือรับขวัญและต้อนรับนักท่องเที่ยวหลังจากเสร็จพิธีบายศรีสู่ขวัญ การเชิญนักท่องเที่ยวร่วมพ้อนและขับร้องเพลงประกอบการแสดงดนตรีพื้นบ้าน การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกระบวนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม กระบวนการสาวไหม และกระบวนการทอผ้าแพรวา การเรียนรู้ภาษาผู้ไท การเรียนรู้วิถีประกอบอาหารผู้ไท ฯลฯ รูปแบบการดำเนินงานที่กล่าวมานี้ล้วนเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

เสาวรจรรย์ เสาเกลียว (2565, หน้า263) ได้ศึกษา การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มเสน่ห์วิถีชุมชนจังหวัดปทุมธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในชุมชนเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยที่ให้นักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน มีรายได้จากนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และพัฒนาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

โสภณ แดงมาต (2562, หน้า 26) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลาด “ชา-สุขใจ” วิถี ไทย-มอญ ตำบลดอน

กระเบื้อง อำเภोधาบักศรี จังหวัดราชบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านการรักษาคุณภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการ โดยเน้นการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน

หทัยรัตน์ สวัสดิ์ (2563, หน้า 64-73) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1. ด้านการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว 2. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว 3. ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว 4. ด้านการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยว 5. ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น และ 6. ด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว

อภิชัย ธรรมนิยม (2562, หน้า 108-117) ได้ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนอาเซียน กรณีศึกษา บ้านภู อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การบอกเล่าถึงประเพณี ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อมของชุมชนมีความสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การที่สร้างการตระหนักรู้ให้นักท่องเที่ยวช่วยในการปกป้องทรัพยากรและคุณค่าของธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีในท้องถิ่น และที่สำคัญอีกอย่างคือ ต้องอธิบายและแจ้งถึงข้อกำหนดและข้อมูลของชุมชนให้นักท่องเที่ยวก่อนจะใช้บริการการท่องเที่ยวทุกครั้ง ทั้งนี้ต้องมีการทำการประเมิน เพื่อนำข้อคิดเห็นของนักท่องเที่ยวมาปรับปรุงการท่องเที่ยวในชุมชนต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Etsuko Okazaki (2008, Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง A Community-Based Tourism Model: Its Conception and Use และได้ให้ความหมายของการพึ่งพาของชุมชนหมู่บ้าน ว่าเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของความก้าวหน้าของชุมชน การศึกษานี้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของชุมชน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ คือ(1) ชุมชน (2) ความซื่อสัตย์ของคนในชุมชน (3) ความมุ่งมั่นของชุมชน (4) ความยืดหยุ่นของชุมชน (5) ความยั่งยืนของชุมชน ส่งผลให้เป็นแบบอย่างของหมู่บ้านนักท่องเที่ยวที่พึ่งพาตนเองในอินโดนีเซีย

Moren T. Stone Lesego S. Stone (2020, Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง

Challenges of community-based tourism in Botswana: a review of literature และได้กล่าวว่า แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสามารถสืบย้อนไปถึงการเริ่มต้นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน (CBNRM) ซึ่งประสบความสำเร็จและท้าทายข้อค้นพบของบทความนี้แสดงให้เห็นถึงความท้าทายต่อไป: ปัญหาการให้ความหมายของชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความหลากหลาย และความแตกต่างขาดความเรียบง่ายทางธุรกิจ ขาดแผนการกระจายรายได้ บทความนี้สรุปด้วยข้อเสนอแนะที่ของงานวิจัยอาจช่วยในการปรับปรุงองค์กร โครงสร้าง และการดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชนในบอตสวานา เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

Andrea GIAMPICCOLI และคณะ (2020, Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง

Community-based tourism in the case of the Maldives พบว่า บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความพยายามในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในเกสต์เฮาส์ มัลดีฟส์ ในแง่ของวิธีการ ผลแสดงว่า การท่องเที่ยวในมัลดีฟส์ ถูกครอบงำโดยรีสอร์ทที่มีการควบคุมจากต่างประเทศ อธิบายถึงการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน บทความชี้ให้เห็นว่าคนท้องถิ่นมาดีฟส์ ต้องสร้างการลงทุนจากการเที่ยวชุมชน ผ่านการกระจายอำนาจไปให้มีจำนวนมากขึ้นและการกระจายทรัพยากรใหม่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของการควบคุมและผลประโยชน์

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมและการมีส่วนร่วมของพื้นที่และชุมชนนำก่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเอง พบว่า การดำเนินงานบางอย่างในการท่องเที่ยวชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ ภาคเอกชน รวมไปถึงวัดด้วย ซึ่งผู้ที่มีส่วนร่วมนี้ ต้องเป็นหน่วยที่คอยผลักดัน ส่งเสริม และพัฒนาชุมชนให้ได้ตามเป้าประสงค์ของโครงการเที่ยวชุมชน ยลวิถี ซึ่งหากพร้อมแรงร่วมใจกันทุกภาคส่วนแล้ว ก็จะนำพาชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมไปถึงมีรายได้เองของชุมชน ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาชุมชนและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการเป็นสื่อยอดชุมชนต้นแบบ เที่ยวชุมชน ยลวิถี ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำแนวคิด SWOT มาทำการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของชุมชน และนำมาวิเคราะห์ผ่าน TOWS Matrix อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน ให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นระเบียบวิธีวิจัยที่มีความเหมาะสมในการใช้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาโดยชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้ รวมไปถึงแนวทางในการพัฒนาชุมชน เป็นชุมชนท่องเที่ยว สำหรับวิธีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย การศึกษาจากเอกสาร (Document Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยได้เจาะจงพื้นที่การศึกษาคือ พื้นที่เขต ชุมชนนาถอน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยกำหนดไว้ 2 ส่วน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอาศัยหลักเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มประชากรที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ โดยเลือกมาจากความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และเลือกมาจากกลุ่มประชากรที่สามารถให้ข้อมูลได้เพียงพอ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักการเมืองและข้าราชการในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานในการสนับสนุนนโยบายภาครัฐในพื้นที่ ซึ่งประชากรกลุ่มที่ 1 นี้ จะสามารถให้ข้อมูลได้ตรงประเด็น ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

กลุ่มที่ 2 ข้าราชการในสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม โดยบุคลากรในสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม จะมีความชำนาญในการต่อยอดเรื่องการท่องเที่ยวชุมชน ตามแนวทางที่กระทรวงวัฒนธรรมกำหนด

กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน ผู้ประกอบการในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จะเป็นผู้ให้ข้อมูลทางด้านกายภาพ ทัศนียภาพ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนในการสนทนากลุ่มเฉพาะได้

กลุ่มที่ 4 นักวิชาการ อาจารย์จากวิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ เรื่องการท่องเที่ยว พร้อมทั้งจะวางแผนทางการท่องเที่ยวในชุมชนให้เป็นระบบได้

2. จัดทำสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) ซึ่งประชากรที่เลือกในครั้งนี้ รวมทั้งหมดจำนวน 12 ท่าน ซึ่งประเด็นในการอภิปรายนั้น จะมุ่งไปถึงการหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ในส่วนของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการใช้การทบทวนแนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสัมภาษณ์นักวิชาการจากวิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ

ในส่วนที่สอง ได้ดำเนินการจัดทำสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) การศึกษาในส่วนนี้ เป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) โดยมีโครงสร้างแบบคำถามที่สร้างขึ้น เพื่อใช้สัมภาษณ์เชิงลึก โดยได้วางแผนคำถามเป็นแนวคำถามไว้ (Interview Guide) เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ตอบคำถามได้ตรงประเด็น ละเอียด ถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยมีโครงสร้างคำถามแบบกึ่งโครงสร้างที่ไม่มีกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามแบบตายตัว โดยหัวข้อคำถามจะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

โดยเน้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ตอบข้อคำถามได้อย่างเป็นอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นหัวข้อที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เพื่อได้ปัญหาที่ชัดเจนและนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวชุมชนนาถอนอีกด้วย ซึ่งคำถามจะนำไปสู่ประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ และผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ จะได้ดำเนินการถกประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ อันจะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยต่อไป โดยจะดำเนินการบันทึกภาพและเสียงขณะดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ และคำถามในการสนทนากลุ่มเฉพาะ เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว

ด้านที่ 2 ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านที่ 3 ด้านบริการการท่องเที่ยว

ด้านที่ 4 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

ในส่วนที่สาม การวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน จะใช้ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์ถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว เมื่อทราบถึงประเด็นหลักแล้ว จะดำเนินการนำประเด็นหลักมาแยกย่อยโดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ต่อไป

วิธีการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามศัพท์เฉพาะ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ และข้อคำถามต่าง ๆ

2. สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยการสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำส่วนต่าง ๆ ในการวิเคราะห์จากบริบทของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหาและความถูกต้อง

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 ชุด คือบุคลากรในเทศบาลและสำนักงานใกล้เคียง คือ เทศบาลตำบลมะฮี บ้านปรังค์กู ตำบลมะฮี อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
5. นำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวที่ผ่านการทดลองใช้ มาปรับปรุงเพื่อเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสองส่วนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยจะทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งจะมุ่งเน้นเนื้อหาที่บ่งบอกถึงบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 ประวัติศาสตร์ชุมชน ได้แก่ การตั้งถิ่นฐานที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชน

- 1.2 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ได้แก่ ที่ตั้ง ลักษณะภูมิศาสตร์ ลักษณะภูมิอากาศ การคมนาคม ค่าขวัญตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม คติประจำเผ่า สัญลักษณ์ ลักษณะนิสัย การติดต่อสื่อสารของชุมชน ระบบสาธารณสุข

- 1.3 ความเชื่อต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น การแต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ การบวช การตาย ความเชื่อด้านศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ความเชื่อด้านโหราศาสตร์ การขลัง

- 1.4 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ การนับถือศาสนา ภาษา

- 1.5 ประวัติศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพชุมชนในอดีต ปัจจัยในการดำรงชีพ

- 1.6 ปฏิทินชุมชนทางด้านวัฒนธรรมประเพณี ได้แก่ ฮีต12 คอง14

- 1.7 สถานที่ท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยได้รวบรวมจากผู้วิจัยเอง ที่ได้ร่วม ลงพื้นที่ชุมชน เพื่อเตรียมการจัดทำงานวิจัย

- 1.8 โครงการเที่ยวชุมชน ยลวิถี โดยได้รวบรวมข้อมูลจากข่าวสารจากรัฐบาลไทย และข่าวสารจากกระทรวงวัฒนธรรม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยการเก็บข้อมูลจากผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนาม จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และจากการจัดทำสารสนเทศ

กลุ่มเฉพาะ (Focus Group) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ครอบคลุมประเด็นดังนี้ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และประวัติศาสตร์ชุมชน ได้แก่ การโยกย้ายตั้งถิ่นฐาน และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชน สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน ความเชื่อและประเพณี วัฒนธรรม ได้แก่ พิธีร่าบวงสรวงศาลปู่ตาแสง เป็นต้น โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) จำนวน 12 ท่าน โดยจะทำการแนบแบบสัมภาษณ์ไปพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ เพื่อให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายจำนวน 12 ท่าน ได้ศึกษาแบบสัมภาษณ์ล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดการนัดหมาย

2.2 ดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) ตามกำหนดการที่ได้นัดหมายไว้แล้ว โดยแบบสัมภาษณ์จะถูกนำมาใช้หลังจากผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว โดยก่อนการดำเนินการ ผู้วิจัยจะทำการขออนุญาตในการบันทึกเสียง และภาพถ่าย ในระหว่างสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group)

2.3 การดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อหาประเด็นเพิ่มเติมในการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยก่อนการดำเนินการ ผู้วิจัยจะทำการขออนุญาตในการบันทึกเสียง และภาพถ่าย

2.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของคำตอบจากสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group) ว่าครบถ้วนหรือไม่ และดำเนินการนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาอธิบายถึงความเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มาประเมินศักยภาพของชุมชน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์หา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการพัฒนาโดยชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และนำประเด็นที่ได้มาแยก

ประเด็น เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ตามเครื่องมือ TOWS Matrix เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมา ออกแบบแนวทางการพัฒนาโดยชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และกำหนดยุทธศาสตร์ในการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัด นครพนม เพื่อเป็นต้นแบบชุมชนท่องเที่ยว ต่อไป

วิธีการตรวจสอบข้อมูล

สำหรับงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน นาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม นี่เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้ดำเนินการลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยภาคสนามในชุมชนเป้าหมาย คือ ชุมชนบ้านนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยวิธีการสนทนากลุ่มเฉพาะ และได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนจากผู้เชี่ยวชาญ 12 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย ข้าราชการส่วน จังหวัด ได้แก่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครพนม ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน นักวิชาการ ได้แก่อาจารย์จากวิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน ได้แก่ ผู้ประกอบการ ราษฎรชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

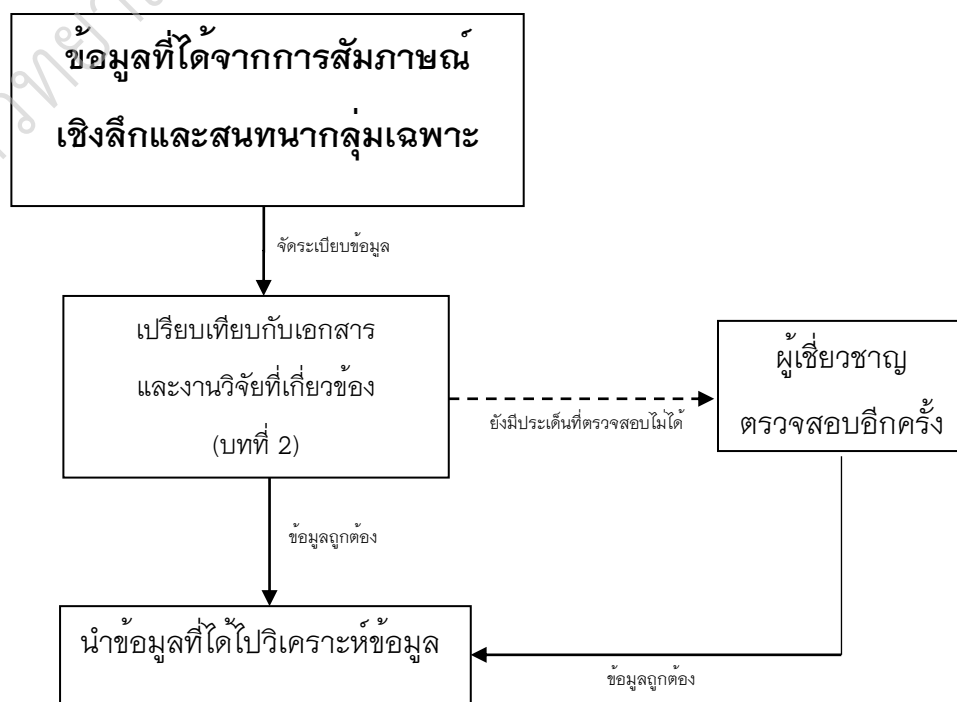
ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้การ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า กล่าวคือ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่จะเน้นการ ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูล พบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง โดยการ เปรียบเทียบจากข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเฉพาะ และ การ ตรวจสอบสามเส้าโดยการทบทวนข้อมูล (Review triangulation) กล่าวคือ การให้บุคคล ต่าง ๆ ที่ไม่ใช่คณะนักวิจัยทำการทบทวนข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ซึ่งได้แก่นักวิชาการ คืออาจารย์จากมหาวิทยาลัยนครพนม และ ผู้นำชุมชนด้านการท่องเที่ยวมา ช่วยตรวจสอบข้อมูล ซึ่งการตรวจสอบข้อมูลของงานวิจัยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ และการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำมาจัดระเบียบของข้อมูล ให้ถูกต้องและรัดกุมตรงตามข้อคำถามของเครื่องมือในการวิจัย เพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 มาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่นั้นหมายถึงข้อมูลในส่วนของประวัติศาสตร์ของชุมชนมาก่อนที่อยู่ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ว่ามีความถูกต้องตามที่ได้นั้นความหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ ยังคงมีบางประเด็นของข้อมูลที่ยังไม่สามารถสรุปความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ครบถ้วน ซึ่งข้อมูลที่เหลืออยู่นี้ จะถูกนำไปตรวจสอบในขั้นตอนต่อไป

3. ในขั้นตอนที่ 2 ยังเหลือบางประเด็นที่ไม่สามารถสรุปความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ยังไม่สามารถสรุปได้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ซึ่งได้แก่นักวิชาการ คือ อาจารย์จากวิทยาลัยการทองเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้ดำเนินการตรวจสอบให้อีกครั้ง และให้ผู้นำชุมชนก่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม คือ นางวรัญญา สมศรี เลขาธิการวัฒนธรรมตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลให้อีกครั้ง

4. นำข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ซึ่งทั้ง 4 ขั้นตอน สามารถเขียนอธิบายในรูปแบบแผนผังดังนี้

ภาพประกอบ 12 แผนภาพวิธีการตรวจสอบข้อมูล

สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

จากข้อมูลทีกล่าวก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยสรุปวิธีการดำเนินการวิจัยตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในรูปแบบตารางได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

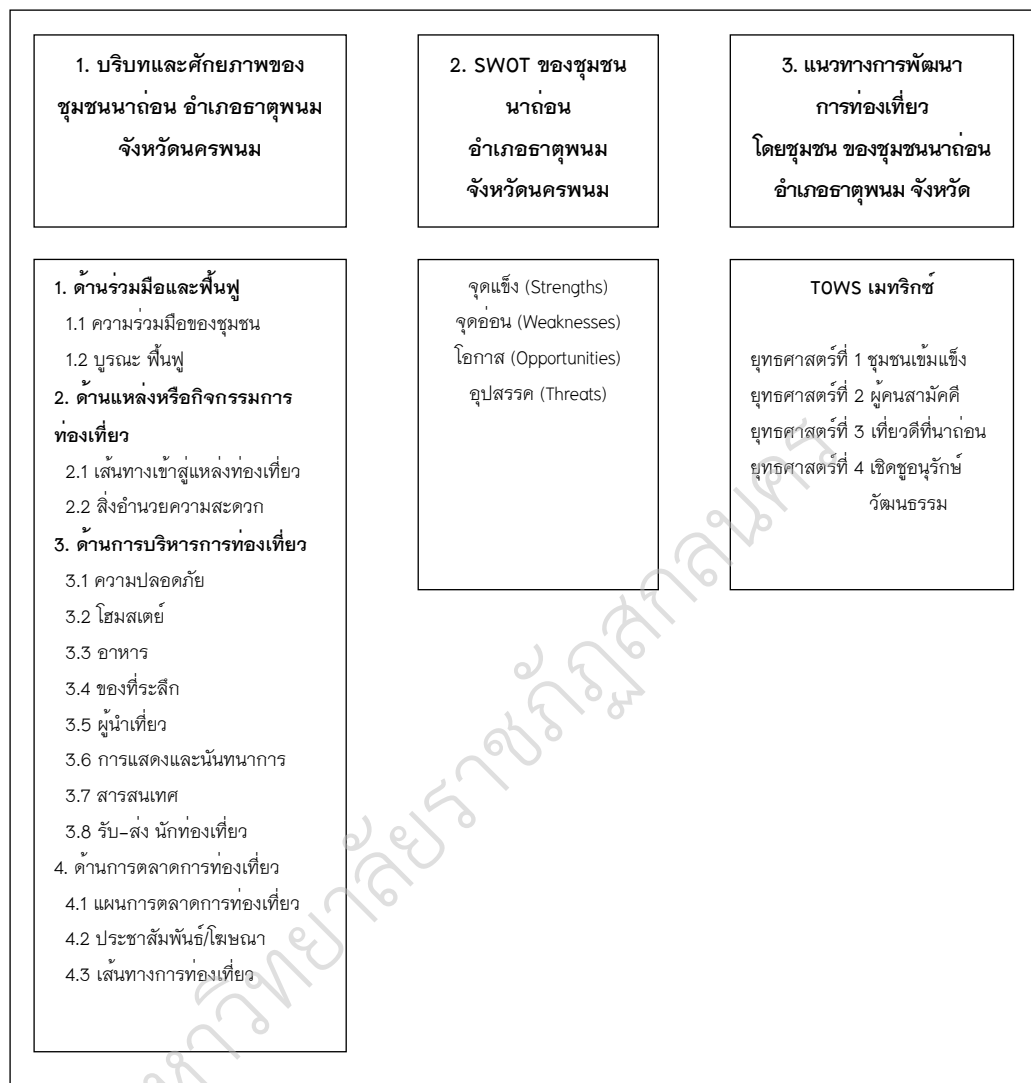
ความมุ่งหมายของการวิจัย	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือในการวิจัย	ผลการดำเนินการ
1. เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว	นักการเมืองและข้าราชการในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการในส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด ผู้นำชุมชน ประชาชน ชุมชน ผู้ประกอบการ และ นักวิชาการ จำนวน 13 ท่าน	สัมภาษณ์เชิงลึก In-depth Interview	บริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว
2. เพื่อวิเคราะห์ SWOT ของการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม	ผู้นำชุมชน ประชาชน ชุมชน ผู้ประกอบการ ในชุมชนนาถอน จำนวน 12 ท่าน	สนทนากลุ่มเฉพาะ Focus Group	จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ของการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
3. เพื่อสร้างแนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม		TOWS Matrix	แนวทางและยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม และเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ประการแรกเพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ประการที่สองเพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชนในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว ประการที่สามเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดตามหัวข้อ และแผนภาพแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. บริบทและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน
2. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน
3. แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

ภาพประกอบ 13 แผนภาพแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอดุพนม จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการดำเนินการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550, หน้า 16-35) และหลักเกณฑ์การประเมินชุมชนยลวิถีของกระทรวงวัฒนธรรม (กระทรวงวัฒนธรรม, 2564) ซึ่งผู้วิจัยสรุปออกมาเป็นบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอดุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว

ในความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวจะเป็นการวิเคราะห์ผลการศึกษาในบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย การฟื้นฟู บูรณะ และเสริมสร้างแหล่งท่องเที่ยว และความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งมีอยู่สองประเด็นดังนี้

1.1 ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ในด้านความร่วมมือจากภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมนั้น ได้มีการเตรียมความพร้อม รวมถึงมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจังหวัดนครพนมก็ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมอย่างต่อเนื่อง มีการจัดโครงการในการอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้นำท้องถิ่นในชุมชน การอบรมผู้สื่อความหมายของชุมชนโดยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม มีการอบรมจัดทำของที่ระลึกและผ้าทอเพื่อนำมาเป็นของฝากของที่ระลึกให้ชุมชน โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ทั้งนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมในการจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์ฟื้นฟูประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณีบวงสรวงปู่ตาแสง ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาประเพณีลอยกระทง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ โดยสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดนครพนม เห็นได้ว่าภาครัฐได้ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีภาคเอกชนในการให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเมื่อมีประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่นร้านคลังยานาถอนได้มอบเงินสนับสนุนประเพณีของชุมชน ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

“นาถ่อนได้รับการสนับสนุนงบประมาณด้านการท่องเที่ยวจาก องค์การบริหารส่วนตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมอย่างสม่ำเสมอ เมื่อถึงงานประเพณีต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ก็จะได้จัดงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น งานบวงสรวงปู่ตาแสง งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา หรืองานประเพณีลอยกระทง นอกจากนั้น ยังได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมจะลงพื้นที่ชุมชนก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อนำมาเขียนโครงการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนอย่างตรงความต้องการของชุมชนที่สุด เมื่อเดือนสิงหาคมปีที่ผ่านมา ทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมได้จัดทำโครงการพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว “เที่ยวชุมชน ชลวิถี” อย่างยั่งยืน จังหวัดนครพนม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จัดโดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมร่วมกับชุมชนคุณธรรมบ้านนาถ่อน ระหว่างวันที่ 9-10 สิงหาคม 2566 โดยมีกิจกรรมการให้ความรู้และเรียนรู้การทอผ้าด้วยหูก เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของชุมชนไทกวนบ้านนาถ่อนที่ว่า เสริจจากหน้านาผู้ทอผ้าผู้ชายดีเหล็ก การสาธิตและการจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชนคุณธรรมบ้านนาถ่อน การนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วยเยาวชน ประชาชนของชุมชนบ้านนาถ่อน จำนวน 25 คน โดยมีหัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานในพื้นที่ร่วมเป็นเกียรติในพิธีเปิดโครงการ ฯ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“นาถ่อนถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแห่งใหม่ในจังหวัดนครพนมที่กำลังได้รับความสนใจในการท่องเที่ยวของหน่วยงานราชการต่าง ๆ จากทั่วประเทศ ที่ต้องการเข้ามาท่องเที่ยวและศึกษาดูงาน จึงจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดระบบการท่องเที่ยวของชุมชนให้มีความเรียบร้อยและเป็นระบบมากขึ้น และหนึ่งสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการท่องเที่ยวของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมคือ ผู้นำเที่ยว หรือในภาษาในการท่องเที่ยวคือ ผู้สื่อความหมายของชุมชน ทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ได้จัดอบรมผู้สื่อความหมายของชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง แต่ได้งดเว้นไปในช่วงของ

มีโรคระบาดโควิด แต่ทางสำนักงานก็ได้จัดเตรียมแผนในการอบรมผู้สื่อความหมายของชุมชนในต้นปี 67”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมถือเป็นชุมชนที่มีศักยภาพที่พร้อมจะต้อนรับนักท่องเที่ยว เพราะมีความพร้อมในทรัพยากรของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยว ภูมิปัญญา ที่ตั้ง วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชุมชน และอีกหลายอย่าง ทำให้ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีเสน่ห์มาก ๆ เหมาะแก่การท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งในส่วนของมหาวิทยาลัยนครพนม ก็ได้ให้ความร่วมมืออย่างดีกับชุมชนตลอดมา ซึ่งมหาวิทยาลัยก็ได้อบรมมอบองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนได้ด้วยตัวของชุมชนเอง ซึ่งชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมทำได้ดีมาก ๆ ในการต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้รับการอบรม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“หากมองนาถอนในอดีตกับสภาพในปัจจุบันจะเห็นความแตกต่างอย่างมาก ในปัจจุบัน มีครบทุกอย่างอย่างมาก ทั้งในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยว วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มีความโดดเด่น ซึ่งเป็นผลดีอย่างมากในการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมเองก็ได้มีส่วนร่วมในการผลักดันชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมในทุกๆปี นั่นคือส่งเสริมชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมให้เป็นชุมชนต้นแบบตามโครงการเที่ยวชุมชนยลวิถีต้นแบบโดดเด่นระดับประเทศ ซึ่งนาถอนได้ถูกผลักดันจากทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมในทุกๆปี ซึ่งทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมได้เห็นถึงศักยภาพของชุมชนว่าสามารถเป็นต้นแบบระดับประเทศ จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีรายชื่อในการเป็นต้นแบบในระดับจังหวัดทุกๆปี”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“หน่วยงานในจังหวัดมีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ กับชุมชน ทำให้ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้รับการ

ดูแลจากภาครัฐและได้รับองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ทำให้มีการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างเป็นระบบ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐมาโดยตลอด เวลาปฏิบัติงานประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญของชุมชนก็จะได้ทำการเชิญให้หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัดเข้ามาเป็นเกียรติในงานนั้น ๆ ด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เมื่อต้นปีที่ผ่านมา มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยนครพนมหลายท่าน ได้ลงมาให้ความรู้ต่าง ๆ กับชุมชน ล่าสุด อาจารย์มาให้ความรู้เกี่ยวกับการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการจ่ายสูง ซึ่งทางชุมชนต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์บางอย่างให้พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ตอนปฏิบัติงานประเพณีต่าง ๆ ก็ได้รับความร่วมมือและได้รับเงินสนับสนุนจากภาคเอกชนในชุมชนเอง เช่นร้านคัลยนาถอน ก็ได้มอบเงินสนับสนุนประเพณีให้อีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“นอกจากหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดแล้ว ยังมีหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ให้ความร่วมมือและสนับสนุนชุมชนอีกด้วย คือการได้รับความไว้วางใจในการเยี่ยมชม ศึกษาเรียนรู้ การท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นๆ จากทั่วทุกภูมิภาค มีการเข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวชุมชนทุกครั้ง จะมีการเชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนเข้าร่วมด้วยเสมอ เพื่อให้ได้แผนที่ถูกต้องและเป็นระบบให้มากที่สุด”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 11, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เมื่อถึงเทศกาลงานใหญ่ของจังหวัดนครพนมเช่น งานบวงสรวงพญาศรีสัตตนาคราช งานไหลเรือไฟ หรืองานนมัสการพระธาตุพนม หน่วยงานราชการก็จะได้เชิญให้ชุมชนได้ไปออกร้านขายของ ทางชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมก็นำการนวดสปาเกลือ ผลิตภัณฑ์จักสานของชุมชน รวมไปถึงมีดพร้า ไปรวมออกร้านขายของตามเทศกาลต่าง ๆ ด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 12, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“อำเภอธาตุพนม ได้จัดถนนสายวัฒนธรรม ทุกวันเสาร์ และได้เชิญชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมไปพ้อนการแสดงในถนนสายวัฒนธรรม ซึ่งได้รับความไว้วางใจจากทางอำเภอธาตุพนม ให้ได้ไปแสดงออกถึงความงดงามทางวัฒนธรรมและการพ้อนรำของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 13, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

1.2 การฟื้นฟู บูรณะ ซ่อมแซม สถานที่ท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ในการฟื้นฟู บูรณะ ซ่อมแซม สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมก็มีหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงคนในชุมชนให้การช่วยเหลือ ซึ่งในการดูแลฟื้นฟู บูรณะ ซ่อมแซม จะเป็นหน้าที่หลักขององค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และคนในชุมชนเอง หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ จะเน้นในการให้ความช่วยเหลือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่นป้ายบอกทาง ป้ายประชาสัมพันธ์ รวมถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

“เมื่อมีการชำรุดทรุดโทรมของสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ทางองค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน

อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ก็ได้มีงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมอยู่แล้ว ซึ่งเป็นงานหลักของทางอบต. ที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเสมอ ทางอบต.ก็ได้ตั้งงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมในทุกๆ ปีงบประมาณอยู่แล้ว แหล่งท่องเที่ยวของนาถอนต้องมีความพร้อมอยู่เสมอในการต้อนรับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในด้านการซ่อมแซมปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับตรงนี้ แต่สิ่งที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมได้ทำ คือการจัดทำป้ายบอกทาง ป้ายประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน ในมีความชัดเจนถูกต้อง และถาวร ให้สามารถต้อนรับนักท่องเที่ยวได้อย่างยาวนาน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ได้ลงพื้นที่สำรวจแหล่งท่องเที่ยวว่ามีความเสียหายตรงจุดไหนบ้าง และได้จัดทำรายงานไปยังส่วนกลาง เพื่อเร่งของงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติมให้กับชุมชน และสมทบทุนในส่วนที่ อบต.ไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการปรับปรุงซ่อมแซม แหล่งท่องเที่ยว นั้น เป็นหน้าที่หลักของ อบต. และทางท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ซึ่งเราก็เห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้มีการพัฒนาและอยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเสมอ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในทุกเดือน ทางอบต.และคนในชุมชนจะร่วมกันทำความสะอาด แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเสมอ และเพื่อความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย”หลักเกณฑ์การประเมินชุมชนวิถีชีวิตของกระทรวงวัฒนธรรม
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีเงินกองกลางของกลุ่มท่องเที่ยว เงินส่วนนี้หลักจากหัก ค่าใช้จ่ายแล้ว จะนำมาสบทบเป็นกองกลาง เพื่อใช้จ่ายในเรื่องที่จำเป็นเร่งด่วน เช่นจ้างรถ มาตัดหญ้า ซ่อมอุปกรณ์ทำความสะอาด”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในทุกๆเทอม มหาวิทยาลัยนครพนม ได้นำนักศึกษา来做 กิจกรรมอาสาพัฒนาในชุมชนเสมอ นอกจากจะเป็นการบูรณะ ซ่อมแซมสถานที่ท่องเที่ยว ของชุมชนแล้ว ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและตัวของนักศึกษาเอง”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีการบูรณาการพลังบวร บ้าน วัด โรงเรียน หน่วยงานราชการ ต่าง ๆ เพื่อเข้ามามีส่วนในการบูรณะ ซ่อมแซม ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนอยู่เสมอ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมเองก็ได้ส่งบุคลากรเข้าร่วมมาโดยตลอด”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“โรงเรียนนาถอนวิทยานุกูล ได้มีการพาน้อง ๆ นักเรียนมาชม แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน รวมไปถึงได้ฝึกให้น้อง ๆ นักเรียนฝึกการร่ายรำเพื่อต้อนรับ นักท่องเที่ยว และภายในโรงเรียนยังเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมอีกแห่งหนึ่ง”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

ด้านที่ 2 ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวทาง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่ง

ประกอบด้วยการสนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และการสนับสนุนหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

2.1 การสนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

การสนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางการเข้าถึงการท่องเที่ยว

เป็นการจัดการท่องเที่ยวให้มีการสังเกตได้ง่าย โดยสังเกตได้จากการมีอยู่ของป้ายบอกทาง หรือป้ายแนะนำประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ให้ได้ตามมาตรฐานของสากล ซึ่งจากตัวเมืองถึงตัวชุมชนนั้นมีระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร มีเส้นทางการจราจรที่อำนวยความสะดวกและความเรียบร้อยต่อการเดินทาง แต่ระหว่างทางเข้าชุมชนก็ยังคงต้องปรับปรุงถนนบางช่วงเพราะมีความขรุขระอยู่บ้าง ถนนที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ยังไม่มีความสะดวกมากนัก คือเส้นทางที่เดินทางไปยังบ่อเกลือโบราณ ซึ่งยังเป็นถนนลูกรัง เพราะต้องเข้าไปในทุ่งนาของคนในชุมชน จึงไม่สามารถทำให้เดินทางด้วยรถยนต์ได้ แต่ยังสามารถเดินทางโดยรถพ่วงข้างของชุมชนที่จัดไว้ให้ได้ ส่วนป้ายแนะนำประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในแต่ละจุด มีหลายหน่วยงานที่ได้มาติดตั้งให้ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด นครพนม ได้ดำเนินการติดตั้งป้ายนำทางและป้ายประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จำนวน 5 ป้าย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวอย่างมาก ในอนาคตชุมชนนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนมจะมีรถไฟรางคู่ สายขอนแก่น นครพนม ผ่านตัวหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นอีกอย่างที่ทำให้ชุมชนเพิ่มโอกาสในการต้อนรับนักท่องเที่ยวอีกทาง และจะเป็นโอกาสให้ชุมชนนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนมสามารถรับนักท่องเที่ยวผ่านรถไฟได้อีกเช่นเดียวกัน ดังเนื้อหาต่อไปนี้

“ถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่สะดวกมากนัก เพราะเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบางที่เป็นที่ของเอกชน เป็นของคนในชุมชน เช่น บ่อเกลือโบราณ ซึ่งตั้งอยู่ในทุ่งนาของชาวบ้าน ทำให้ถนนไม่สามารถเข้าไปถึงได้ อาจไม่ได้รับความสะดวกมากนัก แต่ในการจัดการของชุมชนและทาง อบต.คือการให้บริการนำเที่ยวโดยรถพ่วงข้าง ซึ่งจะสามารถเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกสบาย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการเดินทางไปยังชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือรถประจำทาง โดยสามารถโดยสารได้จากสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครพนม มีรถโดยสารจากตัวเมือง ไปยังจังหวัดมุกดาหารและอุบลราชธานีผ่านทางเข้าชุมชน แต่จะต้องประสานงานกับชุมชนไว้ก่อน และจะมีรถมารับที่หน้าปากทางเข้าชุมชน ซึ่งอาจนักท่องเที่ยวท่านไหนไม่มีรถส่วนตัวก็จะเดินทางไม่สะดวกนัก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้รับงบประมาณฟื้นฟูศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น และได้นำมาดำเนินการจัดทำป้ายนำทางและป้ายประชาสัมพันธ์แนะนำแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 5 ป้าย ติดตั้งยังแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน เพื่อบอกกล่าวเรื่องราว และเป็นองค์ความรู้ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการเดินทางไปยังชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมยังไม่ได้ได้รับความสะดวกสบายนัก หากนักท่องเที่ยวไม่มีรถส่วนตัว ต้องอาศัยและนัดหมายกับชุมชนล่วงหน้า เพื่อให้มารับบริเวณปากทางเข้าชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในอนาคต ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมจะมีรถไฟฟ้ามหานครสายขอนแก่น นครพนม ผ่านตัวชุมชน ซึ่งนี่ถือเป็นโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวอย่างมาก ไม่เฉพาะความเจริญในด้านคมนาคมเท่านั้น ยังเป็นการเพิ่มโอกาสในการท่องเที่ยวชุมชนอย่างมาก ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมจึงต้องมีแผนการรับมือการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก จากการสร้างทางรถไฟนี้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่สมบูรณ์นัก ยังขรุขระและเป็นทางลูกรัง ซึ่งทางกลุ่มท่องเที่ยวนาถ่อน ก็ได้เสนอเรื่องนี้ไปยัง อบต.นาถ่อนให้มาทำการปรับปรุงซ่อมแซมแล้ว ซึ่งทางอบต.เองก็ได้บรรจุลงแผนในการพัฒนาปรับปรุงต่อไป”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“นาถ่อนเป็นชุมชนที่ห่างจากถนนใหญ่ประมาณ 2 กิโลเมตร เมื่อมีนักท่องเที่ยวเดินทางโดยรถโดยสาร ทางชุมชนของเราต้องนำรถไปรับนักท่องเที่ยว เพราะยังไม่มีรถประจำทางที่เข้ามายังชุมชนโดยตรง ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกมากนัก หากนักท่องเที่ยวเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีแหล่งท่องเที่ยวบางที่ ที่รถยนต์ไม่สามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้โดยตรง คือบ่อเกลือโบราณ เนื่องจากเป็นทุ่งนาของชาวบ้าน ต้องเดินทางโดยรถพ่วงข้าง ซึ่งทางชุมชนก็มีไว้บริการนักท่องเที่ยว”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ตั้งแต่ทางเข้าชุมชนยังมีน้อยอยู่ เห็นไม่ค่อยชัด และในแหล่งท่องเที่ยวบางที่ยังไม่มีป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยว”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม นักท่องเที่ยวไม่ต้องกังวลเรื่องการเดินทาง ทางชุมชนของเรามีบริการในการรับส่งอยู่แล้ว ทั้งจากปากทางชุมชน หรือภายในชุมชนไปยังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งไม่เป็นปัญหามากนัก ขอเพียงแค่ติดต่อประสานงานมาล่วงหน้า”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

2.2 การสนับสนุนหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

ในการอำนวยความสะดวกในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีการจัดบริการให้มีห้องน้ำสาธารณะ ซึ่งบางแห่งมีการ

อยู่แล้ว แต่บางแห่งยังไม่มี รวมไปถึงจุดทิ้งขยะ ลานกิจกรรม ที่นั่งพัก ซึ่งหลาย ๆ แห่งในชุมชนก็มีการจัดการเรียบร้อยแล้ว แต่ในบางพื้นที่ยังไม่มีบริการให้กับกลุ่มประบาง ซึ่งเป็นแผนงานในการดำเนินการในขั้นต่อไป ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญอยู่พอสมควร ซึ่งเห็นได้จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยส่วนมากแล้วเป็นวัยกลางคน จนไปถึงวัยชรา ซึ่งสำคัญมากในการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มประบางนี้ ดังเนื้อหาต่อไปนี

“แหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งก็มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว เช่นบริเวณศาลปู่ตาแสง ซึ่งมีพร้อมในหลายด้าน ทั้งห้องน้ำ ที่นั่งพักคอย ลานกิจกรรม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่มี จำเป็นต้องจัดหาให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งบางแห่งก็ได้รับการสนับสนุนจากเอกชนที่เข้ามาก่อสร้างให้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การท่องเที่ยวชุมชนในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีแนวโน้มที่ผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม จะอยู่ในวัยกลางคน ถึงวัยชรา ทำให้การอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ สำคัญอย่างมาก ทางชุมชนต้องจัดสรรให้เพียงพอและให้ทั่วถึง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวบางที่มีจุดทิ้งขยะ และถังขยะเป็นจุด โดยในการกำจัดขยะ จะได้รับการสนับสนุนจาก อบต.ในการนำรถมาเก็บในทุกๆวัน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ภายในชุมชนมีความสะอาดเรียบร้อย เห็นได้จากจะมีถังขยะอยู่บริเวณเกือบทุกแยก และมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งของคนในชุมชน ทำให้ขยะถูกกำจัดอย่างถูกวิธี และมีการจัดการประกวดโครงการหน้าบ้านน่ามอง ของสาธารณสุขอำเภอ

ธาตุพนม จึงทำให้คนในชุมชนร่วมกันในการจัดการหน้าบ้านของตนเองให้เป็นระเบียบเรียบร้อย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่มีห้องน้ำและจุดนั่งพัก ซึ่งจำเป็นและสำคัญมาก ๆ เป็นการอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานของการต้อนรับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ในบางสถานที่มีการจัดให้มีห้องน้ำในการต้อนรับนักท่องเที่ยวเรียบร้อยแล้ว แต่สิ่งที่ขาดคือ การอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มเปราะบางเช่นผู้สูงอายุ ที่ต้องการห้องน้ำที่มีราวจับ หรือห้องน้ำสำหรับคนพิการ ซึ่งเราไม่ควรมองข้ามสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่มีห้องน้ำ จุดนั่งพักคอยรวมไปถึงที่ทิ้งขยะ ทำให้ผู้ที่นำเที่ยวในชุมชนต้องเตรียมถุงดำไปด้วยเพื่อเก็บขยะจากนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะไม่สะดวกแก่คนนำเที่ยวมากนัก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว นั้นเป็นหน้าที่หลักของท้องถิ่นซึ่งเป็นงานหลักที่อบต.ทำอยู่แล้ว ซึ่งหากมองไปในอนาคต หากมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการเพิ่มจำนวนจุดทิ้งขยะ และการเตรียมแผนการรับมือในเรื่องนี้ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในช่วงงานเทศกาลของชุมชน จะมีขยะจำนวนมาก ซึ่งถึงขยะก็จะเต็มและล้น ดูเป็นภาพที่ไม่สบายตา ทางชุมชนต้องร่วมมือกับท้องถิ่นในการจัดการปัญหานี้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9 ,สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ลานกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่มี ซึ่งจะเป็นจุดที่ใช้แสดงโชว์หรือ สาธิตในการทำของที่ระลึกและสินค้าชุมชน เช่นที่ตีเหล็กโบราณนักท่องเที่ยวต้องเข้าไปดูบริเวณเตาหลอม ซึ่งบริเวณนั้นร้อนมาก นักท่องเที่ยวอาจได้รับอันตราย จึงจำเป็นต้องมีลานในการสาธิต ส่วนบริเวณที่หลอมจริง ให้มีการจำกัดเขตเข้าใกล้เตาหลอมไว้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

ด้านที่ 3 ด้านการบริการการท่องเที่ยว

ในด้านของการบริการการท่องเที่ยวนั้นเป็นผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งประกอบไปด้วย การสนับสนุนหรือจัดให้มีการบริการด้านความปลอดภัย บริการภัตตาคารหรือร้านอาหาร บริการสินค้าและของที่ระลึก บริการที่พักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ หรือนักสื่อความหมายชุมชน บริการด้านความบันเทิงและนันทนาการ การบริการด้านสารสนเทศ และการบริการด้านการขนส่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การจัดบริการหรือสนับสนุนในเรื่องของความปลอดภัย

การดูแลรักษาความปลอดภัยในชุมชนท่องเที่ยวนาถอนนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครภายในหมู่บ้านเป็นหลัก มีการจัดเวรยามในการรักษาความปลอดภัยในยามค่ำคืน รวมถึงในช่วงที่มีงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ จะมีเจ้าหน้าที่ทางปกครองอำเภอธาตุพนม อบต. ผู้ใหญ่บ้าน รวมไปถึงอาสาสมัครหมู่บ้านเข้ามามีส่วนรวมในการดูแลความสงบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และภายในหมู่บ้านยังมีการติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย ตามแยกต่าง ๆ ที่เป็นจุดอันตราย จะมีป้ายเตือนต่าง ๆ บอกไว้ แต่หากมองในภาพรวมของการรักษาความปลอดภัยแล้ว ก็ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ยังมีการรักษาความปลอดภัยที่ไม่เข้มแข็งมากนัก

ซึ่งการรักษาความปลอดภัยจะคุ้มเข้มเมื่องานเทศกาลประเพณีเท่านั้น ซึ่งการเพิ่มการรักษาความปลอดภัยด้านกำลังคนเอง หรือกล้อง CCTV ในเหตุการณ์ปกติเอง ก็ควรมีให้มากขึ้นด้วย ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นและสร้างมาตรฐานในด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชนมากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

“ในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีการติดตั้งกล้อง CCTV ไว้บริเวณแยกต่าง ๆ ภายในตัวชุมชน จำนวน 5 จุด ซึ่งเป็นการสอดส่องดูแลนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน เมื่อมีงานบุญประเพณี ทาง อบต.จะขอกำลังสนับสนุนจากทางปกครองอำเภอธาตุพนม เพื่อให้มาดูแลความปลอดภัยในงาน ยังมีอาสาสมัครของชุมชน และผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านต่าง ๆ เข้ามาดูแลความเรียบร้อยอีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“พอถึงเวลางานบุญประเพณี จะมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยจากทั้งในชุมชนเองและภายนอกชุมชน เข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อยภายในงาน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นผู้นำคนในชุมชน เพื่อเป็นอาสาสมัครในการดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งได้รับความร่วมมือจากชุมชนจำนวนมาก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการดูแลความปลอดภัยในชุมชน จะเข้มงวดในช่วงมีการจัดงานประเพณี แต่เมื่อในเวลาไม่มีงานประเพณี ก็ไม่ได้คุ้มเข้มอะไรมาก มีแต่เพียงการจัดเวรยามในตอนกลางคืนเท่านั้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“หน้าทางเข้าหมู่บ้านและท้ายหมู่บ้าน มีป้อมรักษาความปลอดภัย และมีการจัดเวรยามในการเฝ้าป้อมในยามกลางคืน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีป้ายแจ้งเตือนต่าง ๆ ในทางแยกที่เป็นจุดอับสายตา เพื่อให้การสัญจรภายในหมู่บ้านเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“หากมองถึงความปลอดภัยโดยรวมแล้ว การรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว เมื่อเข้ามาเที่ยวในชุมชน ยังไม่มีความเข้มข้นนัก เพราะในการรักษาความปลอดภัย จะเข้มงวดมากในช่วงที่ม้งงานบุญประเพณีเท่านั้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 11, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“โดยรวมแล้วระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ และยังไม่ครอบคลุม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 12, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การรักษาความปลอดภัยในชุมชนจะมีการจัดเจ้าหน้าที่เป็นจุดในช่วงม้งงานเทศกาลประเพณี แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ มีบางครั้งที่นักท่องเที่ยวประสบอุบัติเหตุ แต่ยังไม่ล่าช้าในการส่งตัวรักษา”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การรักษาความปลอดภัยในแก่นักท่องเที่ยวยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ดูได้จากแหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ยังไม่มีการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวของชุมชนสำคัญมาก เพราะเป็นการสร้างความอุ่นใจ และสะดวกใจในการท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวอีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ยังไม่มีการรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ต้องแก้ไขเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

3.2 การจัดบริการหรือสนับสนุนในการพักค้างแรมสำหรับ

นักท่องเที่ยว

ในการจัดบริการหรือการสนับสนุนให้การพักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว นั้น ทางชุมชนมีโฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจาก สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนมแล้วจำนวน 9 หลัง ซึ่งมีบริการไว้ครบครัน แต่สิ่งที่ยังขาดนั้นคือ การรับรองกลุ่มนักท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ทำให้ชุมชนเสียโอกาสในการต้อนรับนักท่องเที่ยวในการพักค้างแรมของกลุ่มนี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มขนาดใหญ่ จะเดินทางเข้าไปพักในตัวเมืองนครพนม เมื่อมีงานเทศกาลประเพณีของจังหวัด เช่นงานประเพณีไหลเรือไฟ โฮมสเตย์ของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมจะเต็ม และไม่เพียงพอ ซึ่งตอนนี้ ทางชุมชนกำลังสำรวจและเตรียมความพร้อมโฮมสเตย์อีกจำนวน 10 หลัง เพื่อเพิ่มให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ดังเนื้อหาต่อไปนี

“โฮมสเตย์ในชุมชนในขณะนี้ที่ได้รับมาตรฐานจากสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม และพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว มีจำนวน 9 หลัง ซึ่งในช่วงวันหยุดยาวและมีงานประเพณีของชุมชนหรือจังหวัด โฮมสเตย์ของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมจะถูกจองเต็มตั้งแต่ยังไม่ถึงวันงาน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“โฮมสเตย์ของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้รับการมาตรฐานแล้วจำนวน 9 หลัง ซึ่งพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว และได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวอย่างดี”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“โฮมสเตย์ของชุมชนนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม มีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างมาก เนื่องจากมีราคาไม่แพง และมีการจัดการที่ดี ทำให้ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เมื่อนักท่องเที่ยว ได้เดินทางมาถึงชุมชน การได้เข้าพักในสถานที่ที่เต็มไปด้วยความสุขและรอยยิ้มของเจ้าของที่พัก เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาพักที่ชุมชนนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนมอีก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนมมีบ้านจำนวนหลายหลังที่พร้อมจะเข้าสู่การเป็นโฮมสเตย์ที่ได้รับการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ซึ่งทาง อบต.ก็ได้เตรียมความพร้อมเบื้องต้น ให้กับบ้านอีกจำนวน 10 หลัง ที่มีความพร้อมในการประเมินมาตรฐานในต้นปี 2567 และซึ่งเมื่อได้รับการประเมินเรียบร้อยแล้ว ทาง อบต.จะได้ดำเนินการสนับสนุนในการเปิดเส้นทางท่องเที่ยวนาถอนอีกครั้ง จะเชิญหน่วยงานราชการต่าง ๆ ภาคเอกชน เข้ามาเยี่ยมชุมชนนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนมและเข้าพักโฮมสเตย์อีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เมื่อมีงานประเพณี เช่นงานไหลเรือไฟ โฮมสเตย์ของชุมชนนาถอน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนมจะเต็มก่อนวันเข้าพัก ซึ่งได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวดีมาก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ตอนนี้ทางชุมชนยังไม่สามารถต้อนรับนักท่องเที่ยวในการพักค้างแรมในกลุ่มใหญ่ได้ เนื่องจากที่พักไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถทำรายได้จากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้จากการพักค้างแรม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“นักท่องเที่ยวรูปทัวร์ไม่มีที่พักในชุมชน เพราะมากันจำนวนมาก จำเป็นต้องเดินทางเข้าไปพักในเมือง ทำให้ขาดรายได้จากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไป”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ทางชุมชนกำลังเตรียมโฮมสเตย์อีกจำนวน 10 หลังเพื่อเข้ารับการประเมินจากสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ซึ่งเจ้าของบ้านที่ร่วมทำโฮมสเตย์ มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในเรื่องของการพักแรม เป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากในการท่องเที่ยวชุมชน ถึงแม้ว่าจะเป็นชุมชนที่ใกล้ตัวเมือง ก็ต้องมีไว้ ซึ่งชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมก็มีครบถ้วน ถึงแม้เป็นชุมชนท่องเที่ยวที่ไม่ใกล้ตัวเมืองมาก ก็ยังสามารถรักษามาตรฐานของที่พักรว้ได้ ทำให้ได้รับความนิยมมากในหมู่นักท่องเที่ยวในการเข้าพักโฮมสเตย์”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566))

3.3 การจัดบริการหรือสนับสนุนให้มีร้านอาหาร หรืออาหาร

มีบริการสินค้าและของที่ระลึก

ในการจัดบริการหรือสนับสนุนให้มีร้านอาหาร หรือร้านอาหาร มีบริการสินค้าและของที่ระลึกนั้น สิ่งที่โดดเด่นของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมตามคำขวัญของชุมชนคือ เสร็จหน้านา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก กล่าวคือ สินค้าที่ระลึกของชุมชนคือ อุปกรณ์ที่ทำมาจากเหล็ก นั่นคือมีดพร้า มีดทำสวน จอบ เสียม หรือผ้าทอสีพื้นคือสีดำและสีเหลืองซึ่งเป็นสีประจำเผ่าของไทยกวน และที่ยังมีความโดดเด่นของชุมชนคือ หัตถกรรมเครื่องจักรสาน คือ ตะกร้าหวาย กระติบข้าว ตะกร้า ซึ่งมีความโดดเด่นที่มีความแข็งแรงทนทานและสวยงาม ในเรื่องของอาหารนั้น มีอาหารประจำถิ่น คือ ต้มไก่บ้านใบหมากหอมอ่อน แจ่วแมงแดง อ่อมซี่เหล็ก ปิ้งกบ และหมกฮวก ตามด้วยขนมหวานคือขนมใส่ไส้ ที่วัดอุบลที่นำมาปรุงอาหารล้วนมาจากชุมชนทั้งสิ้น ในเรื่องของที่ระลึกนั้น ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมยังไม่มีอะไรที่โดดเด่นมากนัก ชุมชนต้องการที่จะสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนขึ้นมา กล่าวคือ ผ้าทอที่มีลาย

อัตลักษณ์ของชุมชนเอง ซึ่งในขณะนี้ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ร่วมกับชุมชนเอง กำลังดำเนินโครงการเพื่อค้นหาลายผ้าอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อนำมาทอเป็นของที่ระลึกของชุมชน ซึ่งจะนำมาสู่รายได้ของคนในชุมชนอีกด้วย ดังเนื้อหาต่อไปนี้

“ของฝากของที่ระลึกของชุมชนในชุมชนมาจากคำขวัญของชุมชนนาถ่อน อำเภอนาทม จังหวัดนครพนมส่วนหนึ่งคือ เสริจหน้านา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก” นั่นคือ ผลิตภัณฑ์การตีเหล็กที่มีมาตั้งแต่โบราณของชุมชนนาถ่อน อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม คือ มีดพร้า มีดทำสวน จอบ เสียม อีกทั้งยังมีผ้าทอสีพื้นที่มีความหนาแน่น ทอแน่น ซึ่งทอเป็นสีดำและสีเหลือง ตามสีของชนเผ่าไทกวน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ผลิตภัณฑ์จักสานของชุมชนยังเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เป็นของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว ซึ่งมีการสานที่แน่นและคงทน จนเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น กระติบข้าว ตะกร้าหวาย ตะกร้าใส่เสื้อผ้า ซึ่งได้รับความนิยมจำนวนมากเมื่อนำไปขายตามงานต่าง ๆ ของจังหวัด”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เมื่อเดือนสิงหาคม 2566 ที่ผ่านมา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้จัดทำโครงการที่ดำเนินการเกี่ยวกับการทอผ้า ซึ่งได้รับทราบถึงความต้องการของชุมชนมาสิ่งหนึ่ง นั่นคือ ชุมชนต้องการลายผ้าที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อต่อยอดในการเป็นของฝาก ของที่ระลึก ซึ่งหากได้ลายผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนแล้ว สามารถที่จะสร้างรายได้ได้อีกมาก ซึ่งในขณะนี้ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมเองได้จัดทำแผนในการต่อยอดลายผ้าของชุมชนนาถ่อน อำเภอนาทม จังหวัดนครพนมในงบประมาณปี 2567 เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะได้ดำเนินการในการต่อยอดภายในปีงบประมาณ 2567 นี้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566))

“สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ได้ดำเนินโครงการในการส่งเสริม รักษาคุณภาพของอาหารถิ่นอยู่เสมอ เพื่อให้ได้รับการรักษามาตรฐาน ทั้ง

ในเรื่องของรสชาติ และคุณภาพ ซึ่งได้จัดทำโครงการในการอบรมเรื่องอาหารท้องถิ่นปลอดภัยซึ่งได้ร่วมมือกับทางสาธารณสุขจังหวัดเข้าให้ความรู้กับคนในชุมชน และในด้านของที่ระลึกของชุมชน ก็ได้มีการจัดการอบรมในการประดิษฐ์ของที่ระลึกของชุมชน แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอย่างมากในการประดิษฐ์ของที่ระลึก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชาวนาถอนมีฝีมือในการตีเหล็กมาตั้งแต่โบราณ มีดพร้าของนาถอน ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น OTOP 5 ดาว ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวได้มาเยือน ต้องมาดูการตีเหล็กแบบโบราณและจะอุดหนุนผลิตภัณฑ์จากเหล็กกลับไปด้วยเสมอ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ผลิตภัณฑ์จากการจักสาน ได้รับความนิยมมาก เมื่อทางชุมชนนำไปจำหน่ายในงานบุญประเพณีของจังหวัด ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมคือ ตะกร้าหวาย ซึ่งขายหมดเร็วมาก เนื่องจากมีราคาที่ไม่แพง และมีความแข็งแรงคงทน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว นาถอน โดยการนำสินค้าชุมชน ของที่ระลึกต่าง ๆ ไปออกร้านจำหน่าย เมื่อมีงานเทศกาลของจังหวัดนครพนม ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีมาก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“นาถอนยังไม่มีลายผ้าที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง เมื่อนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือน ถามหาถึงผ้าทอที่เป็นของชุมชน จึงไม่มีขายให้ ซึ่งทางชุมชนต้องการสิ่งนี้มาก ๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“อาหารประจำถิ่นที่มีต้อนรับนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปีคือ 4 เมนู คาว 1 เมนูหวาน คือ ต้มไก่บ้านใบหมากขามอ่อน แจ่วแมงแดง อ่อมซี่เหล็ก ปิ้งกบ และ หมกฮวก ส่วนขนมหวานคือขนมใส่ไส้ วัตถุดิบต่าง ๆ ล้วนแล้วมาจากชุมชนทั้งสิ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“อาหารและของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการ ไขว่ของดีของชุมชนให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ ซึ่งการที่ชุมชนนำถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัด นครพนม มีครบในส่วนนี้ ทำให้เป็นการชูอัตลักษณ์ของชุมชนขึ้นมา ทำให้นักท่องเที่ยว ประทับใจและอยากกลับมาอุดหนุนอีก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566))

3.4 การจัดการบริการหรือสนับสนุนบริการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์

ในด้านการจัดการบริการหรือสนับสนุนบริการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ นั้น ในชุมชนนำถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมยังไม่มีบริษัทที่นำเที่ยวเข้ามาตั้ง บริษัทโดยตรง แต่เป็นเพียงแค่การท่องเที่ยวผ่านบริษัทใหญ่ในตัวจังหวัด และชุมชน พยายามผลักดันให้บริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ ได้พานักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมชุมชนนำถ่อน อำเภอ ธาตุพนม จังหวัดนครพนม ในส่วนของการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศน์ ก็ได้มีหลายหน่วยงาน ที่ให้ความสนใจ และมีการจัดอบรมการนำเที่ยวอยู่ตลอดทั้งปี และยังไม่มียังมัคคุเทศน์ประจำ ซึ่งผู้ที่มาเข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชน และยังไม่มีการส่งเสริมอาชีพมัคคุเทศน์ใน ชุมชนอย่างจริงจัง ดังเนื้อหาต่อไปนี

“ในชุมชนนำถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมยังไม่มีบริษัท นำเที่ยวมาตั้งทำการ แต่เราพยายามส่งเสริมและผลักดันให้บริษัทนำเที่ยวที่ตั้งอยู่ในตัว เมืองพานักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมชุมชนนำถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้มาท่องเที่ยวถ่อนอีกช่องทาง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ได้มีการจัดอบรมการนำเที่ยว ชุมชนทุกปี ซึ่งไม่ได้เรียกว่า มัคคุเทศก์ แต่เราจะใช้คำว่า นักสื่อความหมายชุมชน ซึ่งมีคน

ในชุมชนเข้าร่วมรุ่นละ 30 คน ซึ่งเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการท่องเที่ยวชุมชนให้กับผู้มีส่วนได้เสียในการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมโดยแท้จริง”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566))

“ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีการนำเที่ยวโดยใช้คนในชุมชนเอง ซึ่งเป็นคนที่มีความรู้ในการนำเที่ยวและมีองค์ความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งเวลาว่างงานสำคัญของทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ก็จะให้ไกด์ของชุมชนเป็นผู้นำเสนองานต่าง ๆ ของชุมชน เป็นการส่งเสริมให้ไกด์ท้องถิ่นที่แสดงออกความสามารถเพิ่มมากขึ้น”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“คนนำเที่ยวไม่จำเป็นต้องเป็นเด็กเสมอไป การเปิดโอกาสให้กับคนทุกช่วงวัยเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างมากในการส่งเสริมภาคเอกชนท้องถิ่น ซึ่งชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเองก็เป็นตัวอย่างที่ดีในการส่งเสริมผู้นำเที่ยว เพราะเห็นได้จากการที่ผู้นำเที่ยวเป็นวัยสูงอายุ แต่ก็ยังมีความคล่องตัวในการนำเที่ยว ซึ่งผู้สูงอายุเหล่านั้นนอกจากจะมีความน่ารักยิ้มแย้มแจ่มใสแล้ว ยังมีองค์ความรู้เกี่ยวกับชุมชนที่แน่นกว่าผู้นำเที่ยวที่เป็นวัยเด็ก”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ผู้สูงอายุที่เป็นคนนำเที่ยว มีความรู้ที่ดีและนำเที่ยวได้อย่างสนุกสนาน ทำให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวได้รับความสุขในการมาท่องเที่ยวชุมชนทุกครั้ง”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ผู้สูงอายุในชุมชนมีองค์ความรู้แหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่อย่างดีมาก ควรให้คนวัยนี้ได้รับโอกาสในการนำเที่ยวชุมชน”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในชุมชนของเรา ผู้ที่ได้รับการฝึกเป็นคนนำเที่ยวโดยส่วนใหญ่เป็นวัยเด็กประถมถึงมัธยม ซึ่งถึงในช่วงเวลาหนึ่งเด็กละเหล่านี้ก็จะห่างไกลจากชุมชนมากขึ้น

เพราะต้องไปเรียนในต่างจังหวัดในระดับที่สูงขึ้นไป ทำให้ชุมชนของเราขาดการนำเที่ยว
อย่างเป็นระบบ จึงสมควรมีคนนำเที่ยวที่อยู่ติดอยู่กับชุมชนโดยตลอด เพื่อป้องกันปัญหา
ที่จะเกิดขึ้นในด้านการนำเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“องค์ความรู้ของชุมชนส่วนใหญ่อยู่กับผู้สูงอายุในชุมชน หากดึง
คนเหล่านี้มาเป็นผู้นำเที่ยว ก็จะเป็นความน่าเชื่อถือของการท่องเที่ยวชุมชนมากยิ่งขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การท่องเที่ยวชุมชนโดยส่วนใหญ่ จะเลือกเด็ก ๆ มาทำการนำ
เที่ยว แต่เด็ก ๆ ยังไม่มีองค์ความรู้ข้อมูลในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ทำให้
ข้อมูลที่มีมอบให้นักท่องเที่ยวอาจขาดหายไปบ้าง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการนำเที่ยวโดยผู้สูงอายุในชุมชน เพราะเขา
เหล่านี้มีความรู้ของชุมชนที่สมบูรณ์ และสามารถถ่ายทอดให้กับผู้ที่มาท่องเที่ยวได้อย่างดี”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

3.5 การจัดบริการหรือสนับสนุนให้มีบริการด้านนันทนาการและ ความบันเทิง

ด้านการจัดบริการหรือสนับสนุนให้มีบริการด้านนันทนาการและ
ความบันเทิงนั้น ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมจะมีงานประเพณีใหญ่ ๆ
อยู่ 3 งานตลอดทั้งปี ซึ่งได้รับการความนิยมจากนักท่องเที่ยว นั่นคือ งานบวงสรวงปู่ตาแสง
เทศกาลแห่เทียนพรรษา และเทศกาลลอยกระทง ซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้า
ท่องเที่ยวในชุมชนช่วงมีเทศกาล ซึ่งเทศกาลที่กล่าวมานี้จะมีการแสดงศิลปวัฒนธรรม
พื้นบ้านของชนเผ่าไทกวน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์อัตลักษณ์ของชุมชน ในช่วง
เวลาปกติแล้ว หากมีนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่มา ทางชุมชนจะมีการผ่อนรับต้อนรับและมีพิธี
บายศรีสู่ขวัญให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย ซึ่งในการต้อนรับท่องเที่ยว คนในชุมชนที่มา
ต้อนรับจะแต่งกายด้วยชุดชนเผ่าไทกวน ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังเนื้อหาต่อไปนี

“ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีการจัดงาน ประเพณีใหญ่อยู่ 3 เทศกาลประเพณี คือ งานบวงสรวงปู่ตาแสง เทศกาลแห่เทียนพรรษา และเทศกาลลอยกระทง ซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก และทางอบต. ก็ได้เชิญแขกผู้ใหญ่จากในจังหวัดมาร่วมงานอีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การต้อนรับนักท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สร้างความประทับใจต่อนักท่องเที่ยวลงจากรถ นั่นคือการพ้อนต้อนรับ และมอบพวงมาลัยดอกไม้ให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่นและประทับใจ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566))

“ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีการต้อนรับ นักท่องเที่ยวโดยมีพิธีบายศรีสู่ขวัญให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจในการมา เยือน ซึ่งนักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่นและชอบพิธีกรรมแบบนี้มาก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566))

“การแต่งกายของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นอัตลักษณ์อย่างมาก มีความโดดเด่นและสร้างภาพจำให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งก็จะมี การรำรำที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นโดยสวมชุดชนเผ่าไทกวน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในด้านการจัดกิจกรรมนั้นหนาทนและความบันเทิงให้แก่ นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในการท่องเที่ยวชุมชน นอกจากไม่ทำให้การท่องเที่ยวชุมชน ดูเคร่งเครียดเกินไปแล้ว ยังเป็นการสร้างความผ่อนคลายให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งในการ สร้างความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยวแล้วจำเป็นอย่างยิ่งในการใส่อัตลักษณ์ของชุมชนใน การแสดงด้วย เช่นการแต่งกาย การใส่วิถีชีวิตลงใน การแสดง ซึ่งจะเป็นการสร้างภาพจำ ให้กับนักท่องเที่ยวและต้องการกลับมาเที่ยวซ้ำอีก”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เรามีการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนคือ การฟ้อนเชิงตีเหล็ก ซึ่งจะใช้กลองเลี้ยงเป็นเครื่องดำเนินทำนองหลัก และมีการจำลองการตีเหล็กแบบโบราณ ในชุดการแสดงนี้ด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เมื่อเวลานักท่องเที่ยวมากลุ่มใหญ่ทางชุมชนจะจัดพิธีบายศรีสู่ขวัญให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชนเผ่าไทยกวนมีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของชุมชน ซึ่งทางชุมชนจะใช้ชุดของชนเผ่าในการแสดงโชว์เสมอ เพื่อสร้างภาพจำให้กับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เมื่อนักท่องเที่ยวลงจากรถ เราจะสร้างความประทับใจด้วยการฟ้อนต้อนรับและมอบพวงมาลัยดอกไม้สดให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่นและประทับใจ)

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และมีการสอดแทรกวิถีชีวิตลงในการแสดง และยังมีการแต่งเพลงนาถอนรำลึกเป็นเพลงประจำชุมชนอีกด้วย ทำให้ชุมชนมีการแสดงที่เป็นของชุมชนเองและสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมการแสดงได้ทุกครั้งที่ได้แสดง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

3.6 การจัดให้มีหรือสนับสนุนบริการด้านสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยว

ในการจัดให้มีหรือสนับสนุนบริการด้านสารสนเทศแก่

นักท่องเที่ยวนั้น ทางชุมชนได้รับการสนับสนุนจาก 3 หน่วยงานหลักๆคือ สำนักงาน

วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม และ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครพนม ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีหน้าที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสิ่งที่ชุมชนได้รับหลักๆจะเป็นในด้านของเอกสาร แผ่นพับข้อมูล แหล่งท่องเที่ยว และการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งในปัจจุบันชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีการตั้งเพจเฟซบุ๊กของชุมชน คือเพจ ชุมชนไทกวนท่องเที่ยววัฒนธรรมข้าวเหนียวแหล่งลุ่มน้ำโขง ซึ่งสามารถติดต่อสื่อสาร ขอข้อมูลจากชุมชนได้โดยตรง ดังเนื้อหาต่อไปนี้

“มี 3 หน่วยงานใหญ่ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวชุมชนคือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครพนม ซึ่งสามารถขอข้อมูลด้านการท่องเที่ยวจากหน่วยงานเหล่านี้ได้เลย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้มีข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว หรือต้องการที่จะเข้าไปเที่ยวชุมชน สามารถติดต่อผ่านสำนักงานได้โดยตรง เพราะชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเป็นชุมชนเครือข่ายเที่ยวชุมชนยลวิถีของกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งทางสำนักงานได้จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวในรูปแบบแผ่นพับไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาข้อมูลก่อนการไปเที่ยวในสถานที่จริง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการให้บริการข้อมูลด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ได้มีบริการข้อมูลท่องเที่ยวชุมชนให้กับนักท่องเที่ยวในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถศึกษาข้อมูลก่อนการท่องเที่ยวได้ และทางสำนักงานยังได้สร้างไลน์ทางการ ในการดูแลและให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวอีกด้วย เพื่อประกอบการตัดสินใจให้กับนักท่องเที่ยวก่อนเดินทางไปท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนเป็นหน้าที่หลักของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครพนม ซึ่งทาง ททท. ได้สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนไว้จำนวนมาก ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนอย่างไม่ขาดสาย อีกทั้ง ททท.ยังได้รับข้อมูลผ่าน เฟซบุ๊กซึ่งมีเจ้าหน้าที่คอยตอบคำถามจากนักท่องเที่ยวเกือบ 24 ชั่วโมง ซึ่งในการตอบกลับข้อความที่รวดเร็ว ทำให้ชุมชนไม่เสียโอกาสในการต้อนรับนักท่องเที่ยวชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้จัดทำเอกสารข้อมูลแผ่นพับและมอบไว้ให้ชุมชนนำไปคอยบริการด้านข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้ชุมชนมีข้อมูลในการมอบให้นักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้ตั้งเพจเฟซบุ๊ก ชุมชนไทกวน ท่องเที่ยววัฒนธรรมข้าวเหนียวแห่งลุ่มน้ำโขง ไว้คอยให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และการอัปเดตข่าวสารความเคลื่อนไหวของการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนได้รับความอนุเคราะห์แผ่นพับให้ความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลด้านการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ทางชุมชนมีจุดบริการฟรีไวไฟให้กับนักท่องเที่ยวเป็นจุด ๆ อยู่ 5 จุด คือ วัดศรีมงคลนาถอน อบต.นาถอน ศาลปู่ตาแสง โรงเรียนนาถอนพัฒนา และบริเวณตลาดสดของชุมชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้ไวไฟได้ฟรี”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการให้บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ยังเน้นแบบเชิงรับอยู่ ยังไม่มีแบบเชิงรุก ทำให้การบริการข้อมูลด้านสารสนเทศกับนักท่องเที่ยวยังไม่ดีเท่าที่ควร”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ข้อมูลที่ประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดียบางครั้งยังไม่ถูกต้องทั้งหมด บางครั้งสร้างความสับสนให้กับนักท่องเที่ยว ต้องได้รับการกลั่นกรองก่อนการส่งออกข้อมูลต่าง ๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

3.7 การจัดให้มีหรือสนับสนุนบริการด้านการขนส่งและการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชุมชนนาคอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเดินทางมาได้ 2 ทางหลักๆ คือรถยนต์ส่วนตัว หรือรถโดยสารประจำทาง แต่ต่อนัดหมายล่วงหน้ากับชุมชนให้มารับที่ปากทางเข้าตัวชุมชน ซึ่งภายในชุมชนการเดินทางสามารถจ้างเหมารถรับจ้างพ่วงข้างของคนในชุมชนได้ ซึ่งในการเดินทางเข้ามายังชุมชนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถยนต์ ยังต้องได้รับการพัฒนาขึ้น และภายในอนาคตจะมีรถไฟรางคู่ตัดผ่านที่ท้ายชุมชน จึงต้องวางระบบการขนส่งในชุมชนให้ดีและพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนเพิ่มขึ้นด้วย ดังเนื้อหาต่อไปนี

“การเดินทางมายังชุมชนนาคอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม สามารถเดินทางมาได้ 2 วิธีหลักๆคือ เดินทางโดยรถยนต์ ซึ่งสามารถเข้ามาในชุมชนได้เลย และเดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ซึ่งจะจอดบริเวณปากทางเข้าหมู่บ้าน ซึ่งต้องประสานงานกับชุมชนในการนำรถไปรับที่หน้าปากทาง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการเดินทางเข้ามาชุมชน สำหรับคนที่ไม่มีรถยนต์ จะยากลำบาก เพราะทางเข้ามายังตัวชุมชนค่อนข้างไกลไม่สามารถเดินเท้าเข้ามาได้ ต้องให้ชุมชนออกมารับที่ปากทาง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ภายในชุมชนมีรถพ่วงข้างไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งจะพานักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในชุมชน เป็นการอุดหนุนคนในชุมชนอีกด้วย”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การขนส่งคนเป็นเรื่องสำคัญมาก เป็นปัจจัยแรกๆที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ ซึ่งหากการเดินทางเป็นไปด้วยความสะดวกสบาย ย่อมจะทำให้นักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้น แต่ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นชุมชนที่อยู่ห่างจากถนนหลัก ทำให้ต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานกับคนในชุมชนในการมารับที่ปากทาง แต่หากนักท่องเที่ยวเดินทางมาโดยรถส่วนตัว ก็จะมีความสะดวกสบายเพิ่มมากขึ้น”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางมายังชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมจะเป็นไปด้วยความลำบาก เพราะ รถโดยสารไม่ได้เข้าไปถึงตัวชุมชน ซึ่งข้อนี้ทางชุมชนต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง ซึ่งจำเป็นต้องมีรถรับส่งมายังภายในตัวชุมชน เพื่อตักนักท่องเที่ยวให้เข้ามายังตัวชุมชนได้ง่าย”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการเดินทางเข้ามายังชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมนั้น เดินทางค่อนข้างยาก แต่นักท่องเที่ยวโดยส่วนมากจะประสานงานมาก่อนล่วงหน้า ทำให้ทางชุมชนสามารถจัดรถรับส่งมายังชุมชนได้”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งยังไม่สามารถเป็นที่จอดรถ巴士ได้ ทำให้ต้องมาจอดที่บริเวณวัด และต่อรถพ่วงข้างไปยังสถานที่ต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งนักท่องเที่ยวก็ประทับใจในส่วนนี้ เพราะได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การเดินทางเข้ามาเที่ยวในชุมชนถึงแม้จะมีระยะทางค่อนข้างไกลจากปากทาง แต่หากนักท่องเที่ยวประสานงานมาล่วงหน้า เราก็พร้อมที่จะจัดรถไปรับโดยทันที”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“รถพ่วงข้างในชุมชน ถือเป็นเสน่ห์ของการท่องเที่ยวในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งก็ได้สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวทุกครั้ง เพราะได้สัมผัสวิถีชีวิตของชุมชนโดยแท้จริง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ภายในอนาคตจะมีการตัดเส้นทางรถไฟรางคู่ผ่านตรงท้ายชุมชน เป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต ซึ่งทางชุมชนต้องจัดทำแผนรับมือในการท่องเที่ยวชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งขณะนี้กำลังจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวกันอยู่”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

ด้านที่ 4 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

ด้านการตลาดการท่องเที่ยว เป็นการศึกษวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งประกอบไปด้วย การสนับสนุนหรือจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดการท่องเที่ยว เส้นทางหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว และการโฆษณาไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การจัดให้มีหรือสนับสนุนการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในการจัดทำแผนการตลาดท่องเที่ยวนั้น ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างมาก นั่นคือเสร็จหน้านา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมก็ได้จัดทำเป็นแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก ต้องอาศัยแรงผลักดันจากทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในจังหวัด หรือ

นอกจังหวัดเอง ซึ่งอาจต้องใช้เวลากว่าที่แผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวจะส่งผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังเนื้อหาต่อไปนี

“ในปัจจุบัน ทางอบต.ก็ได้จัดทำแผนในการพัฒนาการท่องเที่ยวมาก่อนไว้ แต่ก็ไปรวมกับแผนพื้นที่อื่นๆ แต่แผนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงยังไม่มี เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณต่าง ๆ ต้องนำไปพื้นที่ซึ่งจำเป็นเร่งด่วนกว่า”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม มีการจัดทำแผนท่องเที่ยวให้กับชุมชนแล้ว แต่รายละเอียดย่อย ๆ ยังไม่มีความชัดเจน แค่จัดทำแผนกว้างๆ โดยภาพรวมจังหวัด ซึ่งโครงการต่าง ๆ ที่บรรจุลงในแผนก็เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกมิติการท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการส่งเสริมแผนการตลาดในส่วนของสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครพนมนั้น เป็นไปเพื่อการจำหน่ายสินค้าชุมชน และในการโปรโมทเรื่องของการท่องเที่ยวชุมชน ยลวิถี ซึ่งกระทรวงวัฒนธรรมได้ให้นโยบายไว้เพื่อโปรโมทในการท่องเที่ยวชุมชนโดยตรง ซึ่งทางชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมก็ได้เข้าร่วมโครงการนี้แล้ว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มหาวิทยาลัยนครพนม ซึ่งเป็นหน่วยงานทางด้านการศึกษาก็ได้มีความร่วมมือกับชุมชนได้การเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนมาโดยตลอด มีหลายโครงการของมหาวิทยาลัยนครพนมที่ได้ให้ความรู้กับชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการเป็นชุมชนท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้ทำโครงการ เที่ยวชุมชน ยลวิถี ซึ่งมีชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเข้าร่วมโครงการด้วย และได้

ร่วมผลักดันชุมชนน่าถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเพื่อให้เป็นชุมชนยลวิถีโดดเด่นในระดับประเทศ ซึ่งทางชุมชนยังต้องพัฒนาศักยภาพอีกหลายด้านให้มีความพร้อม จึงจะสามารถเป็นชุมชนยลวิถีต้นแบบระดับประเทศได้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนมีแผนในการส่งเสริมการตลาดหลายแผนที่ร่วมกับหลายหน่วยงาน แต่ยังไม่เป็นรูปธรรมมากนัก เพราะขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานและติดตาม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนน่าถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีความโดดเด่นด้านอัตลักษณ์ของชนเผ่าไทกวน มีการแต่งการที่โดดเด่น ควรมีแผนในการส่งเสริมอัตลักษณ์ของชนเผ่าไทกวนในส่วนนี้ด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“น่าถ่อนมีหลายสิ่งที่น่าสนใจที่ยังไม่รู้ ซึ่งคนในจังหวัดเองยังไม่ทราบอัตลักษณ์ของชุมชนน่าถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแผนในการโปรโมทให้มากกว่านี้ เพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในเรื่องแผนการตลาด ควรมุ่งเน้นในเรื่องของการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนน่าถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเข้าไปด้วยทุกครั้ง เพื่อสร้างภาพจำให้กับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“เสร็จหน้านา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายตีเหล็ก วลีนี้สามารถนำมาเป็นแผนการท่องเที่ยวของชุมชนได้เสมอ เราเสริมสร้างวลีนี้ให้กับคนทั้งจังหวัดและให้นักท่องเที่ยวรับรู้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

4.2 การจัดให้มีหรือสนับสนุนการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรม

ท่องเที่ยวในชุมชน

การจัดให้มีหรือสนับสนุนการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนที่น่าสนใจในชุมชนหลายจุด ซึ่งเส้นทางท่องเที่ยวหลักๆ จำนวน 9 จุด คือ วัดศรีมงคลนาถอน ศาลปู่ตาแสง โสมสเดย์ ศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าไทกวน ดอนชุมเงิน ปล่องพญานาค ใบเสมาพันปี บ่อเกลือสินเธาว์ และป่าชุมชน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ จะมีกิจกรรมต่าง ๆ ในนักท่องเที่ยวได้ร่วมด้วย ดังเนื้อหาต่อไปนี้

“แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ล้วนมีความสำคัญและมีประวัติความเป็นมา มีทั้งกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน และให้นักท่องเที่ยวสายมู ที่มาขอพร กราบไหว้อีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้ร่วมกับชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ในการกำหนดจุดท่องเที่ยวในชุมชน ตามโครงการเที่ยวชุมชน ยลวิถี มีทั้งหมด 9 จุด คือ วัดศรีมงคลนาถอน ศาลปู่ตาแสง โสมสเดย์ ศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าไทกวน ดอนชุมเงิน ปล่องพญานาค ใบเสมาพันปี บ่อเกลือสินเธาว์ และป่าชุมชน ซึ่งเป็นจุดที่มีความสำคัญและพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีมาก แต่ที่โดดเด่นและมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว มีไม่มากนัก ซึ่งทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม จะดำเนินการทำแผนในการปรับปรุง พื้นฟู และยกระดับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ต่อไป”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนนั้น ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน และควรเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจะ

เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว หากเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่ชำรุดทรุดโทรม หรือไม่มีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ก็จะไม่เป็นการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้กำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชน มีทั้งโปรแกรม One day trip และ แบบค้างคืน 1 คืน ซึ่งแต่ละแหล่งท่องเที่ยวก็ได้สอดคล้องอัตลักษณ์ความเป็นชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมไว้อีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวไว้เรียบร้อยแล้ว โดยร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมในการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวในนาถอนมีจำนวนมาก แต่ที่ที่มีความพร้อมจริง ๆ มีไม่กี่แห่ง ซึ่งภายในอนาคตต้องปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความพร้อมเพิ่มมากขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวก็ได้ให้ความสนใจแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่ง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีการจัดทำเอกสารแนะนำเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละจุดไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวศึกษา ก่อนออกเดินทางทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งชำรุดทรุดโทรม ต้องได้รับการปรับปรุง เพื่อเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มากขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

4.3 การจัดให้มีหรือสนับสนุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว

ด้านการจัดให้มีหรือสนับสนุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวนั้น ในปัจจุบันช่องทางการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนั้นมีการจัดทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เช่นแผ่นพับแนะนำสถานที่และเส้นทางท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลลงเว็บไซต์ของสำนักงานต่าง ๆ และของทางจังหวัดนครพนม อีกทั้งยังมีสื่อโซเชียลมีเดียที่สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครพนม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน อีกทั้งยังมีเพจของทางชุมชนเอง คือ ชุมชนไทกวน ท่องเที่ยววัฒนธรรมข้าวเหนียวแห่งลุ่มน้ำโขง ซึ่งจะเป็นการอัพเดทข่าวสารจากชุมชนโดยตรง ซึ่งผู้ดูแลเพจเป็นคนในชุมชนเอง ดังเนื้อหาต่อไปนี

“มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเพจของชุมชนท่องเที่ยวเอง ซึ่งทางอบต.เวลาที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ทางเพจของอบต.ก็ได้ประชาสัมพันธ์ให้อยู่อย่างต่อเนื่องด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครพนม ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ไว้อย่างกว้างขวางในวงกว้าง เพื่อเชิญชวนและดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งก็เป็นบทบาทและหน้าที่หลักของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครพนม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“การประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว นั้น ทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวไว้ในเว็บไซต์ของ

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาข้อมูลก่อนการเดินทางท่องเที่ยว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“หน้าที่หลักในการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางคือ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครพนม ซึ่งสำนักงานนี้มีเครือข่ายเยอะมาก ทำให้การประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ได้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมไว้ในเว็บไซต์สำนักงานและเฟซบุ๊กสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมไว้แล้ว เพื่อไว้เป็นฐานของมูลการท่องเที่ยวชุมชนของจังหวัด”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ชุมชนมีเพจชื่อว่า ชุมชนไทกวน ท่องเที่ยววัฒนธรรมข้าวเหนียวแห่งลุ่มน้ำโขง ตั้งขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์งานของชุมชน และไว้คอยประสานงานกับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเที่ยวในชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ก่อนการจัดงานประเพณีต่าง ๆ เราจะช่วยกันโปรโมทงานผ่านเพจของชุมชน และจะขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ช่วยประชาสัมพันธ์งานประเพณีของจังหวัดอีกด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ไว้บริเวณปากทางเข้าชุมชน ก่อนการจัดงานประเพณีให้นักท่องเที่ยวที่ขับรถผ่านไปผ่านมาได้รับทราบ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“ในจังหวัดเอง ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน
นาถ่อนเท่าที่ควร อยากให้มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม
จังหวัดนครพนมอยู่ตลอดเวลา”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

“นาถ่อนมักมีรายการโทรทัศน์เข้ามาถ่ายทำอยู่เสมอ ควรส่งเสริม
ให้มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบนี้จำนวนมาก เพราะเป็นสื่อที่ได้ออกอากาศไปทั่วประเทศ
นักท่องเที่ยวจะได้เข้ามาเที่ยวเยอะขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566)

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

นักวิจัยได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมนั้น ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการจัดทำ
การสนทนากลุ่มเฉพาะ ดังรายละเอียดดังนี้

2.1 จุดแข็ง (Strengths) พบว่า

2.1.1 ชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีวัฒนธรรม ประเพณี
และภูมิปัญญาที่โดดเด่นและหลากหลาย เพราะมีการอนุรักษ์รักษาวินัยดั้งเดิมของ
ตนเองไว้ ซึ่งยังคงอัตลักษณ์ของชุมชนไทกวน พร้อมกับการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย
ปัจจุบันได้อย่างลงตัว รวมถึงมีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมให้กับคนรุ่นหลัง

2.1.2 มีการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรในการท่องเที่ยวต่าง ๆ
อยู่เสมอ มีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว
มีการอบรมพัฒนาศักยภาพของผู้นำท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ

2.1.3 การเดินทางในหมู่บ้านสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย เพราะ
เป็นถนนลาดยางทั้งหมด ไปมาหาสู่กันง่าย มีป้ายบอกทาง มีป้ายบอกเส้นทางแหล่ง
ท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

2.1.4 คนในชุมชนมีอัธยาศัยไมตรีที่ดี มีความสมัครสมานสามัคคีกัน และให้
ความร่วมมือในการผลักดันชุมชนท่องเที่ยว

2.1.5 ผู้นำในชุมชน มีทักษะในการเป็นผู้นำสูง และสามารถนำพาลูกบ้านพัฒนาชุมชนไปสู่ชุมชนท่องเที่ยวได้

2.1.6 อาหารประจำถิ่นทำมาจากผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษในชุมชน มีรสชาติอร่อยและมีคุณค่าทางโภชนาการสูง

2.1.7 มีโฮมสเตย์พร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.1.8 มีเส้นทางท่องเที่ยวที่ชัดเจน น่าสนใจ และมีกิจกรรมในการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตชาวนาถ่อน

2.2 จุดอ่อน (Weaknesses) พบว่า

2.2.1 ขาดการจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบทำให้แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งทรุดโทรม ยังไม่ได้รับการดูแลรักษาฟื้นฟูจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

2.2.2 ยังขาดการประสานงานในการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชน ซึ่งในการต้อนรับนักท่องเที่ยว จะเป็นหน้าที่ของชุมชนเป็นหลัก แต่ภาครัฐยังไม่ได้ร่วมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

2.2.3 จังหวัดยังไม่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ชุมชนนาถ่อนอำเภอนาตาล จังหวัดนครพนมในการท่องเที่ยวเท่าที่ควร

2.2.4 ชุมชนยังมีโฮมสเตย์จำนวนไม่เพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวเมื่อมีงานเทศกาลประเพณีของจังหวัด

2.2.5 ของที่ระลึกของชุมชนยังไม่มีมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ ทำให้มีของที่ระลึกจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

2.2.6 งบประมาณในการสนับสนุนทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวของชุมชน

2.2.7 ขาดแคลนบุคลากรในการดูแลเรื่องเทคโนโลยี

2.2.8 ขาดบุคคลากรนำเที่ยวที่อยู่อาศัยในชุมชนตลอดเวลา

2.2.9 ขาดจุดขายสินค้าของฝากของชุมชน

2.2.10 แหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง เป็นพื้นที่ของเอกชน ทำให้ไม่สามารถดูแลบริหารจัดการได้เท่าที่ควร

2.2.11 สถานที่จอดรถทัวร์ไม่เพียงพอ

2.3 โอกาส (Opportunities) พบว่า

2.3.1 ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างอำเภอเมืองนครพนม และอำเภอธาตุพนม ซึ่งเหมาะแก่การเป็นจุดแวะพักของนักท่องเที่ยว

2.3.2 เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์มีดพร้า จอบ เสียม จากเหล็กชั้นดี ขึ้นชื่อของจังหวัดนครพนม

2.3.3 ถนนในหมู่บ้านลาดยาง และสามารถเชื่อมต่อไปยังชุมชนต่าง ๆ ได้สะดวก และเชื่อมต่อไปยังถนนสายนครพนม – สกลนคร และถนนสายนครพนม – ธาตุพนม ได้สะดวก

2.3.4 เป็นชุมชนที่อยู่ใกล้ตัวเมือง จึงมีที่พักโฮมสเตย์ที่มีราคาไม่สูงมาก ซึ่งสามารถสัมผัสวิถีชีวิตของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมได้ จะได้สัมผัสกับวัฒนธรรม ประเพณีของชนเผ่าไททกวน ซึ่งมีอัตลักษณ์โดดเด่นเป็นของตนเอง

2.3.5 ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยว มีลำน้ำบังฮวก มีอ่างเก็บน้ำ ซึ่งมีความสวยงามพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.3.6 นโยบายของรัฐบาลที่ผลักดัน Soft Power ซึ่งชุมชนพร้อมที่จะดำเนินแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเป็น Soft Power ของประเทศไทย

2.3.7 การก่อสร้างรถไฟรางคู่ สายขอนแก่น นครพนม ที่จะตัดผ่านชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นการเพิ่มโอกาสในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

2.3.8 หน่วยงานภาครัฐในจังหวัด ลงมาดำเนินโครงการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครพนม

2.3.9 ควรมีการพัฒนาความรู้ของชุมชนท่องเที่ยว และมีการพาศึกษาดูงานนอกสถานที่ของชุมชน

2.4 อุปสรรค (Threats) พบว่า

2.4.1 ชุมชนมีการพัฒนาเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างคนในหมู่บ้านลดน้อยถอยลง และไม่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นหลังเท่าที่ควร

2.4.2 การเดินทางเข้าสู่ชุมชนโดยรถประจำทางไม่สะดวกอย่างมาก เพราะต้องลงรถที่ปากทาง และเดินทางเข้ามาในหมู่บ้านอีก ซึ่งจะไม่ได้รับความไม่สะดวกสบายในการท่องเที่ยว

2.4.3 ในชุมชนไม่มีรถพานักท่องเที่ยวเที่ยวในชุมชน มีเพียงแค่รถพ่วงข้างเท่านั้น ซึ่งบางครั้งไม่เพียงพอต่อความต้องการ

2.4.4 ในแหล่งท่องเที่ยวบางที่ ไม่มีการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร เช่นบริเวณตีเหล็กแบบโบราณ ไม่มีการกำหนดเขตการเข้าชมให้ชัดเจน ซึ่งอาจเกิดอันตรายจากความร้อนแก่นักท่องเที่ยวได้

2.4.5 ขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2.4.6 ขาดผู้นำเที่ยวที่เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศในการนำเที่ยว เช่น ภาษาอังกฤษ

2.4.7 การกำหนดราคาต่อหัวของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา เมื่อแบ่งสันปันส่วนแล้ว ไม่เพียงพอให้กับสมาชิกในกลุ่มท่องเที่ยว

2.4.8 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนยังมีไม่มากพอ ทำให้บางครั้งสมาชิกในกลุ่มท่องเที่ยว ต้องเตรียมการอย่างหนักในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน และดำเนินการจัดทำสารสนเทศในกลุ่มเฉพาะเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการแยกประเด็นสาระสำคัญออกเป็น 4 หัวข้อหลักและกำหนดรหัส ดังต่อไปนี้ จุดแข็ง แทนด้วย S จุดอ่อน แทนด้วย W โอกาส แทนด้วย O และอุปสรรค แทนด้วย T ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
S1 วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต S2 ความพร้อมทรัพยากรท่องเที่ยว S3 การเดินทางในหมู่บ้าน S4 อุตสาหกรรมไม้ตรี S5 ผู้นำในชุมชน S6 อาหารประจำถิ่น S7 โฮมสเตย์ S8 โปรแกรมท่องเที่ยว	W1 การดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ W2 ความร่วมมือของภาครัฐ W3 การประชาสัมพันธ์ W4 ที่พักไม่เพียงพอ W5 ของที่ระลึก W6 เทคโนโลยี W7 ไกด์นำเที่ยว W8 จุดขายของที่ระลึก W9 ความร่วมมือของเอกชน W10 สถานที่จอดรถทัวร์
โอกาส	อุปสรรค
O1 การเชื่อมต่อไปยังถนนเส้นหลัก O2 ชื่อเสียงด้านการผลิต มีด พรา้ง จอบ เสียม O3 ราคากลางโฮมสเตย์ O4 ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ O5 นโยบาย Soft Power O6 รถไฟรางคู่ O7 โครงการของภาครัฐ O8 การพัฒนาด้านความรู้การท่องเที่ยวชุมชน	T1 ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและคนในชุมชน T2 การเดินทางเข้าสู่ชุมชน T3 รถนำเที่ยว T4 ความปลอดภัย T5 ไกด์นำเที่ยวภาษาต่างประเทศ T6 การกำหนดค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว T7 ความร่วมมือของคนในชุมชน T8 งบประมาณ

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

หลังจากผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ SWOT การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ตำบลนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม แล้วนั้น ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และ อุปสรรค (Threats) จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการระบุสถานการณ์จากการประเมินการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกโดยการนำจุดแข็งและจุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาสและอุปสรรคภายนอก ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ตำบลนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม และจะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และ วิสัยทัศน์ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม เพื่อนำมาวิเคราะห์จับคู่สร้างกลยุทธ์ในตาราง TOWS เมทริกซ์ ดังต่อไปนี้

1. จุดแข็ง-โอกาส SO (Strengths – Opportunities) หรือกลยุทธ์เชิงรุก (การใช้จุดแข็ง ขยายโอกาส) คือกลยุทธ์ที่เกิดการนำจุดแข็งภายในเพื่อนำโอกาสจากภายนอกมาใช้สร้างให้เกิดประโยชน์เพื่อปกป้องจุดแข็งและนำโอกาสที่ดีจากภายนอกมาใช้ประโยชน์ในการกำหนด เป็นกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

2. จุดแข็ง-อุปสรรค ST (Strengths – Threats) หรือกลยุทธ์เชิงป้องกัน (การใช้จุดแข็ง ลดอุปสรรค) คือการนำข้อได้เปรียบจากจุดแข็งภายในเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคจากภายนอก เป็นกลยุทธ์ที่เอาจุดแข็งมาคู่กับอุปสรรคเพื่อลดทอนปัญหา เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการ กำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

3. จุดอ่อน - โอกาส WO (Weaknesses – Opportunities) หรือกลยุทธ์เชิงแก้ไข (การใช้โอกาสในการลดจุดอ่อน) คือการลดหรือการกลบจุดอ่อนจากภายในเพื่อนำโอกาสที่ดี จากภายนอกมาใช้ เพื่อการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา การท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

4. จุดอ่อน - อุปสรรค WT (Weaknesses – Threats) หรือกลยุทธ์เชิงรับ (จำกัด จุดอ่อนและอุปสรรค) คือการลดหรือการกลบจุดอ่อนจากภายในเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค จากภายนอก เพื่อลดปัญหาทั้งสองที่เกิดขึ้นทั้งจุดอ่อนและอุปสรรคที่มาจากทั้งภายในและ ภายนอกมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ตาราง 3 TOWS เมทริกซ์ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน

	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
	S1 วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต S2 ความพร้อมทรัพยากรท่องเที่ยว S3 การเดินทางในหมู่บ้าน S4 อุตสาหกรรมไม้ตรี S5 ผู้นำในชุมชน S6 อาหารประจำถิ่น S7 โฮมสเตย์ S8 โปรแกรมท่องเที่ยว	W1 การดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ W2 ความร่วมมือของภาครัฐ W3 การประชาสัมพันธ์ W4 ที่พักไม่เพียงพอ W5 ของที่ระลึก W6 เทคโนโลยี W7 ไกด์นำเที่ยว W8 จุดขายของที่ระลึก W9 ความร่วมมือของเอกชน W10 สถานที่จอดรถทั่วรั้ว
โอกาส (Opportunities)	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว แบบ SO	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว แบบ WO
O1 การเชื่อมโยงไปยังถนนเส้นหลัก O2 ชื่อเสียงด้านการผลิต มีด พร้า จอบ เลื่อย O3 ราคากลางโฮมสเตย์ O4 ความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ O5 Soft Power O6 รถไฟรางคู่ O7 โครงการของภาครัฐ O8 การพัฒนาด้านความรู้การท่องเที่ยวชุมชน	1. S3, S8, O1, O6 2. S1, S4, S6, S7, S8, O5, O7 3. S2, O8, O7	1. W1, O7, O8 2. O2, W2, W3, W5, W6, W8, W9 3. W3, W4, O4, O3 4. W8, O8
อุปสรรค (Threats)	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว แบบ ST	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว แบบ WT
T1 ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและคนในชุมชน T2 การเดินทางเข้าสู่ชุมชน T3 รถนำเที่ยว T4 ความปลอดภัย T5 ไกด์นำเที่ยวภาษาต่างประเทศ T6 การกำหนดค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว T7 ความร่วมมือของคนในชุมชน T8 งบประมาณ	1. S1, S4, T1, T7 2. S8, T2, T3 3. S2, S5, S8, T4 4. S8, T6	1. W2, W9, T5 2. W1, W10, T2 3. W3, T7

จากตาราง TOWS เมทริกซ์ ข้างต้นสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ได้ดังนี้

กลยุทธ์ SO

1. การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนกับชุมชนข้างเคียง เพื่อขยายแหล่งท่องเที่ยวให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น (S3, S8, O1, O6)
2. การสร้าง Soft Power ผ่านวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา อาหาร โสมสเดย์ แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน (S1, S4, S6, S7, S8, O5, O7)
3. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับคนในชุมชนในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ผ่านโครงการภาครัฐของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาบูรณาการ (S2, O8, O7)

กลยุทธ์ ST

1. ดึงดูดคนในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีและสอดแทรกวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ให้ตระหนักถึงคุณค่าของชุมชน (S1, S4, T1, T7)
2. เพิ่มรถนำเที่ยวในชุมชนให้มากขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ และอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวชุมชนแก่ผู้ที่เดินทางด้วยรถส่วนตัวและรถประจำทาง (S8, T2, T3)
3. ผู้นำในชุมชนวางระบบความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอย่างรอบคอบและรัดกุม ทั้งในด้านการเดินทางและการเข้าเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวทุกจุด (S2, S5, S8, T4)
4. กำหนดราคาท่องเที่ยวท่องเที่ยวต่อคน ให้เหมาะสมกับกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว และให้เพียงพอต่อการกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชน (S8, T6)

กลยุทธ์ WO

1. การวางระบบการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน ผ่านองค์ความรู้จากภาครัฐ ที่เข้ามาบูรณาการ (W1, O7, O8)
2. การพัฒนาของฝากของที่ระลึกชุมชน โดยการดึงความโดดเด่นและอัตลักษณ์ของชุมชนมาอยู่ในของฝาก ของที่ระลึก โดยอาศัยภาครัฐและภาคเอกชนในการประชาสัมพันธ์ (O2, W2, W3, W5, W8, W10, W11)

3. การเพิ่มจำนวนที่ปักให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องกำหนดราคากลาง และมุ่งเน้นในรูปแบบที่ใกล้ชีวิตธรรมชาติมากขึ้น โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของชุมชนที่มี (W3, W4, O4, O3)

4. การอบรมพัฒนาในการนำเที่ยวมากขึ้น เพื่อส่งเสริมอาชีพคนในชุมชนและร่วมรักษาวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นไปพร้อมๆกัน (W9, O8)

กลยุทธ์ WT

1. จัดทำการอบรมผู้นำเที่ยวภาษาต่างประเทศ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีรับและเอกชนในการให้ความรู้ เพื่อเพิ่มกลุ่มเป้าหมายในการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น (W2, W8, T5)

2. ผลักดันรถโดยสารประจำทางเข้ามาในชุมชน และจัดหาสถานที่จอดรถทัวร์ (W1, W10, T2)

3. ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีและจำนวนนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น (W3, T7)

จากการวิเคราะห์ TOWS เมทริกซ์ และได้มาซึ่งแนวทางในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวบนถ้ำนอนช้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางในเบื้องต้นมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“มุ่งสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยวในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ”

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนถ้ำนอน อำเภอนครหลวง จังหวัดนครพนม

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เที่ยวดีที่ถ้ำนอน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูอนุรักษ์วัฒนธรรม

ตาราง 1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง	กลยุทธ์
	1. การใช้กลไกของชุมชนในการร่วมกันบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวนาถ่อน เพื่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ
	2. สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนหวงแหนชุมชนของตนเอง และให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เพื่อสร้างพลังของชุมชนให้เข้มแข็ง
	3. สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ ในการให้บริการสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยว

ตาราง 2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี	กลยุทธ์
	1. ภาครัฐจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกิจกรรมเข้ากับหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาครัฐและชุมชน
	2. ในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวชุมชน ต้องมุ่งเน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยว ภาครัฐและภาคเอกชนต้องส่งเสริมให้ประชาชนที่มีส่วนร่วมเกิดรายได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน โดนมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับนโยบาย Soft Power
	3. เสริมเสริมให้สร้างการรับรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่คนในชุมชนในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

ตาราง 3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 เทียบดีที่นาถอน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เทียบดีที่นาถอน	กลยุทธ์
	1. ปรับกลยุทธ์การท่องเที่ยวด้วย “ท่องเที่ยว 5 ดี” คือ กินดี เทียบดี นอนดี ปลอดภัยดี สิ่งแวดล้อมดี เพื่อสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวแบบใหม่ให้กับชุมชน รวมถึงให้ความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวที่จะมาเยือน
	2. จัดทำแผนเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจากอำเภอข้างเคียง เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในวันธรรมดามากขึ้น และปรับปรุงเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความน่าเยี่ยมชมมากยิ่งขึ้น
	3. ปรับปรุงป้ายบอกทาง ป้ายประชาสัมพันธ์ โฮมสเตย์ ถนน ห้องน้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้พร้อมต้อนรับ นักท่องเที่ยว
	4. จัดอบรมผู้นำเที่ยวของชุมชน เน้นองค์ความรู้ในการท่องเที่ยว และภาษาต่างประเทศ เพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและให้ พร้อมรับนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ

ตาราง 4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูอนุรักษ์วัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูอนุรักษ์ วัฒนธรรม	กลยุทธ์
	1. ส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้การฟ้อนบวงสรวงปู่ตาแสง เพื่อให้เยาวชนได้ใช้ในการฟ้อนรำในเทศกาลของชุมชน
	2. ส่งเสริมการใช้ทุนทางวัฒนธรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์
	3. ปลูกฝังและเผยแพร่วัฒนธรรม ตำนาน ประเพณีชนเผ่าไททวน ให้เด็กและเยาวชน ให้รับรู้ถึงความตระหนักถึงคุณค่าของชุมชน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน อำเภอ
ธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

บริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

1. ด้านความร่วมมือและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

ในขณะนี้ ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความนิยมการท่องเที่ยวชุมชนของกลุ่มนักท่องเที่ยวมีจำนวนมากยิ่งขึ้น ซึ่งชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเองก็มีการพัฒนาศักยภาพของชุมชนของตนเองให้พร้อมต่อการท่องเที่ยวอยู่ตลอดเวลา ในความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน มีอยู่ 4 หน่วยงานหลักในการเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชน หน่วยงานแรกคือ องค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวอย่างเสมอ แต่ยังมีติดปัญหาบางประการเช่น ในเรื่องของงบประมาณ ที่ต้องโยกย้ายงบประมาณไปบริหารจัดการเรื่องที่เร่งด่วนกว่าทำให้ งบประมาณไม่ได้นำมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนมากนัก หน่วยงานที่สองที่มีบทบาทในชุมชนคือ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ซึ่งทาง สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนมเอง ได้ดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนโดยตรง เช่น โครงการจัดอบรมการนำเที่ยวชุมชน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างมาก แต่ขาดความต่อเนื่องของโครงการ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการอบรมนั้น เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ ในอนาคตต้องโยกย้ายไปเรียนตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ออก

ห่างจากชุมชนออกไป ทำให้ความผูกพันระหว่างชุมชนและเยาวชนเหล่านี้ห่างไกลมากขึ้น ในการอบรมครั้งถัดไปควรเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นคนที่อยู่ติดกับชุมชนมากขึ้น อีกหน่วยงานหนึ่งที่สำคัญคือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม ซึ่งทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนมเอง ก็ได้มีโครงการที่เข้าไปช่วยสนับสนุนชุมชนในเรื่องของ วัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวอย่างมาก เช่น โครงการ ผักอบรมการทอดผ้าของชุมชน ซึ่งในอนาคตจะสามารถต่อยอดเป็นผ้าอัตลักษณ์ของชุมชน ได้ อีกหน่วยงานหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง นั่นคือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครพนม ซึ่งได้มีส่วนในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนในวงกว้าง ซึ่งก็ได้ทำกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัด นครพนมอย่างสม่ำเสมอ เช่น การส่งเสริมให้มีการถ่ายทำภาพยนตร์ รายการทีวี และ รายการข่าวในชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมเป็นต้น ในส่วนของการร่วมมือของภาคเอกชนนั้น ก็ได้มีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานการจัดงานเทศกาลประเพณีของชุมชนมาโดยตลอด ในด้านการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนต่าง ๆ ได้ดำเนินการจิตอาสาทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งในการดูแลเรื่องความสะอาดนี้ ก็ยังไม่ได้จัดทำเป็นประจำ ซึ่งจะจัดทำในช่วงก่อนที่จะมีงานประเพณีเท่านั้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ต้องได้รับการการฟื้นฟู บำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ จึงเห็นควรให้มีการดูแลรักษา รวมไปถึงการจัดกิจกรรมอาสาทำความสะอาดใน ทุก ๆ เดือน

2. ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว

การเดินทางภายในชุมชนและการเดินเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวถือว่ามีความสะดวกสบาย เว้นแต่ในบางแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่ของเอกชน ยังเป็นถนนลูกรังซึ่งยังไม่สะดวกสบายต่อความการท่องเที่ยวนัก รวมไปถึงการบริการด้านความสะดวกสบายต่าง ๆ อาทิห้องน้ำ ซึ่งในบางแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีห้องน้ำในการให้บริการ ซึ่งสมควรจัดให้มีอย่างยิ่ง ป้ายบอกทางภายในชุมชนมีความชัดเจน แต่เมื่อไปยังปากทางเข้าชุมชน ป้ายบอกทางเข้าชุมชนยังไม่ได้มีการปรับปรุงมีความทรุดโทรม จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วน และการมีรถไฟรางคู่ที่กำลังจะตัดผ่านท้ายชุมชน ทำให้เป็นการโอกาสในการท่องเที่ยวชุมชนอีกช่องทาง ซึ่งทางชุมชนต้องได้รับการอบรมในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างจริงจัง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการพัฒนา

3. ด้านการบริการการท่องเที่ยว

3.1 การจัดบริการหรือสนับสนุนในเรื่องของความปลอดภัยภายในชุมชน ได้ติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV ซึ่งติดตั้งตามจุดใหญ่ๆเท่านั้น ไม่ได้ติดตั้งทั่วบริเวณชุมชน และในการดูแลความปลอดภัยในชุมชนนั้น มีการจัดเวรยามในการดูแลที่จุดรักษาการณ์บริเวณต้นทางของชุมชน และท้ายชุมชน แต่ไม่ได้เข้มข้นมากนัก ซึ่งการรักษาความปลอดภัยนี้จะมี ความเข้มข้นเมื่อถึงงานบุญประเพณีเท่านั้น ซึ่งต้องได้รับการเอาใจใส่เรื่องนี้ให้มากขึ้น เพราะเป็นส่วนที่ช่วยในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว

3.2 การจัดการหรือสนับสนุนในการพักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว หรือโฮมสเตย์ซึ่งในปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการในการเข้าพัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีเทศกาลงานบุญประเพณีของชุมชนหรือของจังหวัดที่พักระหว่างจะถูกจองเต็มตั้งแต่ยังไม่ถึงวันงานประเพณี และอีกหนึ่งสิ่งที่สำคัญคือ ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ ซึ่งขณะนี้ชุมชนเองยังไม่มีให้บริการ ทำให้ขาดโอกาสในการต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ โดยชุมชนเองก็มีความพยายามผลักดันให้มีโฮมสเตย์เพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2567

3.3 การจัดการหรือสนับสนุนให้มีร้านอาหาร ซึ่งในชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนมเองมีอาหารประจำถิ่นคือ ต้มไก่บ้านใบหมากขามอ่อน แจ่วแมงแขง อ่อมซี่เหล็ก ปิ้งกบ และหมกฮวก ตามด้วยขนมหวานคือขนมใส่ไส้ ที่วัดอุทัยที่นำมาปรุงอาหารล้วนมาจากชุมชนและปลอดภัยสารพิษทั้งสิ้น

3.4 ในด้านการจัดให้มรดกของที่ระลึกนั้น ชุมชนยังไม่มีมีความโดดเด่นมากนัก ซึ่งชุมชนต้องการของที่ระลึกที่มีอัตลักษณ์บ่งบอกถึงชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม ไทกวนอย่างแท้จริง ซึ่งนั่นคือผ้าทอลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งจะสามารถต่อยอดไปยังของที่ระลึกอื่นๆได้

3.5 ในด้านการจัดการบริการหรือสนับสนุนบริการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ ซึ่งในขณะนี้ ชุมชนยังมีผู้นำเที่ยวจำนวนน้อยมากและไม่มีทักษะในด้านภาษาต่างประเทศ ทำให้ต้องอบรมในการนำเที่ยวให้กับคนในชุมชนเพิ่มเติม ซึ่งให้มุ่งเน้นไปยังผู้สูงอายุที่อยู่ติดในชุมชน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ จะมีองค์ความรู้ของชุมชนอยู่มาก เพียงแค่ต้องการเสริมทักษะในการนำเที่ยวเพิ่มเติม

3.6 การจัดการบริการหรือสนับสนุนให้มีบริการด้านนันทนาการและความบันเทิง เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาพักค้างคืนในชุมชน ก็จะมีการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของ

ชุมชนไว้คอยต้อนรับนักท่องเที่ยว ตั้งแต่นักท่องเที่ยวเดินทางมาถึง จนส่งกลับขึ้นรถ ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้อย่างมาก

3.7 การจัดให้มีหรือสนับสนุนบริการด้านสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยว มีการให้บริการไวไฟตามจุดสำคัญต่าง ๆ ในหมู่บ้าน และในแต่ละท่องเที่ยวก็มีป้ายประชาสัมพันธ์ถึงข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว และมีเพจประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนคือ เพจชุมชนไทกวน ท่องเที่ยววัฒนธรรมข้าวเหนียวแห่งลุ่มน้ำโขง ซึ่งมีการประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน และไว้คอยให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

3.8 การจัดให้มีหรือสนับสนุนบริการด้านการขนส่ง ยังเป็นปัญหาสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ซึ่งหากไม่ได้ประสานงานกับชุมชนไว้ล่วงหน้า ก็จะมีผลลำบากในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชน จึงควรผลักดันให้มีรถโดยสารเข้ามาในชุมชน

4. ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

4.1 การจัดให้มีหรือสนับสนุนการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น ทางชุมชนมีการจัดทำแผนในการประชาสัมพันธ์รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ชุมชน โดยเน้นการส่งเสริมให้ชุมชนนำถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนมเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ รายการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ชุมชนโดยทางอ้อม และเน้นให้มีการส่งเสริมให้ไปถ่ายทำตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของชุมชน และสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของชนเผ่าไทกวนในการแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนในการถ่ายทำรายการต่าง ๆ เสมอ

4.2 การจัดให้มีหรือสนับสนุนการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนมีหลากหลาย แต่ที่สมบูรณ์ที่พร้อมให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวและทำกิจกรรมทั้งหมด 9 แห่ง ได้แก่ วัดศรีมงคล ศาลปู่ตาแสง โสมสเดย์ ศูนย์วัฒนธรรมชนเผ่าไทกวน ดอนชุมเงิน ปลูกพญานาค ใบเสมาพันปี บ่อเกลือสินเธาว์ ป่าชุมชน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ นักท่องเที่ยวสามารถกำหนดได้ว่าจะเลือกไปที่ใดบ้าง แล้วแต่งงบประมาณและเวลา ซึ่งมีทั้งแบบ One day trip หรือ แบบค้างคืน ซึ่งหากเลือกพักค้างคืนก็จะมีกิจกรรมในเวลาเย็นอีกด้วย ซึ่งนักท่องเที่ยวก็จะได้รับประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวชุมชนอีกด้วย ซึ่งในอนาคตจะมีการเชื่อมต่อเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนข้างเคียง

อีกด้วย ทำให้เป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว และยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

4.3 การจัดให้มีหรือสนับสนุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันช่องทางในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนั้นมีทั้งการจัดทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เช่นแผ่นพับแนะนำสถานที่และเส้นทางการท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลลงเว็บไซต์ของสำนักงานต่าง ๆ และของทางจังหวัดนครพนม อีกทั้งยังมีเพจของทางชุมชนเอง คือ ชุมชนไททวน ท่องเที่ยววัฒนธรรมข้าวเหนียวแห่งลุ่มน้ำโขง ซึ่งจะเป็นการอัพเดทข่าวสารจากชุมชนโดยตรง ซึ่งผู้ดูแลเพจเป็นคนในชุมชนเอง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

5. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน

5.1 จุดแข็ง (Strengths) ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม วิถีวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งเป็นชนเผ่าไททวน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญก็มีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชม ซึ่งสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย มีป้ายบอกทางชัดเจน รวมไปถึงที่พัก อาหาร และเส้นทางการท่องเที่ยวของชุมชนเองก็มีความโดดเด่น พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ อีกทั้งคนในชุมชนเองก็มีอัธยาศัยไมตรีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

5.2 จุดอ่อน (Weaknesses) แหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ยังคงต้องได้รับการดูแลมากขึ้น เพราะบางแห่งยังมีความทรุดโทรม รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ของจังหวัดที่ยังไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์บ้านนาถอนเท่าที่ควร ในเรื่องของที่พักในชุมชนยังไม่มีเพียงพอต่อความต้องการในช่วงเทศกาลประเพณี ของที่ระลึกในชุมชนยังไม่มีมีความโดดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์และจุดขายสินค้าที่ระลึกยังไม่มีในชุมชน ที่สำคัญชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมยังขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการนำเที่ยว ทั้งทักษะในการนำเที่ยวและทักษะทางภาษาต่างประเทศ

5.3 โอกาส (Opportunities) นโยบายของรัฐบาลที่ผลักดัน Soft Power ทำให้ชุมชนต้องปรับตัวให้การท่องเที่ยวรองรับนโยบายของรัฐบาล ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ทำให้เหมาะแก่การท่องเที่ยวอย่างมาก มีถนนลาดยางที่สามารถเชื่อมต่อกับชุมชนอื่นๆได้โดยง่าย ทำให้สามารถที่จะเชื่อมโยง

แหล่งท่องเที่ยวเข้ากับชุมชนโดยรอบได้โดยง่าย และภายในอนาคตจะมีรถไฟรางคู่ผ่านยังท้ายชุมชน ก็เป็นการสร้างโอกาสในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

5.4 อุปสรรค (Threats) ชุมชนนาถอน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนมก็พัฒนาเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน กับชุมชนข้างเคียงกันออกไป การเดินทางเข้าสู่ชุมชน ซึ่งผู้ที่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ก็จะไม่ได้รับความสะดวกสบาย อีกทั้งที่พนักท่องเที่ยวยังเที่ยวโดยรอบในชุมชนยังเป็นรถพ่วงข้างอยู่ ซึ่งบางครั้งทำให้ไม่ได้รับความสะดวกสบายในการท่องเที่ยวชุมชนเมื่อมีนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่เข้ามาในชุมชน และอีกหนึ่งสิ่งคือความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งบางแห่งไม่ได้มีมาตรการการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว

แนวทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม

จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจากจุดแข็ง(Strengths) และจุดอ่อน(Weaknesses) การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกคือโอกาส (Opportunities)และอุปสรรค(Threats) ในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม ในช่วงต้นแล้วนั้น จึงสามารถนำมาวิเคราะห์ TOWS เมทริกซ์ เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวนครพนมโดยมุ่งสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า "มุ่งสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยวในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ" และสามารถสรุปเป็นกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

6.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง

6.1.1 การใช้กลไกของชุมชนในการร่วมกันบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชนนาถอน เพื่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.2 สร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนหวงแหนชุมชนของตนเอง และให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม เพื่อสร้างพลังของชุมชนให้เข้มแข็ง รวมถึงสร้างความผูกพันระหว่างชุมชนและคนในชุมชน

6.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี

6.2.1 ภาครัฐจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกิจกรรมเข้ากับหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาครัฐและชุมชน

6.2.2 ในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวชุมชน ต้องมุ่งเน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยว ภาครัฐและภาคเอกชนต้องส่งเสริมให้ประชาชนที่มีส่วนร่วมเกิดรายได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน

6.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 เทียวดีที่นาถอน

6.3.1 ส่งเสริม Soft Power การท่องเที่ยวด้วย “ท่องเที่ยว 5 ดี” คือ กินดี เทียวดี นอนดี ปลอดภัยดี สิ่งแวดล้อมดี เพื่อสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวแบบใหม่ให้กับชุมชน รวมถึงให้ความเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยวที่จะมาเยือน

6.3.2 จัดทำแผนเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวจากพื้นที่ข้างเคียง เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในวันธรรมดามากขึ้น และปรับปรุงเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนให้มีความน่าเยี่ยมชมมากยิ่งขึ้น

6.3.3 ปรับปรุงป้ายบอกทาง ป้ายประชาสัมพันธ์ โฮมสเตย์ ถนน ห้องน้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งจัดหาสถานที่จอดรถทัวร์ รถขนาดใหญ่

6.3.4 จัดอบรมผู้นำเที่ยวของชุมชนทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและให้พร้อมรับนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ และสอดแทรกองค์ความรู้ของชุมชน

6.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูอนุรักษ์วัฒนธรรม

6.4.1 ส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้การฟ้อนบวงสรวงปู่ตาแสง เพื่อให้เยาวชนได้ใช้ในการฟ้อนรำในเทศกาลของชุมชน

6.4.2 ส่งเสริมการใช้ทุนทางวัฒนธรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ จัดทำของที่ระลึกที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอ ธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ การลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ และการดำเนินการจัดทำสนทนากลุ่มเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ โดยยขอนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. บริบทและศักยภาพของชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนมมีสิ่งที่เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่
เต็มเปี่ยมไปด้วยเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งยังมีความเป็นชาติพันธุ์ที่เข้มแข็ง
นั่นคือ ไทกวน ซึ่งความเป็นชาติพันธุ์ที่เข้มแข็ง เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถนำมา
ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม ผสมกับการมีอัยยาศัยไมตรี ความ
สมัครสมานสามัคคีของคนชุมชน ที่พร้อมใจร่วมกับการขับเคลื่อนงานในการท่องเที่ยว
ชุมชน ยิ่งทำให้การท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนมมีความเข้ม
แข็งและโดดเด่นในระดับจังหวัดและประเทศมากขึ้น ชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัด
นครพนมยังต้องมีการพัฒนาด้านศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอยู่หลายด้าน ทั้งเรื่องของ
แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งที่ยังมีความทรุดโทรมไม่พร้อมให้เข้าท่องเที่ยว ความปลอดภัย สิ่ง
อำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และที่สำคัญคือการนำเที่ยวที่มีองค์ความรู้มาใช้
ประโยชน์กับชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการท่องเที่ยว ต้องเข้ามามีส่วน
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้มากขึ้น และในขณะเดียวกันต้องอาศัยความร่วมมือจาก
เอกชนในการสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการพัฒนา อีกทั้งต้องมีการประชาสัมพันธ์
ชุมชนท่องเที่ยวในเชิงรุกมากขึ้น เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชน
ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ คนในชุมชนเอง ต้องมีจิตสำนึกร่วมและตระหนักถึงคุณค่าของการ
ท่องเที่ยวชุมชนและมีความรู้สึกรักอยากพัฒนาชุมชนของตนเองร่วมด้วย

ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพชรภรณ์ จันโหวด และคณะ
(2566,บทคัดย่อ) ได้ศึกษา แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามองค์ประกอบ
การท่องเที่ยวชุมชนชนมแปลง จังหวัดจันทบุรี พบว่าสิ่งดึงดูดใจ คือ ชุมชนชนมแปลงริมคลอง
หนองบัว มีภูมิปัญญาชาวบ้าน เอกลักษณ์ และวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอัน
เก่าแก่ที่น่าสนใจมีความโดดเด่นที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ดั้งเดิม แหล่งท่องเที่ยว
เรียนรู้ที่น่าสนใจพร้อมกับกิจกรรมที่มีทั้งความสนุก และความรู้ของชาวบ้านในชุมชน

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัด
นครพนม (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค) ในแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดย
ชุมชนของชุมชนนาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม พบว่าจุดแข็ง (Strengths) ชุมชน
นาถ่อน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนมมีวิถีวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่น เป็น
เอกลักษณ์ ซึ่งเป็นชนเผ่าไทกวน ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญก็มีความพร้อมในการต้อนรับ

นักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชม ซึ่งสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย มีป้ายบอกทางชัดเจน ซึ่งผู้นำในชุมชนและคนในชุมชนเองก็ต่างเห็นถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวชุมชน ทำให้การดำเนินการของชุมชนสามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย โดยอาศัยความสมัครสมานสามัคคีของคนในชุมชนเอง รวมไปถึงที่พัก อาหาร และเส้นทาง การท่องเที่ยวของชุมชนเองก็มีความโดดเด่น พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวอยู่เสมอ จุดอ่อน (Weaknesses) แหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง ยังคงต้องได้รับการดูแลมากขึ้น เพราะบางแห่งยังมีความทรุดโทรม ซึ่งยังต้องอาศัยการประสานงานจากภาครัฐและชุมชน ซึ่งในการประสานงานของทั้งสองยังไม่ดีนัก รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์ของจังหวัดที่ยังไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์บ้านนาถ่อนเท่าที่ควร ในเรื่องของที่พักในชุมชนยังไม่มีเพียงพอต่อความต้องการในช่วงเทศกาลประเพณีของชุมชนและจังหวัด ซึ่งมีความต้องการอย่างมาก ของที่ระลึกในชุมชนยังไม่มีมีความโดดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์และจุดขายสินค้าที่ระลึกยังไม่มีในชุมชน ต้องได้รับการพัฒนาในส่วนนี้ และที่สำคัญชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมยังขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในการนำเที่ยว ทั้งทักษะในการนำเที่ยวและทักษะทางภาษาต่างประเทศ โอกาส (Opportunities) นโยบายของรัฐบาลที่ผลักดัน Soft Power ทำให้ชุมชนต้องปรับตัวให้การท่องเที่ยวรองรับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งอาศัยทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนที่มีอยู่ อีกทั้งชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ทำให้เหมาะแก่การท่องเที่ยวอย่างมาก ในด้านของที่ตั้งของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมนั้นก็เป็นจุดกึ่งกลางของชุมชนอื่นๆ ซึ่งมีถนนลาดยางที่สามารถเชื่อมต่อกับชุมชนอื่นๆ ได้โดยง่าย ทำให้สามารถที่จะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเข้ากับชุมชนโดยรอบได้โดยง่าย และภายในอนาคตจะมีรถไฟรางคู่ผ่านยังท้ายชุมชน ก็เป็นการสร้างโอกาสในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว อีกทั้งชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีหน่วยงานราชการต่าง ๆ เข้ามาดำเนินโครงการอยู่เรื่อย ๆ ทำให้เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในการท่องเที่ยวชุมชนด้วย และอุปสรรค (Threats) ชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมดังเช่นชุมชนอื่นๆ ที่แต่ละชุมชนพัฒนาเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน กับชุมชนข้างเคียงกันออกไป ไม่ได้รู้สึกรักและหวงแหนในทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนที่มีอยู่ ทำให้ผู้ที่มามีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่ และอีกอย่างที่เป็นอุปสรรคในการท่องเที่ยวชุมชนนั่นคือการเดินทางเข้าสู่ชุมชน ซึ่งผู้ที่เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง ก็จะไม่ได้รับความสะดวกสบาย อีกทั้งที่พานักท่องเที่ยว เที่ยวโดยรอบในชุมชนยังเป็นรถพ่วงข้างอยู่ ซึ่ง

บางครั้งทำให้ไม่ได้รับความสะดวกสบายในการท่องเที่ยวชุมชนเมื่อมีนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่เข้ามาในชุมชน และอีกหนึ่งสิ่งคือความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งบางแห่งไม่ได้มีมาตรการการรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว

ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วงศ์ระวิทย์ น้อมทรัพย์ (2561) ได้ศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนปฐมอโคก อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม และได้วิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (threats) ของการท่องเที่ยวชุมชนปฐมอโคก พบว่าชุมชนต้องมีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน และต้องอาศัยกระบวนการพูดคุยปรึกษาหารือ การรับฟังปัญหาที่มีอยู่ นำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขในอนาคต และสอดคล้องกับ ธวัช เลหาอรุณทัย (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษา SWOT Analysis ของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนใน อ.บางเลน จ.นครปฐม เพื่อการออกแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนในรูปแบบใหม่ พบว่า รายได้จากการทำแหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชน สามารถจะสร้างผลประโยชน์และให้เกิดรายได้แก่คนในชุมชนไม่ว่าจะเป็นการจ้างงาน คนพาชม การรับจ้างถีบสามล้อบริการนักท่องเที่ยวชมและรายได้จากการขายอาหาร สินค้าและผลิตภัณฑ์ในชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (threats) เพื่อนำมากำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอดาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยมุ่งสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “มุ่งสู่การเป็นชุมชนท่องเที่ยวในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ” มีประเด็นยุทธศาสตร์จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี ยุทธศาสตร์ที่ 3 เทียวดีที่นาถอน ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูอนุรักษ์วัฒนธรรม

ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559, ทิศทางยุทธศาสตร์) ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 – 2568 (ASEAN Tourism Strategic Plan) ดังนี้ ทิศทางยุทธศาสตร์ที่ 1 : การยกระดับการแข่งขันของอาเซียนให้เป็นจุดหมายเดียวกันด้านการท่องเที่ยว (Single Tourism Destination) ซึ่งสอดคล้องในข้อ 1.4 การเพิ่มศักยภาพและความสามารถของทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยว กล่าวคือ การเตรียมความพร้อมทางด้านการพัฒนาคนที่เกี่ยวข้องในด้านการท่องเที่ยวให้

พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้าน ทิศทางยุทธศาสตร์ที่ 2.1 : การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นภาครัฐและเอกชนในห่วงโซ่มูลค่าของการท่องเที่ยว (Tourism Value Chain) ซึ่งสอดคล้องในข้อ 2.1.1 พัฒนาและดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการสร้างความปลอดภัยและส่งเสริมการรักษาความปลอดภัย ตลอดจนการให้ความสำคัญในการดูแลและบริหารจัดการสถานที่ท่องเที่ยวมรดก (Heritage Sites) ซึ่งสอดคล้องในข้อ 2.2.1 ร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องใน การสนับสนุนด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองจุดหมายปลายทางหลักของอาเซียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

1.1 บริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว แต่ยังไม่สมบูรณ์มากนัก เพราะขาดความร่วมมือและการประสานงานในหน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์และงบประมาณในการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ชุมชนต้องร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการประสานกับหน่วยงานในระดับจังหวัด เพื่อพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในการท่องเที่ยวชุมชนมากขึ้น อีกทั้งยังต้องอาศัยองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัยนครพนม ในการอบรม หรือถ่ายทอดให้กับชุมชน เพื่อที่สามารถจะพัฒนาต่อยอดในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้พร้อมที่จะดำเนินการจัดการให้ชุมชนมีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชนเอง ต้องมีจิตสำนึกในการดูแลรักษา และให้มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากขึ้น อันเนื่องมาจากสถานการณ์ในปัจจุบันที่ ผู้คนในชุมชนเริ่มห่างเหินจากชุมชนมากขึ้น ซึ่งชุมชนเองต้องร่วมกันดึงผู้คนเหล่านี้ให้กลับมาช่วยกันพัฒนาชุมชนมากขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวให้สมบูรณ์แบบมากขึ้น

1.2 ชุมชนนาถอน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมมีจุดแข็งในด้านวัฒนธรรม ประเพณีไทกวนที่โดดเด่น และมีความจุดดึงดูดของชุมชนที่อยู่กึ่งกลางระหว่าง

อำเภอเมืองนครพนม และอำเภอธาตุพนม ซึ่งเหมาะแก่การพักผ่อนที่วิวระหว่างทางอย่างมาก ซึ่งในจุดแข็งเหล่านี้ ชุมชนควรดึงจุดแข็งเหล่านี้ออกมาประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกแก่นักท่องเที่ยวอย่างมาก ซึ่งการประชาสัมพันธ์สามารถอาศัยช่องทางของชุมชนเอง หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐในการช่วยประชาสัมพันธ์ รวมถึงการดึงอัตลักษณ์ของการแต่งกายของชนเผ่าไทกวนออกมาให้โดดเด่นมากขึ้น ซึ่งชุมชนควรกำหนดวันใดวันหนึ่งในสัปดาห์ให้คนในชุมชนแต่งกายด้วยชุดชนเผ่าไทกวน ซึ่งจะเป็นการสร้างภาพจำให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย ในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งในชุมชนยังเป็นจุดอ่อนในชุมชนอยู่เนื่องด้วยขาดการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งในชุมชนมีความซ้ำรุดทุดีทรมไม่เหมาะแก่การเยี่ยมชม ซึ่งชุมชนเองควรมีการจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องใช้ความร่วมมือระหว่างคนในชุมชนให้ช่วยกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน โดยการจัดกิจกรรมจิตอาสาอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อร่วมกันในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการท่องเที่ยว ในส่วนของโอกาสของชุมชนนาถ่อนนั้น ด้วยที่รัฐบาลได้ผลักดันนโยบายด้าน Soft Power ให้กับการท่องเที่ยว ทำให้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นที่นิยมของกลุ่มนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ชุมชนควรใช้โอกาสนี้ในการเพิ่มจุดเด่นของชุมชนให้มากขึ้น โดยแสดงออกผ่านอัตลักษณ์และผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ต้องมีการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ ของฝาก ของที่ระลึก ที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้อหาจับจ่ายได้ง่าย ราคาไม่สูงมากนัก สามารถจำหน่ายได้ง่าย และสามารถผลิตได้ในจำนวนปริมาณที่เยอะ เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ในด้านของอุปสรรคของชุมชนท่องเที่ยวนาถ่อนนั้น เป็นเรื่องของการอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยว ที่ยังเป็นปัญหาคือการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวและเข้าสู่ในชุมชน ซึ่งยังไม่ได้รับความสะดวกมากนัก ซึ่งอุปสรรคนี้ต้องอาศัยภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาช่วยผลักดันให้มีรถโดยสารประจำทางเข้ามาในชุมชน ให้การเดินทางเข้ามาในชุมชนสะดวกสบายขึ้น

1.3 แนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ชุมชนเข้มแข็ง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ผู้คนสามัคคี ยุทธศาสตร์ที่ 3 เทียวดีที่ นาถ่อน ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชิดชูอนุรักษ์วัฒนธรรม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน ควรร่วมกันผลักดันยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ให้ถูกนำไปใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนตนเอง และยังเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนนาถ่อนให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักทอ่งเทียวที่มีต่อการพัฒนาการทอ่งเทียวโดยชุมชนนาถอน อำเภอธาตุนม จังหวัตนครพนม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาให้ตรงต่อความต้องการและความคาดหวังของนักทอ่งเทียว

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการทอ่งเทียวโดยชุมชนเพิ่มเติม เพื่อสร้างแนวทางในความร่วมมือของชุมชนในการบริหารจัดการการทอ่งเทียวโดยชุมชน

2.3 ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิผลของแผนการทอ่งเทียวของชุมชนนาถอน อำเภอธาตุนม จังหวัตนครพนม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแผนการทอ่งเทียวของชุมชนในการจัดทำแผนงานในโอกาสต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ดุงศรีแก้ว. (2549). *การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ศึกษาเฉพาะกรณี: บ้านวังนํ้ามอก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- กนกวลี จุ้ยพิทักษ์. (2560). *แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านปางไคร้ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. Bibliography Citation: Proceedings. Book. 4th CRCI & 2nd ISHPMNB 2017. "Innovation for social. engagement environment and enterprise: 3E". 26 – 27 July 2017.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559). *แผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2559 – 2568 (ASEAN Tourism Strategic Plan)*. เข้าถึงได้จาก <https://www.mots.go.th/download/PolicyStrategy/2568-2559AseanTourismStrategicPlan.pdf>.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). *จำนวนและรายได้นักท่องเที่ยวต่างชาติ รายเดือน ปี 2558-2563P (ปรับปรุงจำนวนและรายได้ 2562)*. เข้าถึงได้จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=625.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2564). *วธ.ประกาศผล ๑๐ สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” ได้รับโลรางวัลของนายกรัฐมนตรีเพื่อเชิดชูเกียรติ พร้อมจัดทำ Mobile Application “เที่ยวเท่ๆเสน่ห์เมืองไทย”*. เข้าถึงได้จาก https://www.mculture.go.th/th/article_view.php?nid=147085.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครพนม.(2559). *สุขที่สุด@นครพนม มานครพนม ชม3ที่สุด*. เข้าถึงได้จาก <http://tatsanuk.blogspot.com/2016/02/1-1.html>.
- โกวิท พวงงาม. (2545). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ชนิจฐา ชัยปิล. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ รป.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ. (2540). *การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน*. กรุงเทพฯ : โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.

- จินตนา สุขจันทน์. (2549). *การศึกษาและการพัฒนาชุมชน.วิทยานิพนธ์* รป.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราภรณ์ ศรีคำ. (2547). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนวชิรวิทย์ ระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์* ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจลีญ บุรีภักดี และคณะ. (2545). *ชุดวิชาการวิจัยชุมชน ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. หลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ. นนทบุรี: เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.*
- ชาตรี แก้วมา. (2549). *แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์* วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของโรงเรียนลุ่มแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์* ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.*
- ธวัช เลหาอรุณทัต, บุญทา ชัยเลิศ และ ศุภศักดิ์ เงามะเสริรวงศ์. (2565). *การศึกษา SWOT Analysis ของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนใน อ.บางเลน จ.นครปฐม เพื่อการออกแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน ใน รูปแบบ ใหม่. In Proceeding National & International Conference 2,(15), 362-369.*
- ธวัชชัย คำป่อง (2561). *สภาพปัญหาและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์* รป.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม : หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง.(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.*
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- นิตา ชัยกุล. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- พีระ พรนวม. (2544). *ศรัทธาต่อหลักการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน*.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพชรภรณ์ จันโทวาส, สุพาณี พ่วงก้อน, อมรรัตน์ กลิ่นสุมาลี, อธิป จันทร์สุริย์ และ
ขวัญฤทัย ขนอมคราม. (2566). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวตาม
องค์ประกอบการท่องเที่ยวชุมชนชนม แปลกจังหวัดจันทบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัย
วงษ์ชวลิตกุล (มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์)*, 1(1), 65–77.
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรพนทิพย์ เพชรมาท. (2551). *การบริหารสังคม ศาสตร์แห่ง
ศตวรรษเพื่อสังคมไทยและสังคมโลก*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- รัฐบาลไทย. *ด้านวัฒนธรรมท่องเที่ยว*. (2561). ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จาก
<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/50585>.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. (2541). *โครงการศึกษาแนวทางและการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่
รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลและสภาตำบล*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- วงศ์ระวิทย์ น้อมนำทรัพย์ เบญจรัตน์ ปฐมชัยวาลย์ ธิติรัตน์ ราชสิงห์ สิริกัญญา สีสม
และสุกัญญา ทองแย้ม (2561). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนปทุมโคก
อำเภอมะนัง จังหวัดนครปฐม .งานประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 10
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*.
<https://publication.npru.ac.th/jspui/handle/123456789/126>
- วรรณนา วงษ์วานิช. (2539). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภูมิศาสตร์คณะ
สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมล จิโรจน์พันธุ์. (2548). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ศรัณญา เลิศมนไพโรจน์. (2550). *การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว
เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา อุทยานธรรมชาติวิทยา*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลปวิชญ์ น้อยสมมิตร. (2562). *การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อนโยบาย
สาธารณะ*. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(1), 101–113.

- คุณลักษณะ ปอดโปร่ง, & ไพบูลย์ อาชารุ่งโรจน์. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การไปเที่ยวประเทศเยอรมนีของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*.
วิทยานิพนธ์ บธ.ม กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ชาญวิทย์เซ็นเตอร์.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2551). *ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง*.
วิทยานิพนธ์ รป.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์.
- สาวิตรี ชัยณรงค์ (2554). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเขตเมืองเก่าลพบุรี*. เรื่องเต็มการประชุม
ทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 49: สาขาสถาปัตยกรรม
ศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์.
- สุชาติ จักรพิสุทธิ์. (2547). *ปฏิรูปการศึกษาในสังคมไทยชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัด
การศึกษา นักวิชาการมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.midnightuniv.org/midnight2545/document9562.html>.
- สุชานาถ สิงหาบัต. (2562). *ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม: กิจกรรมสร้างรายได้
เพิ่มแก่ ชุมชน ผู้ไทบ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์*. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง
บูรพา*, 5(1), 53-65.
- สุวัฒน์ จูการณ และจริญญา เจริญสุขใส. (2550). *แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว*.
เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หน่วยที่ 2.
พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เสาวรจรรย์ เสากะสิยว, ศรีปริญา ฐปกระจ่าง และคณะ (2565). *การพัฒนาการ
ท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มเสน่ห์วิถีชุมชนจังหวัดปทุมธานี*. *Rajapark
Journal*, 16(48), 263-282.
- โสภณ แดงมาศ. (2562). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม ตลาด “ซา-สุขใจ” วิถี ไทย-มอญ ตำบลอนกระเบื้อง อำเภอบ
โพธาราม จังหวัดราชบุรี*. *วารสาร มหาวิทยาลัยศรีสคัย*, 25(4), 11-27
- อศิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์
การศึกษานโยบายสาธารณะสุข.

- อภิญญา กังสนารักษ์. (2544). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อังศรีศา แสงจำนงค์. (2561). ความท้าทายของชุมชนเชิงมรดกทางวัฒนธรรมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 19(36), 82-91.
- อิสริยา เลหาดีรานนท์. (2556). (ม.ป.ป.). *ทรัพยากรการท่องเที่ยว, คลังความรู้*. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=2994> ทรัพยากร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- Arnstien, S.R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4).
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for International Studies*. New York: Cornell University Press.
- Fornaroff, A. (1980). *Community involvement in Health System for Primary Health Care*. Geneva: World Health Organization.
- Giampiccoli, A., Muhsin, B. A., & Mtapuri, O. (2020). Community-based tourism in the case of the Maldives Geo. *Journal of Tourism and Geosites*, 29(2).
- Goeldner, C. R., & Ritchie, J. R. B. (2006). *Tourism: Principles, practices, philosophies* (10th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Huntington, S. & Nelson, S. (1975). *No easy choice: political participation in developing countries*. New York: Harvard University Press.
- Hutagalung, H., Purwana, D., Suhud, U., Mukminin, A., Hamidah, H., & Rahayu, N. (2022). *Community Self-Reliance of Rural Tourism in Indonesia: An Interpretative Phenomenological Analysis*. Qualitative Report.

- Kotler, P. (1999). *Kotler on marketing: how to create, win, and dominate market*. New York: Free Press.
- Mill, R. C. (1990). *Tourism: The International Business*. New Jersey: Prentice Hall.
- performing arts. Boston: Harvard Business School Press
- Putti. (1987). *Work values and organizational commitment: A study in the Asian context*. *Human Relations*,4(2).
- Stone, M. T., & Stone, L. S. (2020). *Challenges of community-based tourism in Botswana: a review of literature*. *Transactions of the Royal Society of South Africa*, 75(2).
- United Nations. (1981). *Yearbook of International Trade Statistics*. United Nations: UN Press.
- William, E. (1976). *Electoral Participation in a Low Stimulus Election*. *Rural Development*,4(1).

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจรัส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาคอน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจรัส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาพรรณ สวัสดิ์ไธสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาก่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางกรรณฯ ศูนย์คำ วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๔๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.กัณฑ์ บัวทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนวิสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลมะฮี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน วัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาคอน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้จัดการอิมหนองแคมป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาล่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๘๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางยุวดี มีบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน-เวลา ที่ท่านสะดวกในการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายปิยะพงษ์ นาไชย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน-เวลา ที่ท่านสะดวกในการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายคงกริช พงษ์พันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอราคูพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน-เวลา ที่ท่านสะดวกในการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายท้าย เมาลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน-เวลา ที่ท่านสะดวกในการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้ประกอบกิจการสปาเกื่อนาถ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอดงเจริญ จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมคณาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอดงเจริญ จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางเมตตา เมืองบาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาค่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน-เวลา ที่ท่านสะดวกในการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลนาถ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมกลนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๔๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้จัดการโพลินโฮมสเตย์นาถ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมคณาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนวิสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๔๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ประธานกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมไทกวน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมคณาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน พัฒนาการประจำตำบลนาถ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมกลนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑ ตำบลนาถ่อน อำเภอราทุนพนม จังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๕๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอราทุนพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัดศรีมงคลนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอราทุนพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑๔ ตำบลนาถ่อน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมกลอน ตำบลนาถ่อน อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๗๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน นางสาวลารวรรณ จันสี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวิเทศน์มณฑลนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน นางสาววัลย์ พองผลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมคณาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๒๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน นางเต็มคำ คำเถื่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายจิรภาส หลอดเงิน รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๔๔๒๖๔๒๓๑๒๐ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนชนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ศาลาวัฒนธรรมชนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอรอดุพนม จังหวัดนครพนม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายจิรภาส หลอดเงิน โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๔๘๘ ๗๘๓๔

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. นางกรรณา ศุภย์คำ วัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองบัวลำภู
5. ดร.กันตภพ บัวทอง อาจารย์วิทยาลัยการทองเทียวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

1. นายกาย เมาลี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
2. นายคงกริช พงษ์พันธ์ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม จังหวัดนครพนม
3. นางยุวดี มีบุญ วัฒนธรรมจังหวัดนครพนม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม
4. นายปิยพงษ์ นาไชย อาจารย์วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม
5. นางเมตตา เมืองบาล ผู้อำนวยการกลุ่มกิจการพิเศษ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม
6. นายสมพาน นวลศรี ประธานสภาวัฒนธรรมนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
7. นางวรัญญา สมศรี เลขาธิการวัฒนธรรมตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม และผู้ประกอบการสปาเกลือนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
8. นายกิตติศักดิ์ แสงสว่าง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 ตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
9. นายวศิน ยี่สุน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
10. นางไพลิน ศรีวะรัมย์ ผู้จัดการโพลีนโสมสเตย์นาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
11. นางวรรณภา ปราณินิตย์ ประธานกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมไทกวน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
12. นายธีรวุฒิ มานิตย์ พัฒนาการประจำตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
13. นางสาวลาวรรณ จันลี ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และประชาชนในตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

รายนามผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มเฉพาะ (FOCUS GROUP)
ในวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการท่องเที่ยวชุมชน
นาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

1. นายกิตติศักดิ์ แสงสว่าง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 ตำบลนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
2. นายสมพาน นวลศรี ประธานสภาวัฒนธรรมนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
3. นางธัญทิพย์ เจริญภูมิพัฒน์ รองประธานสภาวัฒนธรรมนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
4. นางวรัญญา สมศรี เลขาสภาวัฒนธรรมตำบลนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม และผู้ประกอบการสปาเกลือ
5. นางกัลยาณี ไชยมาตย์ ประธานสัมพันธ์วัฒนธรรมนาถอน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
6. นางโสดาจันทร์ วีระวงศ์ กรรมการกลุ่มอนุรักษ์ไทกวน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม และผู้ประกอบการร้านอาหารครัวบ้านเลขที่ 3
7. นายเฉลิม วีระวงศ์ กรรมการกลุ่มอนุรักษ์ไทกวน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
8. นางเกศรา สมศรี กรรมการกลุ่มอนุรักษ์ไทกวน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
9. นางวรรณภา ปราณินิตย์ กรรมการกลุ่มอนุรักษ์ไทกวน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
10. นางประกอบ สิงห์เงา กรรมการกลุ่มอนุรักษ์ไทกวน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
11. นางทองม้วน โคตรโยธี กรรมการกลุ่มอนุรักษ์ไทกวน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
12. นางไพรัชกษณ์ ศรีมณีรัตน์ เภรัญญิกกลุ่มอนุรักษ์ไทกวน อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม และผู้ประกอบการโฮมสเตย์ริมสวน

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน
จังหวัดนครพนม ตำบลลำดวน อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้ใช้เพื่อศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพของชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนมในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยวชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม
3. เพื่อสร้างแนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

- ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว
- ด้านที่ 2 ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว
- ด้านที่ 3 ด้านบริการการท่องเที่ยว
- ด้านที่ 4 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

3. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

นายจิรภาส หลอดเงิน

นักศึกษานิพนธ์โท สาขารัฐประศาสนศาสตร รุ่นที่ 14/2

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว

- หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนควรมีแนวทางในการร่วมมือและฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวอย่างไบบ้าง

.....

ด้านที่ 2 ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว

- เส้นทางเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เป็นอย่างไรบ้าง
- สิ่งอำนวยความสะดวกใดบ้างที่ควรมีในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

.....

ด้านที่ 3 ด้านบริการการท่องเที่ยว

- ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นอย่างไรบ้าง
- ที่พักที่ได้มาตรฐานในชุมชน เป็นอย่างไรบ้าง
- อาหาร สินค้าและของที่ระลึกของชุมชนท่องเที่ยว เป็นอย่างไรบ้าง
- บริการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ เป็นอย่างไรบ้าง
- ด้านนันทนาการและความบันเทิง เป็นอย่างไรบ้าง
- ด้านสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยว เป็นอย่างไรบ้าง
- การขนส่งและการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เป็นอย่างไรบ้าง

.....

ด้านที่ 4 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

- แผนการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นอย่างไรบ้าง
- การสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน เป็นอย่างไรบ้างบ้าง
- การโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว เป็นอย่างไรบ้างบ้าง

.....

*****ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ
และให้ข้อมูล*****

แนวคำถามการสนทนากลุ่มเฉพาะ
เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการท่องเที่ยวชุมชนนาค่อน
อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม
ในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาค่อน
ตำบลนาคูพนม อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

1. แนวคำถามนี้ใช้เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการ
 ท่องเที่ยวชุมชนนาค่อน อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม ในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนว
 ทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนนาค่อน อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม ตำบลนาคู
 พนม อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรรัฐ
 ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมี
 ความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบริบทและศักยภาพของชุมชนนาค่อน อำเภอนาคูพนม
 จังหวัดนครพนมในการพัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการท่องเที่ยว
 ชุมชนนาค่อน อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม
3. เพื่อสร้างแนวทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน
 นาค่อน อำเภอนาคูพนม จังหวัดนครพนม

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

- ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว
- ด้านที่ 2 ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว
- ด้านที่ 3 ด้านบริการการท่องเที่ยว
- ด้านที่ 4 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

3. คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว

- จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค คืออะไร

ด้านที่ 2 ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว

- จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค คืออะไร

ด้านที่ 3 ด้านบริการการท่องเที่ยว

- จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค คืออะไร

ด้านที่ 4 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว

- จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค คืออะไร

*****ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ
และให้ข้อมูล*****

ภาคผนวก ง

ค่าคุณภาพเครื่องมือ

แบบประเมินเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ในการจัดทำสารสนเทศในกลุ่มเฉพาะ แนวทางการ
พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถอน อำเภอธาดูปพนม
จังหวัดนครพนม

- คำชี้แจง** – เอกสารนี้เป็นแบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยอาศัย
- ผู้เชี่ยวชาญ** – ขอความกรุณาตรวจสอบเอกสารแต่ละรายการ แล้วตอบลงความเห็น
โดยการทำ
- เครื่องหมาย** ✓ ลงในช่องทางขวามือของแต่ละรายการ
- ตัวเลขในช่องประเมิน มีความหมายดังนี้
- +1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
 - 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
 - 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือและการฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยว				
1.1 หน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น เอกชน และชุมชน มีบทบาทการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง				
1.2 มีการฟื้นฟู บูรณะ ซ่อมแซม สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างไรบ้าง				
ด้านที่ 2 ด้านแหล่งหรือกิจกรรมการท่องเที่ยว				
2.1 มีการสนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง ในปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง				
2.2 มีการสนับสนุนหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง ปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง				
ด้านที่ 3 ด้านบริการการท่องเที่ยว				
3.1 มีการจัดบริการหรือสนับสนุนในเรื่องของความปลอดภัยอย่างไรบ้าง ปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง				
3.2 มีการจัดบริการหรือสนับสนุนในการพักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง ปัจจุบันเป็นอย่างไร				
3.3 มีการจัดบริการหรือสนับสนุนให้มีร้านอาหาร หรืออาหาร มีบริการสินค้าและของที่ระลึกอย่างไรบ้าง ปัจจุบันเป็นอย่างไร				
3.4 มีการจัดบริการหรือสนับสนุนบริการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์อย่างไรบ้าง ปัจจุบันเป็นอย่างไร				
3.5 มีการจัดบริการหรือสนับสนุนให้มีบริการด้านนันทนาการและความบันเทิงอย่างไรบ้าง ปัจจุบันเป็นอย่างไร				
3.6 มีการจัดให้มีหรือสนับสนุนบริการด้านสารสนเทศแก่นักท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง				
3.7 มีการจัดให้มีหรือสนับสนุนบริการด้านการขนส่ง				

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
อย่างไรบ้าง และการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง				
ด้านที่ 4 ด้านการตลาดการท่องเที่ยว				
4.1 มีการจัดให้มีหรือสนับสนุนการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง				
4.2 มีการจัดให้มีหรือสนับสนุนการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชนอย่างไรบ้าง				
4.3 มีการจัดให้มีหรือสนับสนุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

()

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ตาราง ... แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการ
พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ตำบลธาตุพนม อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม

ตอน ที่	ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	ค่า IOC	การแปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
1	2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	3	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	5	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	6	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	7	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	3	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ภาพกิจกรรมในการวิจัย

ภาพประกอบ 14 สัมภาษณ์ผู้ประกอบกิจการในทดสอบเครื่องมือวิจัย ณ สิมหนองแค้มป์ บ้านปรางค์กู๋ ตำบลมะะอี อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพประกอบ 15 สัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมะะอี และเจ้าหน้าที่ในทดสอบ เครื่องมือวิจัย ณ องค์การบริหารส่วนตำบลมะะอี อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพประกอบ 16 สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนปรางค์กู่
ในการทดสอบเครื่องมือวิจัย ณ ชุมชนปรางค์กู่ บ้านปรางค์กู่ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี
จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพประกอบ 17 จัดทำสนทนากลุ่มเฉพาะผู้นำชุมชนปรางค์กู่
ในการทดสอบเครื่องมือวิจัย ณ ชุมชนปรางค์กู่ บ้านปรางค์กู่ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี
จังหวัดร้อยเอ็ด

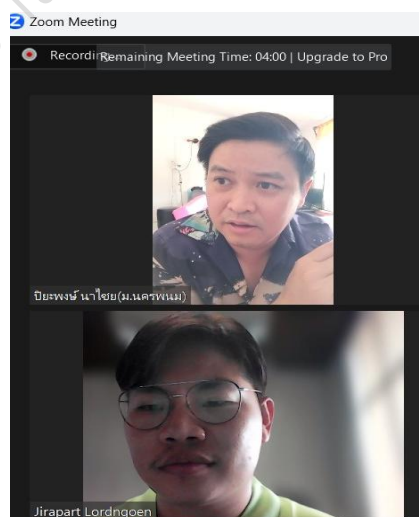
ภาพประกอบ 18 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนายก่าย เมาสี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนา
ถ่อน ณ องค์การบริหารส่วนตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ภาพประกอบ 19 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนายกกริช พงษ์พันธ์ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
นครพนม และเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม จังหวัดนครพนม

ภาพประกอบ 20 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนางยุวดี มีบุญ วัฒนธรรมจังหวัดนครพนมและนางเมตตา เมืองบาล ผู้อำนวยการกลุ่มกิจการพิเศษ ณ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม จังหวัดนครพนม

ภาพประกอบ 21 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ปิยะพงษ์ นาไชย อาจารย์วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม ผ่านระบบ Zoom

ภาพประกอบ 22 การสนทนากลุ่มเฉพาะ ณ ศาลาอเนกประสงค์ วัดศรีมงคล
ตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ภาพประกอบ 23 การสนทนากลุ่มเฉพาะ ณ ศาลาอเนกประสงค์ วัดศรีมงคล
ตำบลนาถอน อำเภอลำดวน จังหวัดนครพนม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายจิรภาส หลอดเงิน
วัน เดือน ปีเกิด	8 เมษายน พ.ศ. 2536
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	อาคารศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด (หลังเก่า) ชั้น 2, ถนนเทวาริบาล, ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด, 45000
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ
สถานที่ทำงาน	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด อาคารศาลากลางจังหวัด ร้อยเอ็ด (หลังเก่า) ชั้น 2, ถนนเทวาริบาล, ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด, 45000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2557	ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2559	ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2567	ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558-2561	Oversea Purchasing Officer บริษัท SIAM GLOBAL HOUSE Co., Ltd., อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2561-2563	เจ้าหน้าที่จัดซื้อออนไลน์ บริษัท CP ALL PUBLIC COMPANY LIMITED เขตสาทร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2563-2566	นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดนครพนม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

พ.ศ. 2566

นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ สำนักงานวัฒนธรรม
จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ถึงปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร